

Uitvoeringsprogramma coalitieakkoord

‘Ruimte voor Groei’

2015-2019

End Term Review 2019

(januari 2019)

1. Openbaar bestuur

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
1.1.1 De kwaliteit van het bestuur in Noord-Holland optimaliseren	Initiatieven tot samenwerking van gemeenten ondersteunen wij actief door middel van kennisoverdracht en begeleiding	Van der Hoek	X		Vanuit het bestaande beleidskader – ‘Bestuurskrachtige regio’s in Noord-Holland’ – en de uitvoeringsregeling ‘Versterken bestuurskracht NH 2013’ kan deze activiteit worden ingevuld. Bezien wordt in hoeverre dit beleidskader en de uitvoeringsregeling de ambitie van de coalitie voldoende ondersteunt.	Wij hebben bestuurlijk overleg gevoerd over samenwerking met gemeenten in de regio’s Gooi en Vechtstreek, IJmond, Zaanstreek-Waterland, West-Friesland en Alkmaar. Wij hebben de uitvoeringsregeling geëvalueerd en een aangepaste regeling aan PS voorgesteld dat in april 2017 van kracht is geworden.	Wij hebben bestuurlijk overleg gevoerd over samenwerking met gemeenten in de regio’s Gooi en Vechtstreek, IJmond, Zuid-Kennemerland, Zaanstreek-Waterland, West-Friesland en Alkmaar. Hiermee hebben wij deze doelstelling gerealiseerd.
	De provincie kan gebruik maken van haar instrumentarium op basis van de wet Arhi indien bestuurlijke kwaliteit dan wel verminderde bestuurskracht tot gevolg hebben dat de dienstverlening aan burgers of de democratische legitimiteit onder druk komt te staan	Van der Hoek	X		Evenals de afgelopen periode zal naar grote waarschijnlijkheid de Arhi-procedure deze collegeperiode ook een of meerdere keren worden doorlopen, vanwege bestuurskrachtontwikkelingen bij gemeenten.	Wij zijn in februari 2017 een Arhi-procedure gestart voor de Gooi en Vechtstreek, op grond van artikel 8 Wet Arhi. Het Arhi-proces startte met de fase van overleg als bedoeld in artikel 8, lid 1 Wet Arhi. Wij hebben vervolgens in het voorjaar 2017 overleg gevoerd met de colleges van B&W en met de raden. Op 12 september 2017 hebben GS een tussenbalans opgemaakt van de met de gemeenten gevoerde open overleggen en ontvangen reacties en voorstellen.	Op 7 november 2017 hebben wij besloten herindelingsontwerpen op te stellen voor de fusie van Blaricum, Huizen en Laren en voor Hilversum en Wijdemeren. Weesp besloot tot ambtelijke fusie met Amsterdam en ook tot een bestuurlijke fusie (niet vóór de volgende raadsperiode), De arhi-procedure voor Weesp en Gooise Meren is daarom in april 2018 beëindigd. De arhi-procedure voor de overige gemeenten in de Gooi en Vechtstreek beëindigden wij op 20 november 2018. Wij concludeerden n.a.v. het concept beleidskader herindeling 2018 van BZK dat de herindelingsvoorstellen onvoldoende steun van kabinet en parlement konden verwachten. Ook achtten wij door verschuiving van de fusiedatum naar 2022 de tijd tussen de bestuurskrachtonderzoeken (2016) en de besluitvorming in PS en parlement te lang.
	Wij zetten inzake bedrijfsvoering met kracht in op verdere samenwerking met de provincies Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland	Loggen/Van der Hoek/Post	X		Het doel van de beoogde samenwerking is het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening van de afzonderlijke provincies. De mogelijkheden daartoe worden binnen drie projectlijnen verkend: uitwisseling/delen van personeel, gezamenlijke aanbestedingen en uitwisselen van kennis/gezamenlijk beleid opstellen. We beginnen kleinschalig met een aantal pilots binnen de benoemde deelreinen en bouwen voort op behaalde successen.	Voor ieder van de drie genoemde projectlijnen zijn één of meer expertgroepen met vertegenwoordigers van de vier provincies samengesteld: <ul style="list-style-type: none"> • Expertgroep P&O P4 • Expertgroep gezamenlijke aanbestedingen P4 • Expertgroep Treasury P4 • Expertgroep strategisch ICT P4 • Expertgroep fiscaliteit P4 • Expertgroep risicomanagement P4 • Expertgroep juridische kwaliteitszorg P4. In de expertgroepen wordt kennis uitgewisseld over het organiseren en uitvoeren van kwaliteitssystemen en	In het kader van de evaluatie is besloten dat de expertgroepen zelf primair de verantwoordelijkheid dragen voor de in gang gezette samenwerking. Zij bepalen zelf wat, wanneer en hoe zij gezamenlijk overleggen. Besluiten over concrete onderwerpen dienen de geëigende weg binnen de vier provinciale organisaties te volgen. De leden van de voormalige stuurgroep vervullen de rol van ambassadeur: zij geven steun of een duwtje om bijvoorbeeld een samenwerking levend te houden of om een kans niet voorbij te laten gaan. Hiermee hebben wij deze doelstelling gerealiseerd.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>maatregelen en worden afspraken gemaakt over samenwerking. Voorbeelden van samenwerking zijn het delen van vacatures in de pre-externe fase, het in uitvoering nemen van een gemeenschappelijke aanbestedingskalender en het organiseren van een gezamenlijke 'summerschool' (leiderschapstraject).</p> <p>De samenwerking is onlangs geëvalueerd met als conclusie dat het waardevol is de samenwerking en bijeenkomsten van de expertgroepen voort te zetten.</p>	
	Wij evalueren in 2017 de nieuwe werkwijze van de Randstedelijke Rekenkamer	PS		X		<p>Een nader onderzoek over het bestuursmodel van de Randstedelijke Rekenkamer 'Directeur of college?' (n.a.v. de aanbeveling uit de evaluatie van 2013) heeft geleid tot een werkgroep vanuit de vier Provinciale Staten (1 lid per PS). Deze werkgroep heeft in 2016 een advies opgesteld aan de vier Provinciale Staten</p> <p>Hierover heeft in 2016 en begin 2017 besluitvorming in de afzonderlijke Provinciale Staten plaatsgevonden. Onder andere de Gemeenschappelijke Regeling Randstedelijke Rekenkamer en de Verordening op de Programmaraad zijn aangepast.</p> <p>Tevens is besloten dat er een plaatsvervangend bestuurder wordt aangetrokken. Hierover vindt voor het zomerreces van 2017 besluitvorming en benoeming plaats in de vier verschillende Staten.</p> <p>Een evaluatie van de nieuwe werkwijze heeft pas zin, nadat alle verbeteringen zijn doorgevoerd. Er kan in de tweede helft van 2018 een evaluatie over de nieuwe werkwijze Randstedelijke Rekenkamer komen. De evaluatie over de nieuwe werkwijze wordt opgeleverd voor de Statenverkiezingen van maart 2019.</p>	<p>Provinciale Staten van Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland en Flevoland hebben opdracht gegeven voor een externe evaluatie. Die wordt momenteel uitgevoerd door I&O research. Er is een begeleidingscommissie van 4 Statenleden (1 per provincie) ingesteld voor dit externe onderzoek.</p> <p>Oplevering van deze externe evaluatie met aanbevelingen voor de werkwijze van de Randstedelijke Rekenkamer, de Programmaraad, doorwerking van de onderzoeken (incl. de onderzoeksaanbevelingen) wordt eind januari, begin februari 2019 verwacht.</p> <p>Eventuele verbeterpunten uit de evaluatie kunnen in de nieuwe Statenperiode geïmplementeerd worden.</p> <p>Hiermee zal de doelstelling worden gerealiseerd.</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						Ook de Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer 2015-2019 zal advies en eventuele verbeterpunten over het functioneren meegeven aan een nieuwe Programmaraad. Eventuele verbeterpunten uit de evaluatie kunnen in de nieuwe Statenperiode geïmplementeerd worden.	
1.1.2 Integriteit borgen en toetsen	Geen specifieke activiteit genoemd in het coalitieakkoord	CdK			De activiteiten bevinden zich buiten de reikwijdte van het coalitieakkoord. Verantwoording vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus	n.v.t.	n.v.t.
1.1.3 Interbestuurlijk toezicht op gemeenten uitoefenen	Geen specifieke activiteit genoemd in het coalitieakkoord	Van der Hoek			De activiteiten bevinden zich buiten de reikwijdte van het coalitieakkoord. Verantwoording vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus	n.v.t.	n.v.t.
1.1.4 Rijkstaken Commissaris van de Koning uitvoeren	Geen specifieke activiteit genoemd in het coalitieakkoord	CdK			De activiteiten bevinden zich buiten de reikwijdte van het coalitieakkoord. Verantwoording vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus	n.v.t.	n.v.t.
1.2.1 Bestuurlijke samenwerking in crisisbeheersing en veiligheidszorg bewaken en bevorderen	Geen specifieke activiteit genoemd in het coalitieakkoord	CdK			De activiteiten bevinden zich buiten de reikwijdte van het coalitieakkoord. Verantwoording vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus	n.v.t.	n.v.t.
1.2.2 Risicokaart beheren	Geen specifieke activiteit genoemd in het coalitieakkoord	CdK			De activiteiten bevinden zich buiten de reikwijdte van het coalitieakkoord. Verantwoording vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurshandelingen communiceren	Er wordt een vervolg gegeven aan initiatieven om burgers te betrekken bij het beleidsproces	CdK	X		Tussen 2015 en 2019 wordt een keuze gemaakt uit een aantal initiatieven waarbij burgerparticipatie zal worden toegepast en op welke wijze, waarna hier vervolgens uitvoering aan wordt gegeven. Hierbij is de BOB-aanpak noodzakelijk. De Omgevingswet stelt burgerparticipatie bij projectbesluiten voor grotere projecten verplicht. De wet treedt naar verwachting in 2019 in werking. In 2017 wordt een inventarisatie gemaakt welke projecten participatie behoeven, waarna uitvoering zal volgen.	Bij ieder groot provinciaal project wordt een gemotiveerde afweging gemaakt of burgerparticipatie wel of niet ingezet wordt. Ten behoeve van deze afweging is bovendien een instrument ontwikkeld. Via startnotities zullen PS op de hoogte worden gebracht ten behoeve van de fase 'beeldvorming' van het BOB-model. Hierin komt aan de orde of burgerparticipatie van toepassing is en zo ja hoe dit kan worden uitgevoerd. In het kader van de Omgevingswet zal een leidraad worden ontwikkeld waarmee duidelijk wordt aan welke eisen een goed participatieproces dient te voldoen.	Afhankelijk van het type project wordt wel of geen afweging gemaakt om burgerparticipatie toe te passen. Participatie wordt toegepast bij grote projecten. Vooral in de uitvoering, maar regelmatig ook in de beleidsfase. Participatie is bijvoorbeeld aan de orde geweest bij de Omgevingsvisie en bij de Visie op Waterrecreatie. Via de Statenvoordracht worden PS geïnformeerd of burgerparticipatie wel of niet van toepassing is. Indien relevant wordt dit via een startnotitie toegelicht. De werkgroep Participatie van PS heeft in 2016 bij vijf thema's onderzocht of deze geschikt zijn voor burgerparticipatie, waaronder het thema 'burgerbegroting'. Besloten is om niet over te gaan tot participatief begroten, maar kansrijke projecten te blijven signaleren. De andere thema's bleken niet geschikt, gezien de rol van de provincie of er werd besloten om deze aan de Statencommissies te laten.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	Er wordt deze periode gezocht naar uitbreiding van het instrumentarium voor consultatie van burgers	CdK		X	Ontwikkelen van het instrumentarium. In 2017 is een 'toolbox' voor de organisatie beschikbaar met een divers instrumentarium dat voor consultatie kan worden ingezet. Dit instrumentarium bevat ook mogelijkheden voor e-participatie.	Het instrumentarium is beschikbaar. Mocht er meer nodig zijn, dan wordt dit vraaggestuurd ontwikkeld. Voor het bekendmaken hiervan gaat in de loop van 2017 een campagne van het team Burgerparticipatie van start.	Er zijn geen nieuwe instrumenten ontwikkeld, aangezien hier geen noodzaak voor bleek te bestaan. Het bestaande instrumentarium bleek voldoende.
	Wij stellen middelen beschikbaar voor sponsoring van top(sport-) evenementen	Bond	X		Sponsoring van projecten, top (-sport) evenementen en culturele uitingen van (boven) regionaal belang, is een middel om beleid en taken van de provincie zichtbaarder te maken. Er komt een sponsorplan 2016 – 2019.	<p>Het plan Evenementensponsoring 2016-2019 hebben wij op 24 november 2015 vastgesteld en is vervolgens uitgebreid in de Commissie EEB besproken. Het plan wordt conform uitgevoerd tot en met december 2019.</p> <p>In de (communicatie)strategie voor 2016 tot en met 2019 gaan we uit van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zogenoemde topevenementen die een herkenbare relatie met provinciale kerntaken hebben, dan wel optimale kansen bieden voor relatiemanagement (sponsoring in principe voor vier jaar); • incidentele topsportevenementen op het niveau van Europese Kampioenschappen en Wereld Kampioenschappen (in samenwerking met Noord-Hollandse gemeenten); • incidentele topevenementen die bepaalde beleidsthema's steunen. • In eerste instantie maakt de provincie de organisatie van die evenementen mede mogelijk, maar daarnaast worden de evenementen gebruikt voor zowel het zichtbaar maken van diverse provinciale beleidsterreinen, als voor relatiemanagement. 	<p>We hebben op basis van de uitgangspunten uit het sponsorplan verschillende top- en topsportevenementen kunnen ondersteunen. Hierbij hebben we onder meer de volgende beleidsterreinen gepresenteerd tijdens publieksevenementen: Omgevingsvisie, landbouw, cultuur, erfgoed, wandelen en fietsen, grond, archeologie, landschap en natuur.</p> <p>Daarnaast zijn evenementen ook gebruikt voor relatiemanagement, bijvoorbeeld op het gebied van wonen, smart mobility, MKB innovatie, economie, culturele infrastructuur en toerisme.</p> <p>Hiermee hebben we de doelstellingen gerealiseerd.</p>
	Wij vergroten onze communicatie-inspanningen	GS		X	Voor de periode 2016 – 2019 wordt een nieuwe communicatiestrategie ontwikkeld met als inzet het versterken van de in- en externe communicatiekracht, o.a. door zelf meer nieuws te brengen, een grotere nadruk te leggen op digitaal (vernieuwing website en intranet, meer nadruk op sociale media / crossmediaal). Hiermee willen we de bekendheid van en het vertrouwen in de provincie vergroten en de keuzes en taken	In 2016 is de communicatiestrategie vastgesteld. Daarin ligt de nadruk op het actiever vertellen van ons verhaal, 'digital first' en het communicatiever maken van de organisatie. De communicatiestrategie is inmiddels verder uitgewerkt in onder meer een beeldvisie, een persberichtenwijzer, kernboodschappen, een beleid voor arbeidsmarktcommunicatie en een	In de eerste helft van deze collegeperiode zijn onder meer een nieuwe website en een nieuw intranet opgeleverd, waarbij dienstverlening aan inwoners centraal staat. Ook is gewerkt aan een actiever persbeleid. In 2018 is het personeelsblad Op Dreef vernieuwd en is het relatiemagazine NH Kwartaalblad vervangen door het blad &Holland, dat meer gericht is op inwoners. Dit blad verschijnt zes keer per jaar digitaal en drie keer per jaar op papier, dat als inkijkexemplaar ligt op meer dan 800 locaties in Noord-Holland.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
					<p>van de provincie duidelijker voor het voetlicht brengen. We gaan het 'verhaal' van de provincie meer in samenhang vertellen, waarbij we aansluiting willen zoeken bij zaken die de inwoners van Noord-Holland in hun dagelijks leven bezig houden.</p> <p>De provincie kiest voor 'digital first': de website wordt het belangrijkste externe communicatiekanaal van de provincie, net als het intranet dat is voor de interne communicatie. Hier is alle informatie terug te vinden. Andere kanalen verwijzen door naar de website. De website zal meer geschikt worden gemaakt voor digitale vormen van burgerparticipatie. Zie verder 1.3.1.</p> <p>Goede communicatie is niet alleen zenden, maar ook luisteren en interactie. De provincie minder als autoriteit en meer als verbinder in een netwerksamenleving. Die rol vraagt niet alleen communicatieve vaardigheden van communicatieprofessionals, maar van de gehele organisatie. Daar wordt een programma op gezet.</p>	<p>middelenstrategie.</p> <p>In 2017 starten we met een programma voor het communicatiever maken van de organisatie, in aansluiting op Samen Noord-Holland. In de tweede helft van deze collegeperiode zal de communicatiestrategie onder meer worden vertaald in nieuwe formules van het externe blad en het personeelsblad. Ook zijn in 2016 een nieuwe website en een nieuw intranet opgeleverd. Op de website staat dienstverlening centraal. Ook zijn er nieuwe tools voor digitale burgerparticipatie toegevoegd en is de website beter mobiel toegankelijk.</p> <p>Het intranet biedt medewerkers meer mogelijkheden voor online samenwerking en interactie. Voor zowel website als intranet wordt in 2017 een start gemaakt met de doorontwikkeling. Op sociale media zijn we, naast de al bestaande accounts op Twitter, Facebook, LinkedIn en Youtube, gestart met Instagram. Sociale media worden steeds actiever ingezet voor het vertellen van het verhaal van de provincie en interactie.</p> <p>Zo wordt voor de nieuwe Omgevingsvisie gewerkt met digitale participatie via Facebook. In de tweede helft van deze collegeperiode willen wij de webcare verder professionaliseren en investeren in een groter bereik op sociale media. Door de provincie gesponsorde evenementen worden ingezet voor communicatie over provinciale thema's. Zo stond in 2017 op Bevrijdingspop en Sail Den Helder een huiskamer van Jouw Noord-Holland, waar bezoekers konden meepraten over de nieuwe Omgevingsvisie.</p>	<p>Sociale media worden steeds actiever ingezet voor het vertellen van het verhaal van de provincie en de 'webcare' is geprofessionaliseerd. Naast de al bestaande accounts op Twitter, Facebook, LinkedIn en Youtube, is de provincie gestart met Instagram. Rond het Instagramaccount Oogvoornoordholland is een community ontstaan rond mooie foto's van Noord-Holland en op het Instagramaccount ProvincieNH laat elke week een andere medewerker zien wat de provincie zoal doet. In 2019 worden de digitale nieuwsbrieven van de provincie vernieuwd en wordt een uitbreiding van de huisstijl voor digitale middelen opgeleverd.</p> <p>Een voorbeeld van de vergroting van de communicatie-inspanning is ook de Facebookcampagne #JouwNoord-Holland en de vanuit communicatie gefinancierde opinieonderzoeken ter ondersteuning van de totstandkoming van de Omgevingsvisie.</p> <p>Mede dankzij extra middelen die in het coalitieakkoord incidenteel beschikbaar zijn gesteld voor deze collegeperiode, heeft de provincie de communicatie inspanningen kunnen vergroten en meer kunnen richten op de inwoners van de provincie. Deze doelstelling is daarmee gerealiseerd.</p>
1.3.2 Provinciale belangen op landelijk	Wij blijven ons inzetten om Europese subsidies voor onze doelen	Loggen	X		Voortzetting van het huidige beleid. Er wordt geprobeerd zo veel mogelijk	Wij hebben gebruik gemaakt van de Europese subsidie programma's Kansen	Onze doelstelling om twaalf projecten in Noord-Holland te stimuleren met Europese subsidie is gerealiseerd. Aan

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
en Europees niveau behartigen	te verwerven				Europees geld in onze provincie terecht te laten komen bij externe organisaties, die onze doelen nastreven. Over twee jaar zijn acht projecten gestart op het grondgebied van de provincie Noord-Holland, die gebruik maken van Europese subsidie, en over circa vier jaar loopt dit op naar twaalf projecten.	voor West II en INTERREG. Deze programma's zijn gestart in 2015 en tot nu toe is aan elf Kansen voor West II projecten en zes INTERREG projecten EFRO-subsidie verleend.	zestien Kansen voor West-projecten en veertig INTERREG-projecten is EFRO-subsidie verleend. Daarnaast is nog een aantal projecten met een aanvraag bezig.
	Wij stellen tijdig cofinanciering beschikbaar indien provinciale activiteiten in aanmerking komen voor investeringsgeld uit Europese fondsen	Loggen	X		Hiervoor is de Uitvoeringsregeling Cofinanciering Europese EFRO-programma's Noord-Holland vastgesteld. Over circa twee jaar zijn er zes projecten van externe organisaties, die in aanmerking komen voor cofinanciering van de provincie en twaalf op een termijn van vier jaar.	Door middel van de Uitvoeringsregeling Cofinanciering Europese EFRO-programma's Noord-Holland zijn er zeventien Kansen voor West projecten gefinancierd en zes INTERREG projecten. (NB. projecten die gefinancierd zijn door Kansen voor West II Amsterdam mochten ook cofinanciering aanvragen, vandaar dat dit aantal hoger is dan het aantal gefinancierde Kansen voor West II projecten door Noord-Holland). Totaal gaat het om 20 miljoen EFRO middelen en 9 miljoen provinciale cofinanciering.	De cofinanciering van de EFRO-programma's Kansen voor West en Interreg resulteert in 40 Interreg-projecten met 1,5 miljoen provinciale cofinanciering en 21 Kansen voor West projecten in Noord-Holland met 10 miljoen provinciale cofinanciering, gericht op innovatie in het MKB en duurzaamheid. De doelstelling is hiermee gerealiseerd.
	Wij blijven inzetten op onze lobbyactiviteiten in Brussel	Loggen	X		Voor de periode van 2016 – 2019 zal er opnieuw een Randstadstrategie opgesteld worden om onze lobby op de Europese dossiers zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren. Een eenmalige evaluatie van de Randstadstrategie zal worden uitgevoerd, eind 2018. BOB-aanpak is denkbaar.	Wij hebben een Randstadstrategie opgesteld om onze lobby op een aantal Europese prioritaire dossiers zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren. Daarnaast is op 6 februari 2017 de Europastrategie Noord-Holland vastgesteld voor de periode 2017-2021. De prioritaire lobbythema's uit de Europastrategie Noord-Holland en de Regio Randstadstrategie zijn complementair. Voor een sterke lobby is inzet van bestuurders nodig. De coördinerend Europagedeputeerde bekleedt inmiddels de functies van vicepresident van het netwerk van kustregio's CPMR en van coördinator van de Commissie Natuurlijke Hulpbronnen (NAT) van het Comité van de Regio's. In die hoedanigheid is het eigen-initiatief-advies over de toekomst van het Europees waterbeleid voor het Comité van de Regio's tot stand gekomen en is GS actief op het onderwerp 'toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid'. Door deze functies heeft het College	De evaluatie van de Randstadsamenwerking zal ook een evaluatie bevatten van de Randstadstrategie. De oplevering wordt verwacht in maart 2019. Jaarlijks rapporteren wij over de Noord-Hollandse Europastrategie. Naast coördinator van de Commissie Natuurlijke Hulpbronnen (NAT) van het Comité van de Regio's, is de huidige Europagedeputeerde namens Nederland lid van het Political Bureau (PB) van CPMR en tevens vicepresident van CPMR en voorzitter van de climate taskforce. Als de huidige gedeputeerde terugkeert in het nieuwe college, kan hij deze functies behouden tot oktober 2020, als de periodieke verkiezing van leden van het PB en de vicepresidentschappen pas weer aan de orde is. Via deze functies ontstaan er steeds kansen om provinciaal beleid over het voetlicht te brengen en Europees beleid te beïnvloeden. Een aantal PS leden heeft in oktober 2018 een werkbezoek gebracht aan het Comité van de Regio's en het Europees Parlement.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>contacten met Europees Commissaris Vella over het maritiem beleid en met Commissaris Cretu over de toekomst van het Cohesiebeleid. De samenwerking tussen GS en het COE is in 2017 geïntensiveerd.</p>	

2. Bereikbaarheid

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
2.1.1 Verkeersmanagement op provinciale infrastructuur ontwikkelen, realiseren en beheren	In samenwerking met de transportsector stimuleren wij de uitvoering van een pilot van gecombineerde venstertijden voor stadsdistributie	Post		X	Wij treden met de EVO (Eigen Verladere Organisatie) in overleg over de pilot afstemming venstertijden	EVO heeft ons laten weten dat zij de focus van venstertijden naar logistieke ontkoppelpunten aan het verleggen zijn. Wij hebben met EVO afgesproken dat zij met ons contact opnemen als wij hierin een rol kunnen spelen.	Er zijn meerdere gesprekken gevoerd met zowel EVO als TLN en de Kamer van Koophandel. De focus op logistieke Ontkoppelpunten heeft er toe geleid dat in de Omgevingsvisie (Metropool in Ontwikkeling) is opgenomen, dat we zoeken naar slimme locaties voor deze Logistiek Ontkoppelpunten. Hiermee hebben wij invulling gegeven aan dit punt.
	In het kader van verkeersmanagement blijven wij ons inzetten voor innovatieve technieken in de (vracht-) auto en op de weg	Post		X	Ten behoeve van de introductie van coöperatieve auto's worden pilots uitgevoerd met betrekking tot communicatie tussen auto's en wegwantsystemen, onder andere in het kader van Beter Benutten.	<p>Momenteel zijn we bezig met de volgende pilots:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering test (voltooid) met coöperatieve systemen op de Zuidtangent voor een zelfrijdende bus (niveau 3) met Daimler en Vialis. • Uitvoering test (voltooid) met prioriteit voor vrachtvervoer en tijd tot groen licht bij intelligente verkeerslichten op N201/A4. Dit is nu in gebruik. • Ontwikkeling van intelligente verkeerslichten ("iVRI's") in Beter Benutten (Talking Traffic) en realisatie 12 iVRI's op N201/N205. Verdere uitrol zal vanaf de zomer van 2017 plaats hebben. • Ontwikkeling van een zelflerend algoritme met Nissan Research voor interactie tussen verkeerslichten en zelfrijdende auto's. • Diverse contacten en afspraken met autofabrikanten (o.a. Nissan, Fiat/Chrysler) en andere bedrijven (o.a. Transdev, 3M) voor proeven met automatische voertuigen op provinciale wegen. 	<p>In deze periode hebben we de volgende pilots uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering test (voltooid) met coöperatieve systemen op de Zuidtangent voor een zelfrijdende bus (niveau 3) met Daimler en Vialis. • Uitvoering test (voltooid) met prioriteit voor vrachtvervoer en tijd tot groen licht bij intelligente verkeerslichten op N201/A4. Dit is nu in gebruik. • Ontwikkeling van intelligente verkeerslichten ("iVRI's") in Beter Benutten (Talking Traffic) en realisatie van twaalf iVRI's op N201/N205. Die zijn in gebruik genomen en leveren in het voertuig informatie over de verkeerslichten. In het totaal hebben we voor 51 VRI's opdracht gegeven om die om te bouwen naar iVRI. Bij vervanging worden nu standaard iVRI's geïnstalleerd; • We hebben een zelflerend algoritme ontwikkeld met Nissan Research voor interactie tussen verkeerslichten en zelfrijdende auto's. Deze ervaring wordt toegepast bij programmering van de iVRI. • We testen effecten verkeersveiligheid en doorstroming met C-ACC op de N205; • We nemen deel in Europese onderzoeksprogramma's met betrekking tot informeren in voertuigen en communiceren met voertuigen. • Testen en pilots met verschillende communicatietechnieken (4G en WiFi-P) zijn in gang gezet om de bedrijfszekerheid te testen voor informeren en veiligheidsfuncties. Hierbij werken we samen met bedrijfsleven en industrie. • Diverse contacten en afspraken met autofabrikanten (o.a. Nissan, Fiat/Chrysler) en andere bedrijven (onder andere Transdev, 3M) voor proeven met automatische voertuigen op provinciale wegen. <p>De doelstelling is hiermee gerealiseerd. Op basis van de eerste ervaringen met het voorgaande hebben we de innovatie vorm gegeven in een Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018-2019 dat door PS vastgesteld is in november 2017. Dit wordt momenteel uitgevoerd en is gericht op studies, testen en pilots voor</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
							voertuigtechnologie, fysieke en digitale infrastructuur, data en Mobility as a Service. De ervaringen hieruit moeten gaan leiden tot bredere uitrol van Smart Mobility toepassingen in de provincie Noord-Holland.
	Wij ondersteunen regelscenario's voor doorstroming, calamiteiten en evenementen en benutten toekomstige ontwikkelingen op het gebied van verkeersmanagement	Post		X	Zodra er nieuwe technologische ontwikkelingen beschikbaar komen worden deze geïmplementeerd in de verkeerscentrale of in de wegkantsystemen (met name VRI's)	De volgende acties kunnen worden onderscheiden: <ul style="list-style-type: none"> • Invoeren nieuw data-analysetool voor verkeerskundige evaluatie verkeerslichten. • Aansluiting gemeenten Zaanstad, Haarlem en Heerhugowaard op de provinciale verkeerscentrale. • Ontwikkeling nieuw regelinstrumentarium in Praktijkproef Amsterdam (o.a. wachtrijschatter, radar). • Effectiviteit en efficiëntie van de verkeerscentrale vergroot o.a. door integratie bediening Waterwolftunnel en Verkeersmanagement. • Implementatie centrale brugbediening en realisatie Blauwe Golf. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle VRI's worden periodiek geoptimaliseerd • Gemeentes Heemstede en Hoorn zijn ook aangesloten op de provinciale verkeerscentrale <p>De doelstelling is daarmee gerealiseerd.</p>
2.1.2 Provinciale wegen en fietspaden ontwikkelen, aanleggen en beheren	Wij blijven innovatieve projecten om onze infrastructuur te verduurzamen ondersteunen	Post/Van der Hoek		X	Concrete innovaties t.b.v. verduurzaming van het areaal en het verlengen van de levensduur worden geïnitieerd.	<p>Wij hebben ingezet op verduurzaming van onze infrastructuur door grondstoffenbeperking en levensduurverlenging. Voorbeelden van grondstoffenbeperking zijn de bio-initiatieven zoals het Bamboegeluidsscherm (N245, nu in groeifase) en het biobased wegvak (N231, in voorbereiding). Met de TU Delft gaan wij een samenwerkingsovereenkomst aan voor het versneld implementeren van levensduur verlengende innovaties voor asfaltwegen (Epoxy-asfalt) en stalen (sandwich) - en betonnen (bio en UHSB) bruggen. De eerste spin-off wordt nog in 2017 toegepast bij de brug bij Schagen (N247).</p> <p>In samenwerking met de provincie Zuid-Holland, binnen een SBIR (Small Business Innovation Research) traject zijn eind 2017 twee alternatieve geluid</p>	<p>Wij werken op veel fronten aan innovatieve projecten: In het kader van IFD (industriële, Flexibel en Demontabel bouwen) is een NTA (Nederlandse Technische Afspraak) opgeleverd waarmee onze beweegbare bruggen gebouwd kunnen worden, zodanig dat ze circulair kunnen zijn. Recentelijk hebben wij de prestatie gemeten van het bamboegeluidsscherm. Het biobased wegvak is in uitvoering gegaan. In samenwerking met TU Delft hebben wij twee concrete innovaties toegepast: Het eerste proefvak voor epoxy asfalt en de eerste toepassing van zelf herstellend beton. Andere innovaties, op het gebied van bruggen en viaducten zijn in monitoring (UHSB) of in voorbereiding (stalen bruggen). De innovatie op het gebied van SMART Roads c.q. het zorgen dat de 'zelfrijdende' door de provinciale wegen wordt gefaciliteerd verlopen langzaam. Dit heeft te maken met de technologische moeilijkheid en de lastige acceptatie en samenwerking in de markt.</p> <p>De doelstelling is gerealiseerd.</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						beperkende maatregelen ontwikkeld die in 2018 zullen worden uitgetest langs onze wegen. In het kader van SMART Roads wordt medio september een Hackathon (een bijeenkomst van software- en websiteontwikkelaars) georganiseerd met als doel om onze infrastructuur toekomstbestendig te maken voor wat betreft zelfrijdende auto's.	
	Voor onderhoud en beheer van nieuwe wegen reserveren wij tijdig geld	Post	X		Voortzetten huidige werkwijze, waarbij areaaluitbreiding bij zomernota wordt aangevraagd.	Voor de gerealiseerde areaaluitbreiding in 2016 zal in de Zomernota 2017 budget worden aangevraagd. Bij de Kaderbrief 2018 zijn de toekomstige extra beheerlasten ten gevolge van functionele verbeteringen aan de infrastructuur (areaaluitbreiding) zichtbaar gemaakt.	Voor de gerealiseerde areaaluitbreiding in 2018 zal in de Zomernota 2019 budget worden aangevraagd. Bij de Kaderbrief 2020 zullen we de toekomstige extra beheerlasten ten gevolge van functionele verbeteringen aan de infrastructuur (areaaluitbreiding) zichtbaar maken. De doelstelling is gerealiseerd.
	De voorbereidende werkzaamheden voor de N23(Westfrisiaweg) zijn inmiddels begonnen. De daadwerkelijke uitvoering gaat van start na de zomer van 2015 en de oplevering is voorzien eind 2017	Post	X		Het grootste deel van de voorbereidende werkzaamheden zijn afgerond. De deelopdracht Uitvoering in T3 wordt opgedragen. De uitvoering wordt opgepakt. In de planning blijft de openstelling onveranderd op eind 2017 staan.	In september 2015 is de daadwerkelijke uitvoering aan bouwer Heijmans opgedragen. Wij verwachten dat de nieuwe N23 eind 2018 voor de weggebruiker zal zijn opengesteld. Dit is een jaar later dan oorspronkelijk gepland. De vertraging is terug te voeren op een door Heijmans ingebrachte claim en haar besluit om het werk in oktober 2016 stil te leggen en vergaand te demobiliseren. Wij hebben in de periode daarna met Heijmans intensief overleg gevoerd om de impasse te doorbreken. Dit heeft geleid tot een vaststellingsovereenkomst in april 2017 waarmee de claim is afgehandeld en het werk hervat. De voortgang bedraagt (peildatum 1/7/2017) 50%-60%.	Wij hebben de Westfrisiaweg in december 2018 opengesteld. Het bouwbedrijf Heijmans heeft de weg overgedragen aan de provincie. Heijmans is nu nog bezig restpunten af te handelen en is gedurende de garantieperiode nog verantwoordelijk voor diverse objecten. De doelstelling is gerealiseerd, maar later dan gepland.
	In aanloop naar het resultaat van het SolaRoad-experiment (2017) onderzoeken wij waar verbreding van het experiment kansrijk is	Post		X	Er loopt een onderzoek naar verbreding van het huidige concept van SolaRoad naar andere(oa. zwaardere) projecten. Dit initiatief wordt verder gebracht in een samenwerkingsverband met de private markt en onderzoeksinstituten(en).	De pilot (naar verbreding van het huidige concept SolaRoad) voor zwaar verkeer wordt technisch uitgewerkt. Om de pilot concreet met de partners te realiseren worden samenwerkingsovereenkomsten opgesteld. Als locatie voor deze pilot is de Fokkerweg (nabij Schiphol) voorzien. Hierover wordt nog met de gemeente overlegd. De technische	We hebben de overeenkomsten voor de SolaRoad pilot zwaar verkeer in het voorjaar van 2018 ondertekend. Het concept SolaRoad voor zwaar verkeer is technisch uitgewerkt. Wij voeren dit in de eerste twee maanden van 2019 uit in de vorm van een pilot voor een parallelweg (NH) en Zuid-Holland in de vorm van een busbaan. De doelstelling is gerealiseerd.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						uitwerking en het opstellen van de overeenkomsten loopt parallel met het proces in de provincie Zuid-Holland waar een pilot voor zwaar verkeer is gepland voor een busbaan. De locatie van deze proef ligt nabij Spijkenisse. De planning is dat uiterlijk in het derde kwartaal van 2017 de overeenkomsten ondertekend zijn, zodat de R&D-fase kan worden ingezet waardoor, zoals gepland, de pilots eind 2018 worden opgeleverd.	
	Wij zetten in op realisatie van een verbindingsweg van 2x2 rijstroken tussen de A8 en A9, met daarbij specifieke aandacht voor de Stelling van Amsterdam	Post	X		Het lopende project A8-A9 wordt voortgezet, inclusief aandacht voor de inpassing, stelling van Amsterdam (HIA) en het opstel terrein Uitgeest.	In oktober 2016 hebben wij getrechterd van zeven naar drie mogelijke alternatieven. De PlanMER ligt ter visie van 17 juli tot 1 oktober 2017. Alle inspraakreacties komen terecht in de Nota van Beantwoording. Op basis van de PlanMER, het aanvullend geluidsonderzoek Broekpolder, de adviezen van ICOMOS, het advies van de commissie MER, het advies van de commissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) en de opbrengst van de inspraak (met een Nota van Beantwoording) willen wij een voorkeursalternatief kiezen. Naar verwachting zullen wij dit in het eerste kwartaal van 2018 met een voordracht aan u voorleggen, zodat door PS besluitvorming over het voorkeursalternatief kan plaatsvinden.	In het najaar van 2017 zijn de inspraakreacties op de planMER verwerkt en zijn de externe adviezen ingewonnen. Door het advies van ICOMOS hebben wij een tussenstap ingelast door samen met de minister van OCW het advies te duiden en gezamenlijk het vervolg te bepalen. Op 25 april 2018 hebben wij hierover bestuurlijke afspraken gemaakt met de minister. Op basis van de afspraken met de minister van OCW, resultaten uit de planMER, zienswijzen, aanvullend onderzoek en externe adviezen hebben wij op 29 mei 2018 een besluit Voorkeursalternatief (VKA) genomen. In 2019 laten wij een landschapsplan opstellen om de Outstanding Universal Value (OUV) van de Stelling van Amsterdam te herstellen, in stand te houden en te versterken en vervolgens de verbinding zo optimaal mogelijk in te passen. Hiermee hebben wij deze doelstelling voor zover mogelijk gerealiseerd.
2.1.3 Provinciale openbaar vervoer voorzieningen ontwikkelen, aanleggen en beheren	Wij realiseren de komende periode de HOV lijn Velsen-Haarlem-Noord	Post	X		Project zit in de uitvoering. PS worden geïnformeerd over de voortgang via een halfjaarlijkse rapportage.	Het project is in afrondende fase: afhandeling restpunten. Het tracé is officieel in gebruik genomen.	Dit tracé is al eerder in gebruik genomen (zie linker kolom: stand van zaken 2017)
	Wij zetten in op HOV tussen Huizen en Hilversum	Post	X		Vaststelling provinciaal inpassingsplan door PS.	Het PIP is gesplitst in een deel Huizen-Blaricum en een deel Eemnes-Hilversum. Voor het tracédeel in Huizen en Blaricum is overeenstemming bereikt in gesprek met de gemeenten over de variant 'meerijden via de Meent'. Wij hebben het voornemen om over deze variant samen met de gemeenten Huizen en Blaricum in de loop van 2017 te besluiten. Dit zal mogelijk betekenen	We zijn gestart met de realisatiefase van het project. Het vaststellingsbesluit PIP van PS van 3 oktober 2016 is met een positieve uitspraak van de Raad van State in oktober 2017 onherroepelijk geworden. Daarna zijn wij in Hilversum gestart met diverse (voorbereidende) werkzaamheden. De gunning van het grootste uitvoeringscontract heeft door bezwaren en een kort geding vertraging opgelopen. We verwachten een uitspraak van de rechter in januari 2019. Na het ondertekenen van een addendum op de samenwerkingsovereenkomst is de gemeente Blaricum toegetreden tot de stuurgroep HOV in 't Gooi. Met de

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						dat de vrije busbaan uit de scope van het project gehaald wordt in Huizen en Blaricum. Een PIP is voor dit gedeelte dan niet meer nodig. Een voorstel over aanpassing van de scope van het project HOV in 't Gooi zal ter goedkeuring voorgelegd worden aan PS. De gemeente Eemnes heeft nog geen besluit genomen over de locatie van de geplande bushalte in Eemnes. In oktober 2016 is het PIP voor het tracédeel Eemnes-Hilversum vastgesteld door PS. Een uitspraak door de Raad van State betreffende de zes beroepen die op het PIP zijn binnengekomen, wordt verwacht in het najaar van 2017.	instemming van PS en de gemeenteraden van de gemeenten Huizen en Blaricum met 'Meerijden via de Meent' en van de gemeenteraad van Eemnes met de nieuwe haltelocatie, zijn we in het voorjaar van 2018 gestart met de verdere ontwerpuitwerking van deze onderdelen van het project. De doelstelling is gerealiseerd.
2.1.4 Provinciale vaarwegen ontwikkelen, aanleggen en beheren	Wij inventariseren wat er nodig is om vervoer over water te stimuleren en te ondersteunen, zoals faciliteiten die op land nodig zijn (auto-afzetplekken bij overnachtingsplaatsen)	Post	X		Er worden gesprekken gevoerd met Schuttevaer om de behoefte van de gebruikers inzichtelijk te maken. Waar nodig kunnen dan de faciliteiten worden gerealiseerd.	Met Schuttevaer is constructief overleg gevoerd inzake twee auto-afzetplekken bij overnachtingsplaatsen, één ten noorden en één ten zuiden van het Noordzeekanaal (NZK). Voor een locatie ten noorden van het NZK ligt de voorkeur op de omgeving Alkmaar-Schoorldam. Wij beschikken niet zelf over de benodigde gronden. Met Rijkswaterstaat is overleg gestart voor een optie ten zuiden van de Schoorldammerbrug. Voor een locatie ten zuiden van het NZK, is een voorkeur nabij de Elsbroekerbrug langs de ringvaart. Wij voeren daarover overleg met de gemeente Haarlemmermeer.	We hebben met Schuttevaer constructief overleg gevoerd over twee auto-afzetplekken bij overnachtingsplaatsen, één ten noorden en één ten zuiden van het Noordzeekanaal (NZK). In zuid hebben we onderzoek gedaan naar een mogelijke auto-afzetplaats en overnachtingsplaats nabij de Elsbroekerbrug. De auto-afzetplaats lijkt daar haalbaar op de plaats van de huidige wachtplaats, en wordt in 2019 gerealiseerd. Een definitieve plaats voor een overnachtingsplaats is niet eenvoudig in te passen wegens het gemeentelijk beleid om niet meer ligplaatsen buiten de bebouwde kom toe te staan. In noord hebben we overlegd met Schuttevaer naar de mogelijkheid om de bestaande kegelpaas bij Alkmaar Noord, ten zuiden van Koedijkervlotbrug te gebruiken als auto-afzetplaats en overnachtingsplaats. De doelstelling is gerealiseerd.
	Indien het de doorstroming van het verkeer bevordert, zal een aantal bruggen tijdens de spits gesloten blijven	Post	X		Huidige programma Blauwe Golf/Beter Benutten wordt voort gezet en scenario's worden nader uitgewerkt in overleg met de regio en Schuttevaer voor minder brugbediening tijdens de spits.	Met Schuttevaer zijn afspraken gemaakt om de vervoersstromen over water buiten de spits tijden beter op elkaar af te stemmen, zodat gedurende de spits minder brugbedieningen nodig zijn. Deze maatregel wordt halverwege 2018 geëvalueerd. Door centralisatie van bruggen en sluisen kan 24-uurs bediening gerealiseerd worden op de vaarwegen.	We hebben het project Blauwe Golf in 2018 afgerond. Dit betekent dat we op 130 bruggen en sluisen in de provincie real-time data beschikbaar hebben over de status van de bruggen (open/dicht) waarmee de brugbediening kan worden geoptimaliseerd. Met de App RiverGuide kan de schipper zijn route plannen, zien wat er op zijn route komt en wat de planning is dat de bruggen open gaan. Bedienaren zien in het BrugManagementSysteem (BMS) het schip varen en krijgen een bedienadvies dat ze kunnen inplannen, rekening houdend met het vastgestelde bedienbesluit, drukte van het wegverkeer, openbaar vervoer en hulpdiensten. Deze brugopening-informatie is ook beschikbaar voor route navigatie van het wegverkeer.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						Het programma 24-uurs bediening is nu in uitvoering en vanaf 2018 worden de kunstwerken gefaseerd gekoppeld aan de centrale.	Begin april 2019 is een campagne gepland om deze informatie onder de aandacht van de schippers te brengen. De doelstelling is gerealiseerd.
	Waar nuttig en gewenst, kan uitbreiding van bedientijden uitkomst bieden. Uitgangspunt is centrale bediening van bruggen en sluizen	Post		X	Voortzetten huidige programma Centrale bediening, dat gericht is op Basisnet Beroepsvaart. Waar nodig de trajecten toevoegen, waar uitbreiding van de bedientijden uitkomst biedt.	Het programma 24-uurs bediening is nu in uitvoering. De aannemers zijn bezig met het ontwerpen en uitvoeringsgereed maken van bediening op afstand. Vanaf 2018 worden de kunstwerken gefaseerd gekoppeld aan de centrale. Zodra de kunstwerken gekoppeld zijn aan de centrale in Heerhugowaard kunnen de bedieningstijden worden uitgebreid en kan er zelfs 24-uur worden bediend. Voor de recreatievaart-trajecten worden momenteel gesprekken gevoerd met de andere beheerders om ook hun kunstwerken te koppelen aan de centrale.	We hebben de bediencentrale opgeleverd. Het gebouw is het meest duurzame gebouw in Noord-Holland. Het gebouw heeft een zogenaamde duurzaamheidsscore (GPR-score) van 9,15. We zijn in 2018 begonnen met het aanleggen van een glasvezelnetwerk. Onze ambitie is om op termijn tachtig bruggen en sluizen centraal op afstand te bedienen. Onderzoek van en werk aan bruggen om deze op afstand bedienbaar te maken zijn gestart. Gesprekken met andere beheerders lopen. De doelstelling is gedeeltelijk gerealiseerd. De randvoorwaarden om de volledige doelstelling te realiseren zijn gecreëerd.
2.2.1 Mobiliteitsbeleid maken en uitvoeren	Wij willen de bereikbaarheid van de Haarlemmermeer-Bollenstreek verbeteren door middel van een oplossing waarbij HOV en een verbindingsweg tussen de N206 en de A4 (Duinpolderweg) onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn	Post	X		In overleg met de portefeuillehouder zullen processen op elkaar worden afgestemd.	In zowel de Staten van de provincie Zuid-Holland als de provincie Noord-Holland is de koppeling tussen de planstudie voor een verkeersrelatie en het HOV als volgt geduid: er worden in het bestuurlijk overleg voor het HOV geen besluiten genomen, zolang er omtrent het project 'Duinpolderweg' geen besluiten genomen zijn. Een tussenstap in het project Duinpolderweg, waaraan het project HOV Noordwijk-Schiphol gekoppeld is, werd in oktober 2016 na anderhalf jaar afgerond. Het Milieu Effect Rapport (MER), het Economische Effect Rapport (EER), het Landbouw Effect Rapport (LER)- en de Maatschappelijke Kosten- en Batenganalyse (MKBA) worden opgeleverd in het derde kwartaal van 2017 en voorgelegd aan Provinciale Staten in het eerste kwartaal van 2018, na inspraak.	Wij hebben beide projecten voortdurend aan elkaar gekoppeld. Voor de verbinding A4-N206 is in het vierde kwartaal van 2018 een definitief VKA tot stand gebracht, waardoor het HOV-project nu richting uitvoering kan worden gebracht. Hiervoor zal het voorlopig ontwerp naar definitief ontwerp worden gebracht. Verder zal het tracé na de brug worden bepaald en zullen gronden worden aangekocht. De start van de realisatie wordt niet eerder verwacht dan 2021. Voor de wegverbinding is de planuitwerkingsfase inmiddels opgestart. Het VKA wordt nu uitgewerkt naar een voorlopig ontwerp en een PIP inclusief projectMER. De start van de realisatie wordt niet eerder verwacht dan 2024. Hiermee hebben wij deze doelstelling voor zover mogelijk gerealiseerd.
	In samenwerking met Flevoland en Utrecht zetten wij het programma 'Laadinfrastructuur' voor elektrische auto's voort	Post	X		In MRA verband is een werkgroep ingesteld die zich bezig houdt met elektrisch vervoer in den brede. Primaire aandacht wordt nu gezet op uitrol van de Laadinfrastructuur	Na een succesvolle aanbesteding van publieke laadinfrastructuur loopt de plaatsing van 1200 laadpalen nu volop.	Eind 2018 zijn er in Noord-Holland in totaal 2400 laadpunten geplaatst door MRA-E. Maandelijks komen er daar ongeveer honderd bij. Voor 2019 loopt een nieuwe aanbesteding.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
					(plaatsen laadpalen in 2015 en 2016 in gemeenten in Noord-Holland, Flevoland en Utrecht).		Hiermee hebben wij deze doelstelling gerealiseerd.
	Wij voeren een integrale studie uit naar de verbetering van de bereikbaarheid van Den Helder	Post		X	In 2016 wordt gestart met een studie. De resultaten worden in 2017/2018 verwacht.	Deze studie is geïntegreerd met de bereikbaarheidsstudie van De Kop Werkt! In het tweede kwartaal van 2018 worden de eerste resultaten verwacht.	Voor de bereikbaarheid <u>in</u> Den Helder (N250) is een pakket maatregelen voor de korte termijn vastgesteld dat nader wordt uitgewerkt voor uitvoering in de jaren 2019 en 2020. Voor lange termijnmaatregelen wordt een analyse en update uitgevoerd op de in de afgelopen decennia uitgevoerde onderzoeken ten einde de eerder aangedragen oplossingen te toetsen op haalbaarheid en draagvlak. Verder wordt de samenhang gezocht met de ontwikkeling van de haven en Marine, hiervoor zijn afspraken gemaakt in de samenwerkingsagenda. Voor de lange termijn bereikbaarheid <u>naar</u> Den Helder is een verkenning uitgevoerd. De resultaten worden in het eerste kwartaal van 2019 gepresenteerd. Hiermee hebben wij voor zover mogelijk deze doelstelling gerealiseerd
	Er wordt een studie verricht naar een vaste oeververbinding ter hoogte van de Burgervlotbrug	Post		X	In 2016 wordt studie verricht. De resultaten zijn eind 2016 bekend.	De studie wordt na de zomer afgerond. De resultaten zullen wij daarna met PS delen.	Wij hebben, op basis van het uitgevoerde onderzoek, besloten af te zien van de aanleg van een nieuwe oeververbinding. In het PMI is het project geschrapt. Hiermee hebben wij invulling gegeven aan dit punt.
	Indien wettelijke maximumsnelheid voor landbouwverkeer wordt verhoogd, bezien wij waar toegang tot provinciale hoofdinfrastructuur mogelijk gemaakt kan worden	Post		X	De studie wordt in de tweede helft van 2015 opgestart. Uitkomst is afhankelijk van het tijdstip dat de snelheid daadwerkelijk wordt verhoogd.	Omdat de wettelijke maximumsnelheid voor landbouwverkeer niet is verhoogd, is er geen aanleiding voor het wijzigen van beleid ten aanzien van landbouwverkeer. Wel zijn wij met de sector in gesprek over specifieke knelpunten voor landbouwverkeer op wegen.	Wij zijn een verkenning begonnen om ons voor te bereiden op kentekening van landbouwverkeer door het Rijk, en de consequenties daarvan voor het gebruik van provinciale wegen. Hiermee hebben wij voor zover mogelijk deze doelstelling gerealiseerd.
	OV-knooppunten: Wij stimuleren de aanwezigheid van fietsenstallingen bij OV-knooppunten	Post	X		Het bestaande beleid van fietsenstallingen bij OV knooppunten wordt voorgezet.	We hebben geen specifiek stimuleringsinstrument (bijvoorbeeld een subsidieregeling) voor de aanwezigheid van fietsenstallingen bij OV-knooppunten. Wanneer gemeenten plannen hebben die passen binnen ons beleid van OV-knooppunten dan zoeken we naar maatoplossingen.	Wanneer gemeenten plannen hebben voor de uitbreiding van fietsenstallingen dan helpen wij gemeenten om deze plannen zo goed mogelijk in te passen in de totaalaanpak van het OV-knooppunt. Hiermee hebben wij voor zover mogelijk deze doelstelling gerealiseerd.
	Wij blijven gemeenten financieel ondersteunen bij het aanleggen van veilige fietsvoorzieningen. Wij zullen een inventarisatie (laten) maken waarin de belangrijkste knelpunten in het fietsnetwerk in	Post		X	In het kader van de Uitvoeringsregeling subsidie BDU kleine infrastructuur kunnen gemeenten subsidie aanvragen. Daarnaast wordt in samenspraak met de Fietsersbond gewerkt aan genoemde inventarisatie.	Inmiddels heeft de fietsersbond het rapport met in totaal ruim 300 knelpunten op het regionale netwerk opgeleverd. Op basis van de criteria veiligheid en nabijheid van OV-knooppunten en scholen is hieruit een	De projecten zijn nader geprioriteerd en veertien knelpunten op ons eigen areaal zijn met een voordracht aan PS voorgesteld om op te pakken. Inmiddels zijn de projecten in de studiefase PMI opgenomen. Enkele projecten zullen naar verwachting in 2019 worden gerealiseerd.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	de verschillende regio's in beeld worden gebracht.					<p>top 50 geselecteerd van knelpunten in beheer bij derden. Over deze top 50 zal het overleg met wegbeheerders aangegaan worden om een investeringsprogramma op te stellen. Van de 37 knelpunten in beheer bij de provincie Noord-Holland is het voorstel om er drie niet op te nemen in het PMI</p> <p>Projecten worden opgenomen in het PMI op basis van een afweging op het gebied van leefbaarheid, bereikbaarheid of veiligheid. Voor zowel de geconstateerde ontbrekende schakel tussen Velsen en Santpoort-Zuid als de verbinding tussen woonwijken aan weerszijde van de N245 in Alkmaar geldt dat op voorhand is geconstateerd dat eventuele maatregelen niet leiden tot verbetering van de regionale bereikbaarheid en ook geen andere doelen dienen (dus leefbaarheid of verkeersveiligheid).</p> <p>Voor het knelpunt bij de rotonde Zeeweg/Herenweg in Bergen, geldt dat de door de Fietzersbond voorgestelde oplossing, namelijk verandering van het voorrangregime om doorstroming van fietsers te bevorderen, niet voldoet aan de richtlijnen.</p> <p>De overige 34 knelpunten zijn reeds in uitvoering of zullen opgenomen worden in de studiefase van het PMI. PS zijn hierover via een brief van ons geïnformeerd.</p>	<p>Voor knelpunten op het areaal van derden (met name gemeenten) hebben we een subsidieregeling opengesteld. Tot medio december 2018 konden aanvragen worden ingediend.</p> <p>Op 11 december 2018 hebben wij het Perspectief Fiets vastgesteld waarin de aanpak van de knelpunten is verwerkt binnen de brede visie op de fiets in de mobiliteit van Noord-Holland.</p>
	Wij stimuleren de aanleg van oplaadpunten voor de elektrische fiets	Post		X	Zie hierboven	We hebben nog geen acties ondernomen voor oplaadpunten voor de elektrische fiets. Momenteel inventariseren we bij het Provinciaal Verkeer en Vervoer Beraad (PVVB) of de gemeenten voorstellen hebben. Op basis daarvan bekijken we welke acties we kunnen ondernemen.	In het Perspectief Fiets is de koers op deze actie bepaald. Wij zien nauwelijks toegevoegde waarde in het toevoegen van oplaadpunten. De tekst in het Perspectief is als volgt: "Langs onze fietspaden zijn geen oplaadpunten voor elektrische fietsen nodig. De actieradius van de elektrische fiets is voldoende groot en met een lege accu kom je wel op je bestemming. Opladen bij de herkomst of bestemming is voldoende. Bij (overdekte) stallingsvoorzieningen kunnen oplaadpunten wel een toevoeging zijn." Op dit moment

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
							<p>hebben wij dergelijke voorzieningen niet in ons beheer.</p> <p>Daarnaast is er bij gemeenten de behoefte aan stimulering door ons van elektrische oplaadpunten voor fietsen geïnventariseerd. Die bleek niet aanwezig.</p> <p>Hiermee hebben wij deze doelstelling voor zover mogelijk gerealiseerd.</p>
	Wij onderzoeken de behoefte aan en investeren in snelle fietsverbindingen	Post		X	Zie hierboven	Dit onderdeel zal meegenomen worden in de nog op te stellen beleidslijn. Met het opstellen van deze beleidslijn zal na de zomer van 2017 gestart worden.	<p>Op 7 februari 2018 hebben wij de intentieverklaring metropolitane fietsroutes ondertekend, in de Kaderbrief 2019 is 16 miljoen gereserveerd voor een versnelling op een aantal van deze routes en in september is voor de Doorfietsroute Kennemerland (Heemstede-Uitgeest) subsidie aangevraagd bij het Rijk. Op 11 december 2018 hebben wij het Perspectief Fiets vastgesteld. Hierin is voor de hele provincie gezien waar de kansen liggen voor doorfietsroutes en is een ambitiebeeld voor een netwerk van doorfietsroutes opgenomen. In diverse regio's zijn we gestart met regionale verkenningen naar doorfietsroutes.</p> <p>Hiermee hebben wij voor zover mogelijk deze doelstelling gerealiseerd.</p>
2.2.2 Rijksbeleid beïnvloeden	Wij maken ons vanuit onze rol als belangenvertegenwoordiger van gemeenten, waar nodig, bij de verantwoordelijken voor het spoor sterk voor het oplossen van specifieke knelpunten	Post	X		Dit is een punt van continue aandacht bij de bestuurlijke overleggen met het Rijk	Geen aanvulling op deze beleidslijn.	Geen aanvulling op deze beleidslijn.
2.3.1 OV concessies aanbesteden en beheren	<i>Geen specifieke activiteit genoemd in het coalitieakkoord</i>	Post	X		<i>De activiteiten bevinden zich buiten de reikwijdte van het coalitieakkoord. Verantwoording vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus</i>	n.v.t.	n.v.t.
2.3.2 In OV voorzieningen investeren	Wij zetten de pilot op Texel, 'vervoer op maat' voort, waarbij wij samen met Texel kijken naar de mogelijkheid om een combinatie te maken met ander doelgroepenvervoer	Post	X		Dit is een punt van aandacht bij de Pilot die nog tot eind 2016 loopt.	Wij hebben alle voorwaarden in de pilot die tot de start van de concessie (naar verwachting 22 juli 2018) doorloopt geschapen om een combinatie met doelgroepenvervoer mogelijk te maken. Het is nu aan de gemeente Texel (als opdrachtgever van doelgroepenvervoer) om dit in te vullen. Bij de start van de nieuwe concessie Noord-Holland Noord wordt door de vervoerder nog een aantal maatregelen genomen om het gebruik van de Texelhopper door WMO-gerechtigden nog eenvoudiger te maken. Wij hebben PS hierover per brief geïnformeerd.	<p>De pilot is afgerond. De eindevaluatie wordt in het eerste kwartaal van 2019 verwacht. De Texelhopper is nu vast onderdeel van de nieuw gestarte concessie Noord-Holland Noord. De gemeente Texel heeft (nog) geen verzoek gedaan voor combinaties met WMO-vervoer.</p> <p>Hiermee hebben wij dit actiepoint ingevuld.</p>

3. Water

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
3.1.1 Kaders stellen voor regionale keringen	Geen specifieke activiteit genoemd in het coalitieakkoord	Loggen	X		De activiteiten bevinden zich buiten de reikwijdte van het coalitieakkoord. Verantwoording vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus	n.v.t.	n.v.t.
3.1.2 Beoordelen versterkingsplannen primaire keringen en toevoegen van ruimtelijke kwaliteit	Bij realisatie van grote waterprojecten stimuleren wij innovatieve plannen voor verduurzaming van onze energiehuishouding	Loggen/ Van der Hoek		X	<p>DNA – De Nieuwe Afsluitdijk: 2016: - We bereiden de uitvoering en financiering voor de tweede fase van de Regionale Ambities voor op het gebied van duurzame energie (en natuur, recreatie en toerisme). - We stellen daarbij het Uitvoeringsprogramma Afsluitdijk 2017-2021 op Voor DNA is het BOB-model mogelijk voor zowel fase 1 als 2.</p> <p>WKO – warmte-koude opslag: Wij zorgen ervoor dat de ondergrond optimaal voor bodemenergie kan worden gebruikt en stemmen ons beleid in intensief gebruikte gebieden af met gemeenten via lokale bodemenergieplannen. Wij gebruiken deze plannen als kader voor vergunningverlening.</p>	<p>Het Uitvoeringsplan 2017-2020: “Ontdek De Nieuwe Afsluitdijk” is op 28 februari 2017 door ons vastgesteld. Uitvoering van dit plan is in volle gang. Er lopen enkele projecten voor duurzame energie binnen de ambitie om van de Afsluitdijk een energiedijk te maken.</p> <p>Bij het opstellen van het Uitvoeringsplan 2017-2020 heeft het proces van beeldvorming, oordeelsvorming en de voorbereiding van de besluitvorming vooral binnen de Regionale stuurgroep Afsluitdijk plaats gevonden. De portefeuillehouder Water zit daar namens ons college in. Het Uitvoeringsplan is met een besluit van GS vastgesteld en wordt nu uitgevoerd.</p> <p>We verlenen circa 30 vergunningen per jaar; dit heeft cumulatief geresulteerd in een vergunde capaciteit van ruim 550 miljoen m³ aan grondwater t.b.v. WKO. Desgevraagd wordt ondersteuning aan gemeenten geboden bij de ontwikkeling van bodemenergieplannen.</p>	<p>Het Uitvoeringsplan ‘Ontdek De Nieuwe Afsluitdijk’ is nog steeds actueel en in uitvoering. De projecten voor duurzame energie worden verder uitgewerkt. Diverse regionale projecten zijn inmiddels gerealiseerd waaronder het Afsluitdijk Wadden Center bij Kornwerderzand, het Waddenbelevingspunt en het Zuiderstrand bij Den Oever. Veel projecten staan op het punt om uitgevoerd te worden zoals het fietspad aan de Waddenzeezijde over de gehele lengte van de Afsluitdijk en de Vismigratierivier bij Kornwerderzand.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij ambiëren een regisserende rol in het Deltaprogramma	Loggen	X		Deze activiteit vullen wij samen in met partners uit de regio, bijvoorbeeld op het gebied van het vaststellen van het voorzieningenniveau voor zoet water en het maken van plannen voor ruimtelijke adaptatie.	In het kader van waterbeschikbaarheid (voorheen voorzieningenniveau) vinden diverse gebiedsprocessen plaats (o.a. Haarlemmermeer, Oostpolder, West-Amstel). Voor Ruimtelijke Adaptatie wordt samen met de waterschappen gewerkt aan het in beeld brengen van de regionale opgaven op het gebied van droogte, hittestress, wateroverlast en overstromingen. In september 2017 is het nationale Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie 2018 openbaar gemaakt. De provincie Noord-Holland zal samen met	<p>Het bestuursakkoord Klimaatadaptatie 2018 is ondertekend. De portefeuillehouder Water is voorzitter geworden van het Landelijk Overleg Kust en de portefeuillehouder Water is voor het onderdeel Kust-waterveiligheid verantwoordelijk geworden als lid van de Stuurgroep Deltaprogramma.</p> <p>Daarmee is de doelstelling gerealiseerd.</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						waterschappen en gemeenten regionale strategieën gaan formuleren.	
	De versterking van de Noordzeekust wordt aangegrepen voor een kwaliteitsimpuls voor de verschillende badplaatsen	Geldhof/ Loggen	X		De provincie stimuleert en ondersteunt gemeenten om vanuit authenticiteit hun karakteristieke identiteit te versterken voor een groter onderscheidend vermogen, een betere economische concurrentiepositie en de Noord-Hollandse economie als geheel. De provincie streeft naar een ruimtelijk aantrekkelijk kustgebied met kwaliteit en diversiteit in het aanbod. BOB-model zou hier gebruikt kunnen worden.	In juni 2015 hebben wij kennis genomen van het onderzoek 'identiteit kustplaatsen'. De borging en uitwerking van de profielen is door de gemeenten verder opgepakt.	Wij hebben samen met de gemeenten, waterbeheerders, natuur-en maatschappelijke organisaties en ondernemers een traject doorlopen in het kader van het landelijk Kustpact. Dit heeft geleid tot een convenant met 26 partners (februari 2018). Er is gezamenlijk een Toekomstperspectief 2040 Noord-Hollandse Noordzeekust en Strandzonerings 2025 opgesteld, dat is vastgesteld door PS (maart 2018). De strandzonerings is verankerd in de PRV (januari 2019). Hiermee is het resultaat bereikt. Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt met alle partners van het convenant, voor de overige delen van de kustzone. Voor de duinen (voldoende bescherming) is geen nadere zonering opgesteld voor recreatieve bebouwing. Vanuit de complexiteit en diversiteit aan ruimtelijke ontwikkelingen in de binnenduinstrand worden recreatieve ontwikkelingen meegenomen in de omgevingsplannen en –visie van de diverse overheden. De samenwerking - op basis van het Kustpact - wordt voortgezet met de partners (Samenwerkingsagenda) en met het Rijk (landelijk Kustpact, gebiedsagenda) Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.
	Projecten die worden gesubsidieerd vanuit het Waddenfonds kunnen in aanmerking komen voor cofinanciering	Loggen	X		In het coalitieakkoord is cofinanciering vrijgemaakt voor projecten die via het Waddenfonds worden gesubsidieerd. Dit is een voortzetting van ons huidige beleid.	Van 2015 tot medio 2016 hebben acht projecten cofinanciering van ons ontvangen. De cofinanciering is gekoppeld aan het openstellen van een subsidieplafond door het Waddenfonds en wordt getoetst aan onze subsidievoorwaarden. Voor de komende tijd wordt deze werkwijze gecontinueerd. In 2016 hebben wij een evaluatie van de uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Waddenfonds over de periode 2012 tot en met 2015 uitgevoerd. Een van de conclusies uit deze evaluatie was dat deze cofinancieringsregeling een toegevoegde waarde voor het realiseren van projecten in de Waddenregio heeft. Een andere conclusie was dat het jaarlijkse beschikbare budget nog niet volledig benut wordt. Deze conclusie wordt de komende periode als aanbeveling opgepakt.	In 2017 hebben drie projecten en in 2018 hebben tien projecten cofinanciering van ons ontvangen. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	Daar waar dijkversterkingsprojecten plaatsvinden, zal actief gekeken worden hoe kansen voor toerisme, recreatie, natuur, en regionale economie ten volle benut kunnen worden en stellen wij cofinanciering beschikbaar	Loggen	X		<p>Naast de Regionale Ambities op de Nieuwe Afsluitdijk zetten wij in op kansen bij de volgende versterkingsprojecten van primaire keringen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - We zetten de uitvoering van het programma Ruimtelijke kwaliteit Zwakke schakel (RKZS) 1e en 2e tranche voort. - Prins Hendrikdijk Texel: We besluiten over het dijkversterkingsplan en bevorderen een natuur- en recreatievriendelijke versterking waar fysiek en financieel mogelijk. Hierbij zou het BOB-model gebruikt kunnen worden. - Markermeerdijken: we besluiten over hoe en wanneer de financiële middelen beschikbaar komen voor de projecten die bijdragen aan extra ruimtelijke kwaliteit; dat zijn het ontwerp dijkversterkingsplan en de samenwerkingsovereenkomsten, en we maken nadere afspraken over de inzet van de middelen, verlenen beschikkingen en zullen besluiten over het definitieve dijkversterkingsplan. Hierbij zou het BOB-model gebruikt kunnen worden. <p>Ook bij de regionale keringen zoeken we actief naar zoveel mogelijk natuur- en recreatieve verbindingen</p>	<p>De eerste tranche van het programma Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels (RKZS) loopt tot eind 2017. Het bestaat uit circa 29 projecten, waarvan 14 projecten gerealiseerd zijn. In 2017 zullen nog 15 projecten gerealiseerd worden. Eén project loopt vertraging op door een bezwaar dat is ingediend tegen het bestemmingsplan 'Kustzone Petten'.</p> <p>De tweede tranche van het programma RKZS (Subsidieregeling) loopt t/m eind 2018 en bestaat uit 21 projecten. Inmiddels zijn vijf projecten gerealiseerd. In 2017 worden nog vijf projecten uitgevoerd, de rest in 2018. Drie projecten in Schagen/Petten lopen vertraging op in verband met een de Raad van State-zaak in combinatie met de PAS. Uitspraak volgt vermoedelijk halverwege 2018. De vertraging heeft gevolgen voor de uitvoering van deze projecten in verband met de einddatum van 31 december 2018.</p> <p>Wij hebben op 6 juni 2017 het projectplan voor het innovatieve project Prins Hendrikdijk Texel goedgekeurd, waarin naast waterveiligheid ook in gevarieerde natuur en recreatie is voorzien. Hierin is ook het door ons meegefinancierde fietspad opgenomen. Het projectplan en de bijbehorende vergunningen worden in 2017 door ons ter visie gelegd voor beroep bij de Raad van State. Begin 2018 zal worden aangevangen met de uitvoering. In 2019 zullen de werkzaamheden zijn afgerond. Het BOB-model is hier niet toegepast.</p> <p>Bij het vaststellen van de begroting 2017 is de reserve Meekoppelkansen Markermeerdijken (20 miljoen) ingesteld. Op verschillende momenten hebben wij de Staten geïnformeerd over de stand van zaken. De inzet van de middelen en de verschillende opties</p>	<p>Bij de verschillende projecten zoals de Afsluitdijk, Den Oever en de zijn allerlei recreatieve meekoppelkansen meegenomen en uitgevoerd.</p> <p>Bij het project Zwakke Schakels zijn alle projecten uitgevoerd met uitzondering van de projecten die niet kunnen worden uitgevoerd omdat gewacht moet worden op de uitspraak van de Raad van State inzake de PAS.</p> <p>De uitvoeringswerkzaamheden van de Prins Hendrikzanddijk gaan zeer voortvarend. In januari 2019 is het zand dat benodigd is voor het veilig maken van de dijk per schip naar Texel gebracht en voor de bestaande dijk opgespoten. In de eerste helft van 2019 wordt het zand in profiel gebracht, de uitstroombmogelijkheden van de gemalen gerealiseerd en de fiets- en wandelpaden aangelegd. Wanneer dit klaar is, is de dijk weer veilig en is er sprake van een dynamisch, uniek overgangsgebied aan de Waddenzeekant van Texel met nieuwe duinen, kwelders en strand. Tegelijkertijd is het een flexibele oplossing die mee kan groeien met toekomstige klimaatveranderingen.</p> <p>De realisatie van de overige Waddenzeedijken op Texel verlopen ook voorspoedig. Voor het NIOZ terrein hebben GS een apart projectplan vastgesteld. De planning is dat eind 2019 alle werkzaamheden zijn afgerond, waarmee de totale Waddenzeedijk op Texel dan weer veilig is. Hiermee hebben we onze doelstellingen gerealiseerd.</p> <p>Eind 2018 hebben GS het projectplan Water Markermeerdijken vastgesteld inclusief de provinciale omgevings- en natuurvergunningen. Daarna hebben GS het projectplan Waterwet tot eind december ter visie gelegd voor beroep bij de Raad van State. De Raad van State zittingen zullen plaats vinden in 2019. Naar verwachting wordt er begin 2019 gestart met de uitvoering van de dijkversterking. Hiermee is de doelstelling van het goedkeuren van het projectplan Waterwet Markermeerdijken bereikt.</p> <p>Samen met regionale overheden en en alle andere betrokken partijen in het gebied (15 in totaal) is het Ambitieprogramma Kustzone Hoorn-Amsterdam verder uitgewerkt en is gestart met de opstelling van een Kader Ruimtelijke Kwaliteit. Het vaststellen van het Ambitieprogramma en het ondertekenen van de bestuursovereenkomst zijn nu voorzien voor medio 2019. Dit is later dan gepland omdat dit o.a. te maken heeft met het de goedkeuring van het projectplan Markermeerdijken en het onherroepelijk worden van het plan na uitspraak van de Raad van State (deze is voorzien medio 2019).</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>voor de meekoppelkansen zijn met u besproken en wij stellen uiteindelijk het programma vast.</p> <p>Het opstellen van een kwalitatief goed ontwerpdijsversterkingsplan door de Alliantie Markermeerdijken kost meer tijd dan eerder was voorzien. Ook heeft de Alliantie meer tijd nodig voor het verkrijgen van meer draagvlak voor de dijsversterking. Wij verwachten dat het dijsversterkingsplan rond de zomer van 2018 door ons vastgesteld wordt, maar de plannen komen naar verwachting medio november beschikbaar. Als duidelijk is hoe de dijs wordt versterkt, worden er afspraken gemaakt over meekoppelkansen die worden meegenomen met de dijsversterking. De commissie RWW wordt hierover in het najaar 2017 geïnformeerd.</p> <p>Samen met de betrokken partijen in het gebied wordt een Ambitie Programma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam opgesteld. Naar verwachting wordt dit Ambitie Programma in het najaar van 2017 voorgelegd aan GS en wordt samen met de partijen een bestuursovereenkomst voorbereid. De betrokken partijen kunnen vervolgens de ambities uitwerken tot uitvoeringsgerede projecten. Deze projecten kunnen vervolgens worden ingediend voor subsidie. Naar verwachting zullen de eerste subsidie aanvragen in de loop van 2018 worden ingediend. De commissie RWW is hier onlangs nog over geïnformeerd en zal hier in het najaar van 2017 verder over worden geïnformeerd.</p>	<p>Bij het opstellen van het ontwerpprojectplan voor de dijsversterking Marken hebben Rijkswaterstaat, de gemeente Waterland, HHNK en de provincie samengewerkt om te komen tot een pakket van maatregelen die de ruimtelijke kwaliteit van Marken verbeteren. Deze meekoppelkansen zijn vastgelegd in een bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst waaraan Gedeputeerde Staten op 15 mei 2018 de goedkeuring hebben gegeven. Tegelijkertijd hebben zij vanuit de reserve Meekoppelkansen bij dijsversterkingen cofinanciering toegezegd voor een bedrag van € 510.250,-. Naar verwachting wordt het projectplan Marken in 2019 goedgekeurd door GS.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
3.1.3 Water robuust inrichten bevorderen	Geen specifieke activiteit genoemd in het coalitieakkoord	Loggen	X		De activiteiten bevinden zich buiten de reikwijdte van het coalitieakkoord. Verantwoording vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus	n.v.t.	n.v.t.
3.2.1 Bijdragen aan schoon en voldoende	Thema's water (grond- en oppervlaktewater) en ruimte worden	Loggen	X		Vaststellen van de ontwerp Watervisie en het Uitvoeringsprogramma.	De Watervisie 2021 is eind 2015 door PS vastgesteld. Wij hebben daarbij het	Ook in 2018 is het Uitvoeringsprogramma geactualiseerd. Dit gebeurt jaarlijks tot en met 2021.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
oppervlaktewater	samengebracht in de provinciale watervisie					Uitvoeringsprogramma 2016-2021 vastgesteld. Dit Uitvoeringsprogramma is in 2017 geactualiseerd.	Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.
	Wij willen gemeenten stimuleren om vooronderzoek te doen naar geschikte zwemwaterlocaties	Loggen	X		We verlenen een bijdrage aan de onderzoeken want we richten ons samen met gemeenten en waterbeheerders met name op een toename van zwemplekken binnen de Metropoolregio Amsterdam en rondom de grotere steden. Daarnaast streven we naar verbetering van de waterkwaliteit en ondersteunen we locatiehouders en waterbeheerders bij het nemen van maatregelen. Wij organiseren iedere 2 jaar een Noord-Hollandse Zwemwaterdag, gericht op kennisuitwisseling.	Minimaal twee gemeenten krijgen voor drie potentiële zwemplekken subsidie voor het onderzoek naar de geschiktheid als aangewezen zwemplek. Met de gemeente Amsterdam maken we afspraken over een bijdrage aan het mogelijk maken van zwemplekken in de stad. Wij hebben in 2016 een inventarisatie uitgevoerd van de kwaliteitsproblemen en mogelijke oplossingen. Hierbij zijn alle zwemplekken met de kwalificatie 'slecht' of 'aanvaardbaar' beschouwd, alsmede de zwemplekken met hardnekkige blauwalgproblemen. In 2017 zullen wij een besluit nemen over onze bijdrage aan de aanpak van deze problemen. In 2016 hebben wij de Noord-Hollandse Zwemwaterdag georganiseerd. Eind 2017 starten we met de organisatie van de Noord-Hollandse Zwemwaterdag in 2018.	De gemeenten Drechterland, Waterland, Gooise Meren en Amsterdam hebben met een bijdrage van de provincie onderzoek uitgevoerd. De ontwikkeling van zwemplekken wordt op dit moment voorbereid. In 2018 hebben wij voor de zwemlocaties met kwaliteitsproblemen ('slecht', 'aanvaardbaar' of hardnekkige blauwalgproblematiek) een subsidieregeling opengesteld. Water- en locatiebeheerders kunnen een aanvraag indienen voor een bijdrage in de kosten van maatregelen. Ook in 2019 zal de regeling worden opengesteld. De regeling stond centraal tijdens de Noord-Hollandse Zwemwaterdag 2018. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.
	Wij zetten ons in om de diverse opgaven in het Blauwe Hart sneller en effectiever tot stand te brengen	Loggen	X		Markermeerdijken – zie boven. In Stuurgroep Markermeer-IJmeer – versterken we de samenhang tussen beeldbepalende projecten. Via het Bestuurlijk Platform IJsselmeergebied dragen we bij aan het Ontwikkelperspectief IJsselmeergebied. De provincie zet zich in om het Blauwe Hart goed op de MRA-agenda te krijgen.	Samen met Flevoland is er een 'Verkenning Samenhang Markermeer-IJmeer voor projecten' uitgevoerd door de PARK Noord-Holland. Deze verkenning is gepresenteerd in de colleges van beide provincies en aan diverse andere partijen. De Stuurgroep Markermeer-IJmeer heeft opdracht gegeven voor het opstellen van een 'Panorama'. Doel is om het vergezicht van het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem te preciseren en nader in te vullen, in relatie tot de andere ontwikkelingen in het gebied. Het Panorama wordt opgesteld door alle partijen die in de stuurgroep deelnemen. De provincie is samen met Friesland,	Wij hebben PS geadviseerd om een deel van het budget van het project Ecologische Maatregelen Markermeer (voorheen project Luwtmaatregelen Hoornse Hop) te alloceren aan de Noord-Hollandse kust. PS hebben dit besluit conform advies genomen. Dit houdt in dat de door PS gereserveerde € 1,5 mln voor dit project is toegevoegd aan het Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Hoorn-Amsterdam. Het Rijk voegde daar vanuit het project nog eens € 1,5 mln aan toe. Wij hebben met drie andere provincies de Interprovinciale Agenda IJsselmeergebied ingebracht voor het samen met rijkspartners opstellen van de Agenda IJsselmeergebied 2050. Deze gezamenlijke agenda is in mei 2018 gepubliceerd. Wij hebben samen met alle betrokken overheden de bijbehorende intentieverklaring getekend. Inmiddels is ook een Uitvoerings- en Kennisagenda opgesteld, met projecten die de integraliteit van de Agenda IJsselmeergebied 2050 ondersteunen. Als stuurgroep van de Agenda

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>Overijssel en Flevoland ingestapt in de Gebiedsagenda IJsselmeergebied 2050 die door het Rijk is gestart. Begin volgend jaar moet dat leiden tot een gezamenlijk ontwikkelperspectief voor het IJsselmeergebied. De vier provincies hebben – in overleg met de provincies Utrecht en Gelderland – een gebiedsagenda opgesteld voor het IJsselmeergebied, die input vormt vanuit de provincies voor de Gebiedsagenda IJsselmeergebied 2050. Deze interprovinciale gebiedsagenda wordt is in september 2017 vastgesteld.</p> <p>Noord-Holland is de trekker van de MRA-Verkenning Markermeer-IJmeer die met provincies Flevoland en gemeente Amsterdam is opgesteld. Na de zomer 2017 wordt deze verkenning in het MRA-platform Ruimte besproken.</p>	<p>IJsselmeergebied 2050 is ervoor gekozen om het bestaande bestuurlijke platform van het IJsselmeergebied uit te breiden tot een Bestuurlijk Platform IJsselmeergebied Integraal. In het verlengde van de inmiddels in 2017 vastgestelde verkenning Markermeer-IJmeer en de Agenda IJsselmeergebied 2050 hebben wij met drie andere provincies een Energieverkenning IJsselmeergebied uitgevoerd. Deze verkenning geeft opties voor energemaatregelen rekening houdend met ruimtelijke kwaliteiten en gebruik en wordt inzet voor de Regionale Energiestrategieën van de aan het IJsselmeergebied liggende RES-regio's. In opdracht van de Stuurgroep Markermeer-IJmeer is het Panorama Markermeer-IJmeer ontwikkeld: een leidraad met ontwikkelprincipes voor de natuurontwikkeling in dit gebied in relatie tot gebruik en inrichting. Samen met de principes uit de Agenda IJsselmeergebied 2050 geven die de overheden en partijen in het gebied richting aan ontwikkelingen als recreatie, natuur en energie.</p> <p>Totaal coalitieakkoord: het Blauwe Hart (ambtelijk: IJsselmeergebied) is door dit college stevig op de kaart gezet, zowel in het Noord-Hollands beleid (zie bijvoorbeeld de beweging Schiereiland in de Omgevingsvisie) als interprovinciaal door de andere IJsselmeerprovincies mee te nemen in de samenwerking in de Agenda IJsselmeergebied 2050.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij leveren samen met andere partijen in het Blauwe Hart een actieve bijdrage om de waterplantenproblematiek te beheersen	Loggen	X		<p>We zetten in op de uitvoering van luwtmaatregelen.</p> <p>We zetten in op een structurele oplossing voor het beheer van de waterplanten.</p>	<p>De ontwikkeling van het project Luwtmaatregelen is op instigatie van de provincies Noord-Holland en Flevoland stopgezet. Het project leverde niet het verwachte rendement op. Er is met de financierende partijen (waaronder de provincie Noord-Holland) een nieuwe verkenning gestart, die breder kijkt naar wat er de komende periode nodig is voor de ecologische opgaven in het Markermeer-IJmeer: de Verkenning Ecologische Maatregelen Markermeer. In september 2017 neemt de Stuurgroep Markermeer-IJmeer hierover een besluit. Wij treden hierbij op als medefinancier.</p> <p>Wij hebben daarnaast besloten tot een bijdrage van € 4 miljoen aan de 1^e fase van het project Marker Wadden. Dit</p>	<p>Eind maart 2018 is het regionaal aanbod voor een gedragen aanpak van de waterplantenproblematiek - opgesteld onder leiding van ons - aan het Rijk gestuurd. Dit aanbod is onderschreven door ruim dertig mede-overheden, waterrecreatieorganisaties en reddingdiensten.</p> <p>Met de regio wordt gewerkt aan het verbeteren van de organisatie van het maaien op het Markermeer en IJmeer en het optimaliseren van het maaien op de Randmeren. Een nog af te sluiten samenwerkingsovereenkomst zal de afspraken met Rijk en regio borgen.</p> <p>De actieve bijdrage met andere partijen voor een oplossing van de waterplantenproblematiek is voor de korte termijn (2018 en 2019) geleverd en nog nodig voor een periode van 3 jaar (2020 t/m 2022) om ook een lange termijn oplossing te vinden.</p> <p>Eind maart 2018 is het regionaal aanbod voor een gedragen aanpak van de waterplantenproblematiek - opgesteld onder leiding van ons - aan het Rijk gestuurd. Dit aanbod is onderschreven door ruim 30 mede-overheden, waterrecreatieorganisaties en</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>project is, evenals nu het project Ecologische Maatregelen Markermeer, een eerste stap in het bereiken van het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem, waarover in het kader van RRAAM bestuurlijke afspraken zijn gemaakt.</p> <p>Nadat de luwtemaatregelen werden gestaakt, hebben wij de problematiek bij het ministerie van Infrastructuur & Milieu en de minister geagendeerd. Uitkomst van ambtelijk-bestuurlijk overleg in april 2017 is dat rijk en regio samen gaan zoeken naar oplossingsrichtingen voor de problematiek van de waterplanten in het IJsselmeergebied, i.c. beperking van de bereikbaarheid van havens en het IJsselmeergebied o.a. voor hulpdiensten en overig recreatief gebruik. Wij zullen als trekker optreden om te komen tot een aanbod vanuit de regio om dit probleem aan te pakken.</p>	<p>reddingdiensten. Onderdeel van het aanbod was € 1,25 miljoen extra financiering vanuit de regio voor het oplossen van de korte termijn waterplantenproblematiek. Het Rijk heeft hierop toegezegd voor de korte termijn de recreatiebetonning te financieren en samen aan een oplossing voor de lange termijn te werken in een werkgroep onder voorzitterschap van provincie Noord-Holland.</p> <p>Met de regio wordt gewerkt aan het verbeteren van de organisatie van het maaien op het Markermeer en IJmeer en het optimaliseren van het maaien op de Randmeren.</p> <p>De actieve bijdrage met andere partijen voor een oplossing van de waterplantenproblematiek is voor de korte termijn (2018 en 2019) geleverd en nog nodig voor een periode van 3 jaar (2020 t/m 2022) om ook een lange termijn oplossing te vinden.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij zorgen ervoor dat de Kaderrichtlijn Water op tijd wordt uitgevoerd	Loggen	X		<p>We ontwikkelen en voeren de KRW maatregelen uit conform de Watervisie 2016-2021. Bij de implementatie kan de BOB-methode toegepast worden.</p> <p>We voeren de KRW meetronde uit in alle KRW kwaliteitsmeetpunten.</p>	<p>De uitvoering van de in de Watervisie 2021 genoemde KRW-maatregelen ligt op schema. Voor oppervlaktewater betreft het investeringen in onze eigen wateren met betrekking tot vispassages en natuurvriendelijke oevers. In 2017 zullen wij een uitvoeringskader natuurvriendelijke oevers voorleggen aan Provinciale Staten. Voor grondwater gaat het om het uitvoeren van 35 projecten, met name gericht op het realiseren van goede grondwatercondities in natuurgebieden en het beschermen van drinkwaterwinningen tegen verontreiniging.</p> <p>Wij hebben in 2016 alle 53 KRW-grondwatermeetpunten bemeten en een evaluatierapport opgesteld. De volgende meetronde zal plaatsvinden in 2018.</p>	<p>De uitvoering van de in de Watervisie 2021 genoemde KRW-maatregelen ligt op schema. Voor oppervlaktewater betreft het investeringen in onze eigen wateren met betrekking tot natuurvriendelijke oevers en vispassages. In 2018 hebben wij de 'Kansenkaart natuurvriendelijke oevers provinciale vaarwegen' opgesteld en aan Provinciale Staten aangeboden. De kansen voor nvo's zullen in 2019 voor een groot deel uitgevoerd zijn. Begin 2019 ronden wij een onderzoek af naar de optimalisering van de vispasseerbaarheid van de tien provinciale sluisen.</p> <p>Voor grondwater zijn in de periode 2016-2021 in totaal 35 projecten geprogrammeerd. Hiervan zijn er intussen 29 gereed of in uitvoering. Zes projecten zijn in voorbereiding. Belangrijke maatregelen zijn gericht op aanpak van verontreinigingen, bescherming van drinkwaterwinningen en bestrijding van verdroging in natuurgebieden.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	De provincie bereidt een visie voor ten aanzien van waterrecreatie en stelt cofinanciering beschikbaar voor	Loggen		X	We starten een programma waterrecreatie waarbij we samen met onze partners en de markt op zoek gaan naar kansen en waarbij	In samenspraak met de sector hebben wij een Visie op de Waterrecreatie in Noord-Holland 2030 opgesteld die in	Deze actie is volledig uitgevoerd. In de afgelopen twee jaar na het vaststellen van de visie is gewerkt aan de uitvoering. In 2017 en 2018 zijn verdelingsvoorstellen

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	initiatieven die bijdragen aan de bevordering van waterrecreatie				we deze concreet gaan benutten ter bevordering van de waterrecreatie in Noord-Holland. Hier kan de BOB-methode toegepast worden.	<p>oktober 2016 door PS is vastgesteld. In het Provinciale Uitvoeringsprogramma Waterrecreatie 2016-2019 dat tegelijkertijd werd vastgesteld, is aangegeven aan welke projecten de provincie gedurende deze collegeperiode uitvoering wil geven, de zogenaamde aquapuntuurpunten. De uitvoeringsmiddelen voor de Visie Waterrecreatie zijn gekoppeld aan deze aquapuntuurpunten én aan meekoppelkansen bij provinciale uitvoeringsprojecten. Na vaststelling van de visie is gestart met de uitvoering van het programma. De instrumenten voor de samenwerking uit de visie zijn hiervoor benut o.a. organisatie innovatiepanel, waterrecreatieschool en waterrecreatieconferenties. Uitwerking van recreatief personenvervoer over water, stimulering uitvoering projecten aquapuntuurpunten en uitvoering van de beheeragenda zijn voorbeelden van belangrijke onderwerpen voor de komende jaren.</p> <p>Het BOB-model is nadrukkelijk toegepast, de Staten zijn vanaf het begin betrokken onder meer via de verkenningen, de kaderstellende notitie en uiteindelijk vaststelling van de Visie en Uitvoeringsprogramma. Dit is bovendien gebeurd in een open proces met de buitenwereld, i.c. alle relevante betrokken partijen.</p>	door ons vastgesteld. Hiermee is aan 21 projecten een bijdrage toegekend uit de beschikbare €4.000.000. De uitvoeringsregeling Recreatief Personen Vervoer over water is in 2018 vastgesteld en Water als Economische Drager (WED) is verlengd. Via een uitvraag aan de regio's van sloepennetwerken is uitgevraagd om met gedragen plannen voor fysieke aanpak van knelpunten te komen als aanvulling op de WED regeling. Hiervoor is € 600.000 beschikbaar. Er zijn in 2017 en 2018 waterrecreatieconferenties georganiseerd. Er is een regionaal aanbod voor de waterplantenproblematiek onder regie van ons opgesteld. In 2018 is de monitor waterrecreatie vastgesteld die informatie geeft over de besteding van alle beschikbare middelen voor het programma waterrecreatie. Een evaluatie van de samenwerkingsstructuur is gaande en er is een start gemaakt met de contouren van een nieuw uitvoeringsprogramma.
3.2.2 Zorgen voor schoon en voldoende grondwater	Geen specifieke activiteit genoemd in het coalitieakkoord	Loggen	X		De activiteiten bevinden zich buiten de reikwijdte van het coalitieakkoord. Verantwoording vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus	n.v.t.	n.v.t.

4. Milieu

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
4.1.1 Kansen creëren en benutten gericht op een duurzamer, gezonder en veiliger Noord-Holland	De Milieudialoog IJmond wordt (ook elders) voortgezet	Tekin		X	Er wordt geïnventariseerd hoe de milieudialoog IJmond doelmatig kan worden voortgezet en hoe deze elders zijn beslag kan krijgen.	De eerste Milieudialoog IJmond vond plaats in 2013. Aanleiding was de overschrijding van de Europese norm voor fijnstof in de IJmond. Inmiddels wordt voldaan aan de Europese norm en hebben zeven milieudialogen in de IJmond plaats gevonden. In 2016 is er een start gemaakt met de Milieudialoog Westpoort. Deze dialoog is gericht op het Westelijk Havengebied. Hier zijn tot nu toe drie Milieudialogen geweest. De deelnemers van de Milieudialogen IJmond en Westpoort zijn nu in gesprek over een nieuwe vorm en agenda, omdat de belangrijkste doelstelling – het voldoen aan de Europese norm – is gerealiseerd. De komende tijd wordt er geëxperimenteerd met verschillende vormen, waarbij ook maatschappelijke organisaties kunnen aanschuiven, zoals een huiskamergesprek over luchtkwaliteit en gezondheid in de IJmond. Ook is er in de Westpoort een gesprek gepland over de Noord-Hollandse omgevingsvisie in relatie tot het havengebied. Tot slot is het draagvlak voor een milieudialoog in de regio Alkmaar verkend, maar deze behoefte bleek beperkt.	Met het oog op de Omgevingsvisie van de provincie heeft de provincie aan Antea Group gevraagd om advies uit te brengen over het vervolg van de Milieudialogen en de Milieucafés in het Noordzeekanaalgebied. Het voorstel is besproken bij de gezamenlijke bestuurlijke Milieudialoog van 30 oktober 2018. De deelnemers hebben zich unaniem uitgesproken voor continuering van de Milieudialoog en het Milieucafé. Wel zullen deze nadrukkelijker worden verbonden aan de uitvoering van de Omgevingsvisie van de provincie Noord-Holland. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd. De verdere invulling zal na de verkiezingen met het nieuwe college van Gedeputeerde Staten worden opgepakt.
4.1.2 Basiskwaliteit borgen	Wij zetten ons in voor de PAS-aanpak	Tekin	X		De PAS is op 1 juli jl. in werking getreden en fungeert momenteel als kader bij de vergunningverlening op grond van de Natuurbeschermingswet. Daarnaast hebben wij met de beheerders van Natura2000-gebieden een raamovereenkomst ondertekend inzake de uitvoering van maatregelenpakketten in de Natura2000-gebieden. De subsidiëring van deze maatregelenpakketten is voorzien in de loop van 2015 en 2016.	De PAS is op 1 juli 2015 in werking getreden en fungeert sindsdien als kader bij de vergunningverlening op grond van de Wet natuurbescherming. Daarnaast zijn er subsidies en opdrachten verleend voor de eerste tranche Natura2000-herstelmaatregelen. Een deel van deze maatregelen is ook al uitgevoerd en de overige zijn de terreinbeheerders momenteel aan het voorbereiden.	Sinds 1 juli 2015 heeft de RUD NHN bijna 400 vergunningen verleend en ruim 220 meldingen ontvangen voor met name agrarische activiteiten. Daarnaast zijn er 13 prioritaire projecten aangemeld voor reservering van ontwikkelingsruimte (o.a. Duinpolderweg, A8-A9, Pallas, Westpoort en Hoogtij). De PAS is de afgelopen drie jaar twee keer partieel herzien. De volgende partiele herziening is in voorbereiding. Er zijn de afgelopen jaren veel juridische procedures gevoerd tegen besluiten op grond van de PAS. Op 7 november 2018 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak gedaan over de PAS. In de uitspraak beantwoordt het Hof de vragen die de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in enkele lopende beroepsprocedures had gesteld. Volgens het Hof is een juridisch systeem als dat van het PAS toelaatbaar. Toestemmingsbesluiten voor stikstofdepositie veroorzakende activiteiten kunnen daar in beginsel op worden gebaseerd. De wetenschappelijke onderbouwing die ten grondslag ligt aan het programma en de maatregelen waarop deze onderbouwing is gebaseerd, moeten wel voldoende zekerheid bieden dat de natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden geen schade ondervinden van deze activiteiten. Het is aan de nationale rechter om te

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
							beoordelen of de onderbouwing en de daaraan ten grondslag liggende maatregelen aan de eisen voldoen. Het Hof doet daarover geen uitspraak.
	In deze collegeperiode saneert de provincie de laatste spoedlocaties	Tekin	X		Uitvoeren van het bestuursconvenant Bodem	<p>We liggen met de uitvoering van de bodemsanering van de laatste spoedlocaties goed op koers. We hebben alle locaties met humane risico's reeds beheerst of gesaneerd en we verwachten dit voor de overige locaties binnen de planperiode 2016 t/m 2020 ook gerealiseerd te hebben.</p> <p>De stand van zaken voor de 89 locaties waarover het in deze planperiode gaat, is als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elf locaties zijn gesaneerd; • op vier locaties is na onderzoek gebleken dat er géén sprake is van spoed en dat geen sanering nodig is; • op 23 locaties is een sanering in uitvoering; • dertig locaties zijn gelegen in het 't Gooi. Samen met gemeenten, het waterschap en waterleidingbedrijven voeren wij hier gebiedsgericht grondwaterbeheer uit; • acht locaties liggen in andere gebieden waarin we momenteel de mogelijkheid van gebiedsgericht beheer onderzoeken; • op veertien locaties is nog geen aanpak gestart. <p>We verwachten voor het eind van deze planperiode voor de resterende 21 locaties in 't Gooi tot afkoop te komen en voor de acht locaties in andere gebieden gebiedsgericht beheer opgezet te hebben. Verder zullen we ervoor zorgen dat de risico's weggenomen zijn op de veertien locaties waar nog nu geen aanpak is gestart.</p>	<p>We liggen nog steeds goed op koers. We verwachten dat risico's op alle locaties voor 2021 gesaneerd of beheerst zijn. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p> <p>Er zijn enkele nieuwe locaties bijgekomen.</p> <p>Huidige stand van zaken van de 92 spoedlocaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 33 locaties zijn inmiddels volledig afgehandeld; - Op 30 locaties is een sanering gaande; - Op de resterende 29 locaties vindt onderzoek plaats of lopen onderhandelingen. <p>De aanpak is dus op alle locaties gestart.</p> <p>Er resteren nog veertien af te kopen locaties in 't Gooi. Op vijf daarvan is afkoop inhoudelijk rond, op negen andere locaties lopen onderhandelingen. Van de acht locaties in andere gebieden is voor drie gevallen een gebiedsaanpak vastgelegd. Op de overige vijf locaties bleek dit niet nodig.</p>
	Ten behoeve van vergunningverlening en handhaving is het van belang dat de omgevingsdiensten verder worden geoptimaliseerd	Tekin	X		Ten behoeve van een efficiënte, effectieve en kwalitatief hoogwaardige uitvoering worden de plustaken vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in 2016 uitgeplaatst naar de Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Vanuit de opdrachtgeversrol van de provincie wordt de implementatie van de uitbestede bevoegdheden gemonitord en gestimuleerd. In 2016 wordt door de provincie invulling gegeven aan het begrip 'coördinatie VTH-stelsel' en wordt een verordening	<p>De plustaken VTH (en de middelen en medewerkers) zijn gefaseerd per 1 januari en 1 juli 2016 uitgeplaatst naar de omgevingsdiensten. De Verordening kwaliteit VTH omgevingsrecht provincie Noord-Holland is op 27 juni 2016 vastgesteld. De contractgemeenten bij ODIJ treden toe tot de Gemeenschappelijke Regeling ODIJ, waardoor er geen 'witte vlekken' meer zijn in Noord-Holland.</p> <p>Bij OD NZKG wordt 'prestatiegericht financieren' ingevoerd onder gelijktijdige validatie van het model en de kengetallen. Over (de resultaten van) dit proces worden de Staten iedere 8 maanden geïnformeerd. De komende periode wordt er verder gewerkt aan de invulling van de 'coördinatie VTH-stelsel' (conform</p>	<p>De uitvoering van de basis- en plustaken gaat naar wens. De OD's rapporteren en verantwoorden op basis van de 'gegevensuitvraag' van de provincie. Er zijn geen contractgemeenten meer. Er wordt besloten over een vervolg van het Bestuurlijk Akkoord uit 2012 inzake de fusie van OD NZKG en ODIJ. Bij OD NZKG is prestatiegericht financieren geïmplementeerd en gevalideerd. Bij OFGV is de kostprijsystematiek ingevoerd. De 'warme overdracht' van de bodemtaken wordt vormgegeven. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de wensen en ambities van de provincie en (handavings)partners inzake de coördinatie van het VTH-stelsel. Op het niveau van de OD's is het uitvoeringsbeleid geüniformeerd met gemeenten. Bij RUD NHN wordt het ICT-systeem geoptimaliseerd. Hiermee is de doelstelling</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
					vastgesteld voor de kwaliteitscriteria van de uitvoering van de VTH-taken.	artikel 5.9 Wabo). Voorbereidingen worden getroffen voor de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar gemeenten (in het kader van de Omgevingswet).	gerealiseerd.
	Wij actualiseren de regelgeving inzake stiltegebieden in de Provinciale Milieuverordening en stellen uitvoerbaar en handhaafbaar beleid vast	Tekin	X		Naar aanleiding van de evaluatie van het stiltebeleid in 2016 komen we met een actualisatie van het beleid.	Eind 2016 hebben we een herijking van het stiltebeleid uitgevoerd. Besloten is de 39 stiltegebieden te categoriseren in 15 top-stiltegebieden en 21 oasegebieden. Drie rest-gebieden voldoen niet aan de gehanteerde criteria. Met Stiltetafels gaan wij handhaafbaar en uitvoerbaar beleid verder uitwerken. Op basis van de aanbevelingen van het herijkingsonderzoek gaan wij in het najaar 2017 stiltetafels organiseren, samen met gebiedspartners, om de uitgangspunten voor handhaafbaar en uitvoerbaar beleid verder uit te werken en te bezien hoe zinvol en wenselijk het is de 3 restgebieden te handhaven als stiltegebied. De aanbevelingen van het onderzoek en de uitkomsten van de stiltetafels worden meegenomen in het traject (najaar 2018) van de provinciale omgevingsvisie.	Voor de drie stiltegebieden die niet voldeden aan de criteria, zijn in 2018 stiltetafels gehouden. Voor de handhaving is extra inzet geregeld via motie 110. In 2019 wordt –na bestuurlijke goedkeuring– gewerkt aan een inventarisatie van mogelijke knelpunten in de huidige stiltegebieden en actualisatie van het beleid. Daarnaast wordt beleid verwerkt in de Omgevingsverordening 1.0. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.
4.2.1 Energiebesparing, opwekking lokale duurzame energie, ontwikkelen van duurzame energie-innovaties en aanjagen initiatieven voor een circulaire economie	Wij zetten ons in om de provinciale organisatie op een verantwoorde wijze zo energieneutraal mogelijk te maken	Loggen/Van der Hoek	X		Er zal een uitvoeringsagenda worden uitgewerkt waarin alle facetten van de organisatie zullen worden meegenomen.	Wij willen als eigenaar van gebouwen en infrastructuur zelf het goede voorbeeld geven. In de uitvoering is onderscheid gemaakt tussen de provincie als kantoororganisatie en de provincie als beheerder van infrastructuur. De kantoororganisatie is doorgelicht in het kader van EED-energieaudit. Deze auditplicht is vierjaarlijks en de eerste audit zullen wij in de zomer van 2017 afronden. Het energiegebruik van de panden aan het Houtplein, de Dreef en Paviljoenslaan in Haarlem en het Huis van Hilde te Castricum is in kaart gebracht, eveneens dat van de daaraan gerelateerde vervoerbewegingen. Tevens maken wij met deze EED energie-audit bekend welke maatregelen wij zullen nemen om het energiegebruik te verminderen en met welke terugverdientijd. Door de inkoop van groene stroom zijn wij reeds energieneutraal. Om de inkoop van onze energie in de komende jaren nog verder te verduurzamen is een onderzoek gestart gericht op de mogelijkheid van toepassen van hernieuwbare energiebronnen. In de beleidsagenda Energietransitie is energiebesparing benoemd als een van de speerpunten. De provinciale infrastructuur kan bijdragen aan het realiseren van dit beleid. Zo kan de provincie door het vervangen van alle huidige lampen in de openbare verlichting (OVL) door	De kantoororganisatie is in 2017 doorgelicht in het kader van EED-energieaudit. Met de EED energie-audit is ook afgesproken welke maatregelen wij zullen nemen om het energiegebruik te verminderen en met welke terugverdientijd. In 2018 zijn de volgende maatregelen uit de EED rapportage genomen: <ul style="list-style-type: none"> - De verlichting van Paviljoenslaan 3 en 5 is vervangen voor LED verlichting en de appendages (aansluitingen op water en verwarmingsnetwerk) zijn geïsoleerd; - Paviljoen Welgelegen is voorzien van een tussenmeter voor de elektra zodat het verbruik van dit pand beter gemonitord kan worden; - Paviljoen Welgelegen is op de werkkamers uitgerust met LED verlichting. Duurzame energie is middels de actieagenda Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) ook opgenomen in het inkoopbeleid Samen Inkopen voor Noord-Holland (2017-2021). Door de inkoop van groene stroom zijn wij reeds energieneutraal. Om de inkoop van onze energie in de komende jaren nog verder te verduurzamen is een onderzoek gestart gericht op de mogelijkheid van toepassen van hernieuwbare

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						LED-verlichting besparen op haar energieverbruik. Voor het toepassen van energie opwekking op onze eigen infrastructuur wordt verder gewerkt aan de mogelijkheden tot uitrol van Solaroad. De huidige pilot laat positieve resultaten zien. Daarnaast wordt gekeken naar toepassingen van eigen energieopwekking op onze infrastructuur.	<p>energiebronnen.</p> <p>Voor de provinciale steunpunten is een inventarisatie gedaan naar de benodigde maatregelen om deze panden energieneutraal te maken. Stappen tot realisatie hiervan starten in 2019.</p> <p>Langs de N194 bij Heerhugowaard is in samenwerking met TNO en Heijmans een proef gerealiseerd om energie op te wekken met 72 m geleiderails uitgerust met zonnepanelen.</p> <p>Na het traject van het opstellen van de business case om (versneld) over te gaan op ledverlichting als vervanging van alle huidige lampen in de openbare verlichting, is een inventarisatie gedaan naar de eisen die de provincie moet stellen aan de aan te schaffen LED lampen. Hieruit uit is een inkoop strategie geschreven, de planning is om in de eerste helft van 2019 het inkooptraject te doorlopen en in de tweede helft van 2019 de armaturen te plaatsen.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	De toepassing van zonne-energie in de gebouwde omgeving blijven wij stimuleren, onder meer via het Servicepunt Duurzame Energie	Van der Hoek		X	Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader duurzame energie BOB model bruikbaar	<p>Voor het opstellen van de Beleidsagenda Energietransitie, die in mei 2016 is vastgesteld door PS, is gebruik gemaakt van het BOB model. Het stimuleren van duurzame opwek door zonne-energie (vooral in de gebouwde omgeving) maakt deel uit van de Beleidsagenda en valt onder één van de drie speerpunten.</p> <p>Het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) neemt zonnestroom mee in haar advisering aan gemeenten. Er wordt tevens in gevolge de motie 56 'Verhoging subsidieplafond Zonnestroom' op maatschappelijk vastgoed een vervolg gegeven aan het stimuleren van zonne-energie.</p>	<p>Onder de paraplu van de Beleidsagenda Energietransitie is ingezet op de ontwikkeling van zonne-energie in de gebouwde omgeving. Via financiële regelingen (als: Zonnestroom Maatschappelijk vastgoed), kennisdeling (als: ZonAtlas.nl), aanpalende beleidsvelden (als: RAP'sen, HIRB-regeling) en de directie Beheer en Uitvoering (denk aan: zonne-opstellingen op eigen areaal) is gewerkt aan de totstandkoming van zonne-energie in de gebouwde omgeving. Het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) heeft zonnestroom meegenomen in haar advisering aan gemeenten.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij ontwikkelen een beleidskader dat ruimte biedt voor zonne-akkers	Geldhof/Van der Hoek		X	Er wordt een beleidskader voorbereid in samenhang met nog vast te stellen duurzaamheidsambities, naar verwachting eerste kwartaal 2016. BOB-model is hierbij mogelijk.	Het BOB model is toegepast bij het opstellen van de ruimtelijke beleidsregels die in juni 2016 door Provinciale Staten zijn vastgesteld. Verder is via de Commissie RWW motie M28.2014 beantwoord en daarmee afgehandeld. In oktober organiseren wij voor gemeenten, marktpartijen en belangenorganisaties een Praktijkconferentie zonne-energie.	Sinds juni 2016 beschikt de provincie over een beleidskader voor zonne-akkers. Het beleid is juridisch verankerd in artikel 32a PRV en de bijbehorende Uitvoeringsregeling. In oktober 2017 is de Uitvoeringsregeling aangevuld met de verstedelijkingsstructuur "dorpslinten" en stimuleringsgebied Groene Hoek. In oktober 2017 is een brede praktijkconferentie zonne-energie georganiseerd, waar onder meer het onderwerp "zonneparken" aan bod kwam. In het najaar van 2018 is de tweejarige herijking van het beleid uitgevoerd, resulterend in een advies tot

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
							beleidsaanscherpingen. Het ontwerpbesluit om de Uitvoeringsregeling "opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied" n.a.v. dit advies aan te passen is in januari 2019 vastgesteld. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.
	Wij zetten in op de uitvoering van de Greendeal CO2	Bond	X		Green Deal loopt tot 2018. In 2016 wordt besluit verwacht over bijdrage aan business case. PNH is deelnemer aan Greendeal.	<p>De businesscase voor de levering van CO₂ aan glastuinbouwconcentratiegebied PrimA4a door OCAP B.V. is met succes uitgewerkt. Op dit moment vindt de Europese Staatssteuntoets plaats, na akkoord van Europa kan er beschikt worden en tot uitvoering worden overgegaan (planning eind 2017/begin 2018).</p> <p>Naast bovenstaand project zijn er tevens andere lopende projecten die vanuit het samenwerkend netwerk van de Green Deal worden gevolgd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CO₂ afvangst AEB Amsterdam • Warmtenetwerk en CO₂ afvangst HVC Alkmaar • CO₂ transport regio Aalsmeer • CO₂ TATA Steel • CO₂ transport Glasdriehoek NHN <p>CO₂ afvangst en levering biovergisting Meerlanden onderzoek voor de beleving van zuivere (vloeibare) CO₂ per schip</p>	<p>De Green Deal is op 10 juni 2018 afgelopen. Het consortium werkt echter aan een Green Deal CO₂ voorziening in de glastuinbouw 2.0 om nog een aantal initiatieven tot concrete uitvoering te laten komen. De verwachting is dat Green Deal 2.0 door alle partijen in het eerste kwartaal van 2019 wordt ondertekend.</p> <p>Vier CO₂ projecten zijn voor staatsteuntoetsing aan de Europese commissie voorgelegd. Eén daarvan is inmiddels in 2018 goedgekeurd (OCAP CO₂ levering De kwakel en omgeving). Die subsidieaanvraag is ingediend en wordt afgehandeld. De overige drie projecten wachten nog op goedkeuring vanuit de Europese Commissie.</p> <p>Over het project CO₂ vervloeiingsinstallatie heeft de Europese commissie aanvullende vragen gesteld. De subsidieverlening aan dit project is daardoor vertraagd.</p> <p>De overige projecten binnen de Green Deal zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CO₂ afvangst AEB Amsterdam • Warmtenetwerk en CO₂ afvangst HVC Alkmaar • CO₂ transport regio Aalsmeer • CO₂ TATA Steel • CO₂ transport Glasdriehoek NHN • CO₂ afvangst en levering biovergisting Meerlanden onderzoek voor de beleving van zuivere (vloeibare) CO₂ per schip <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij zetten in op het besparen van het energieverbruik door oplossingen in de gebouwde omgeving te stimuleren	Geldhof/ Van der Hoek	X		Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader duurzame energie. BOB model bruikbaar	<p>Voor het opstellen van de Beleidsagenda Energietransitie, die in mei 2016 is vastgesteld door PS, is gebruik gemaakt van het BOB model.</p> <p>CE Delft brengt voor alle Noord-Hollandse gemeenten in beeld welke duurzame verwarming voor de gebouwde omgeving tot de laagste kosten leidt.</p> <p>Het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) adviseert gemeenten op basis van deze rapportages over hoe de</p>	<p>Alle Noord-Hollandse gemeenten hebben een CE Delft rapportage ontvangen waarin op wijkniveau is beschreven welke duurzame warmtevoorziening tot de laagste kosten leidt. Gedeputeerde Jack van der Hoek heeft in zijn 'D-toer' langs alle wethouders duurzaamheid deze rapportage besproken.</p> <p>Aanvullend op deze rapportages is een tool ontwikkeld. Deze tool geeft een indicatie van verduurzamingsmaatregelen en kosten voor een</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>transitie naar duurzaam verwarmen aan te pakken.</p> <p>Wij zijn nu bezig een beleidsnota op te stellen voor het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Verwachting is om in december 2017 de beleidsnota ter besluitvorming aan PS voor te leggen.</p>	<p>woning. Zodat deze geschikt is voor de toekomstige warmtevoorziening in de wijk. (Zie wat dit betreft ook de tekst onder punt 5.1.1. verderop in dit overzicht).</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij zetten het Servicepunt Duurzame Energie de komende periode voort, maar wel gezamenlijk met de Noord-Hollandse gemeenten	Van der Hoek		X	Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader duurzame energie. BOB model bruikbaar	<p>De werkzaamheden van het SPDE zijn Europees aanbesteed. Vanaf 1 januari 2017 voeren de bureaus Overmorgen en Andersson Elffers Felix het SPDE uit.</p> <p>De kaders voor de werkzaamheden van het SPDE staan omschreven in de Beleidsagenda Energietransitie en zijn ten opzichte van de vorige periode verbreed. Het SPDE biedt nu ook regionale ondersteuning. Bovendien kunnen voortaan ook corporaties en bouw- en installatiebedrijven een beroep doen op het SPDE (in de vorige periode werkte het SPDE nagenoeg alleen voor gemeenten).</p> <p>Het BOB model is voor het opstellen van de Beleidsagenda gebruikt.</p>	<p>Het SPDE adviseert in hoofdzaak gemeenten. Het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) adviseert gemeenten via workshops, handleidingen etc. hoe zij na ondertekening van de intentieverklaring aardgasvrije wijken hier concreet mee aan de slag kunnen.</p> <p>Het SPDE organiseert workshops voor gemeenten om hen kennis te laten maken met de inhoud en het proces van de transitievisie warmte. Het SPDE neemt actief deel aan twee corporatiesnetwerken. Het SPDE voert een project uit waarbij corporaties kosten besparen door verduurzamingswerkzaamheden collectief aan te besteden.</p> <p>Het SPDE organiseert soms met Bouwend Nederland voor bouw- en installatiebedrijven workshops over verduurzaming van woningen.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	We bezien of het Servicepunt een rol kan spelen bij een systeem om de opgewekte duurzame energie te meten en te monitoren,	Van der Hoek		X	Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader duurzame energie. BOB model bruikbaar	De kaders voor de werkzaamheden van het SPDE staan omschreven in de Beleidsagenda Energietransitie. Het BOB model is voor het opstellen van de Beleidsagenda gebruikt. Daaruit volgde dat niet SPDE, maar ECN opdracht heeft gekregen voor het uitwerken van een voorstel voor monitoring voortgang energietransitie in Noord-Holland.	<p>Op 23 april 2018 hebben we aan PS de <i>Staat van de energietransitie</i> aangeboden, die door ECN is opgesteld. De rapportage geeft voor Noord-Holland een volledig beeld van de trend in het energieverbruik van diverse sectoren en de opwekking van duurzame energie.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Ten aanzien van warmtenetten hebben wij een aanjagende en faciliterende rol. In samenwerking met gemeenten en bedrijven willen wij een pilot starten in de metropoolregio voor de toepassing van warmtenetten	Van der Hoek		X	Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader duurzame energie. BOB model bruikbaar	<p>Voor het opstellen van de Beleidsagenda Energietransitie, die in mei 2016 is vastgesteld door PS, is gebruik gemaakt van het BOB model. Warmte en koude is daarin één van de drie speerpunten.</p> <p>In de Metropoolregio Amsterdam werken we met 32 publiek-private partijen in een programma samen om een robuust regionaal warmtenet te realiseren. De ambitie is om in 2040 500.000 woningbouwequivalenten aan te sluiten op een warmtenet. Hoe een regionaal warmtenet er uit kan komen te zien, hebben we met partners getekend in een Grand Design. Welke acties er op korte termijn</p>	<p>In de Metropoolregio Amsterdam werken we ondertussen met 37 publiek-private partijen samen. Er is een Grand Design 2.0 is opgeleverd en de samenwerkende partijen (waaronder PNH) zijn met elkaar een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) Warmte/Koude MRA 2018-2021 aangegaan. De Samenwerkingsovereenkomst 2018-2021 is een opvolger van de eerdere Samenwerkingsovereenkomst 2015-2018 en geldt voor drie jaren. Doel van de samenwerking is het aanjagen van concrete projecten en het opbouwen en uitwisselen van kennis en de uitbreiding van de publiek - private</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>gezet gaan worden, hebben we met onze partners vastgelegd in een Routekaart. Ook hebben we vanuit dit programma het initiatief genomen om met regionale partners en het Rijk in gesprek te gaan over de ontsluiting van diepe geothermie om op termijn de warmtenetten te voeden met duurzame warmtebronnen. De afweging of een warmtenet de beste keuze is voor een blok woningen, wordt gemaakt in samenhang met andere alternatieven voor aardgas, zoals all electric en groengas.</p> <p>In Noord-Holland Noord zijn we ook betrokken bij de ontwikkeling van een warmtenet in Alkmaar en Heerhugowaard.</p> <p>In de ruimtelijke verkenningen voor NHN en MRA is de opgave voor warmte (hoge en lage temperatuur) inzichtelijk gemaakt als ook de mogelijkheden om dit in te vullen.</p>	<p>netwerkfunctie.</p> <p>Het programma is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Actief blijven op het beschikbaar krijgen van restwarmte en inzet van duurzame warmtebronnen als aanjager voor warmtevoorzieningen. 2. Inzicht leveren in de potentie en toepassing van duurzame warmtebronnen. 3. Richten op de vragen vanuit de publieke en private sector in de transitie naar aardgasvrij: <ul style="list-style-type: none"> - verbreden van de scope van het programma naar informatie over en stimuleren van collectieve warmte infrastructuur. Dat zijn collectieve regionale / bovenlokale warmtenetten & kleinschalige lokale warmtenetten (WKO / aquathermie). - de informatie uit GD2.0 beschikbaar maken voor gemeenten (Transitieviesies warmte)en RES'sen - actief kennis en ervaringen opbouwen en delen die met partijen binnen het MRA netwerk. Voor deze activiteiten wordt een nieuwe routekaart opgezet. <p>Door Firan (voorheen Alliander DGO) is voor de MRA een warmtebronnenregister opgesteld. Dit warmtebronnenregister is overgedragen aan de provincie en wordt nu door de provincie beheerd.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij brengen in kaart waar elders in Noord-Holland (buiten de metropoolregio) benutting van restwarmte kansrijk is	Van der Hoek		X	Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader duurzame energie. BOB model bruikbaar	Voor het opstellen van de Beleidsagenda Energietransitie, die in mei 2016 is vastgesteld door PS, is gebruik gemaakt van het BOB model. Warmte en koude is één van de drie speerpunten in de Beleidsagenda. Op dit moment werken we aan een provinciale warmteagenda (warmteplan). Het aanbod van restwarmte wordt straks aangegeven in de ECN Monitor. Wij faciliteren nu al initiatieven in onder meer Alkmaar, Heerhugowaard, Den Helder en Greenport Noord-Holland-Noord (Alton, Grootslag, Agriport A7). Vanuit deze initiatieven wordt ook gekeken naar benutting van restwarmte.	In 2018 is de provinciale warmteagenda vastgesteld. HVC werkt aan uitbreiding van het warmtenet in Alkmaar, Langedijk en Heerhugowaard. Recent is het Alton gebied aangesloten. In Den Helder werkt HVC aan plannen voor uitbreiding van het warmtenet op het marine-terrein naar een woonwijk. Wij zijn betrokken bij een verkenning van de gemeente Castricum voor de ontwikkeling van een warmtenet op geothermie. Om voor een wijk te bepalen wat de kosten voor het verduurzamen van de warmtevoorziening zijn en hoe deze kunnen worden gefinancierd, is een gedetailleerd onderzoek nodig. Om gemeenten

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
							<p>tegenoet te komen in de kosten hebben wij een subsidie regeling gemaakt voor het opstellen van een wijk warmtetransitie plan.</p> <p>Het warmtebronnen register voor de MRA is uitgebreid naar heel Noord-Holland en aangevuld met warmtebronnen in Noord-Holland Noord.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij houden een breed onderzoek naar nieuwe, duurzame, alternatieve vormen van energie	Van der Hoek		X	Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader duurzame energie. BOB model bruikbaar	Voor het opstellen van de Beleidsagenda Energietransitie, die in mei 2016 is vastgesteld door PS, is gebruik gemaakt van het BOB model. In de totstandkoming daarvan is afgezien van een op zichzelf staand onderzoek naar nieuwe vormen van duurzame energie, omdat de nieuwe vormen al in beeld zijn of niet op de weg van de provincie liggen om nader te onderzoeken. Wel zijn er op relevante thema's verdiepende onderzoeken gaande, zoals naar het stimuleren van warmte/koude, het provinciaal warmteplan en verduurzaming van de woningvoorraad.	In mei 2018 is de Routeplanner Energietransitie 2020-2050 opgeleverd, die laat zien hoe de provincie Noord-Holland in 2050 energieneutraal kan zijn, welke vormen van duurzame energie hierbij een rol kunnen spelen en wat de provincie kan doen om dit te realiseren. Daarnaast is een warmteagenda opgesteld en zijn er samen met onze partners verdiepende bijeenkomsten georganiseerd over de onderwerpen waterstof en energie infrastructuur. In vervolg op deze bijeenkomsten wordt de eerste helft van 2019 een systeemstudie verricht naar de energie-infrastructuur die nodig is om de ontwikkeling van vraag en aanbod naar energie in Noord-Holland te faciliteren. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.
	Het Participatiefonds Duurzame Economie wordt geëvalueerd	Bond/Van der Hoek		X	Het participatiefonds Duurzame Economie zal in deze collegeperiode worden geëvalueerd. De werkwijze van het fonds zal tevens worden betrokken bij het onderzoek dat zal worden uitgevoerd ten behoeve van een MKB-innovatiefonds en een fonds voor duurzame innovaties in het MKB.	<p>Naar aanleiding van een onderzoek (2016/2017) naar de mogelijkheden om de inzetbaarheid van PDENH te verbeteren, hebben wij besloten om het fonds als volgt aan te passen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een uitbreiding van het financieel instrumentarium (met reguliere en converteerbare leningen); • Een verbreding van de duurzaamheidsfocus van het fonds (tot energietransitie, circulaire economie en duurzame mobiliteit); • Een aantal aanpassingen aan de governance van PDENH (om het interne toezicht te versterken). <p>De aanpassingen aan PDENH zijn inmiddels volledig geëffectueerd waardoor het fonds naast participaties ook leningen kan verstrekken voor de financiering van initiatieven op het gebied van Energietransitie, Circulaire Economie en Duurzame Mobiliteit.</p>	Na de aanpassingen van PDENH in 2017 is het aantal financieringen sterk toegenomen (van 3 begin 2017 tot 14 eind 2018), en is de pipeline goed gevuld met financieringsaanvragen uit de markt. Dat heeft in oktober 2018 geleid tot een uitbreiding van het fondsvermogen van PDENH (van 30 miljoen euro) tot in totaal 55 miljoen euro. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.
	Wij stellen een fonds in om ontwikkelingen van duurzame (energie-) innovaties in het MKB te bevorderen	Van der Hoek/Bond		X	De behoefte aan een MKB-innovatiefonds en aan een fonds specifiek voor duurzame innovaties in het MKB, wordt gezamenlijk geanalyseerd in één onderzoek.	<p>De uitgevoerde analyse heeft geleid tot het voornemen tot het ontwikkelen en uitvoeren van vier instrumenten. Bij twee hiervan is reeds gestart met de uitvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Subsidierегeling MKB innovatiestimulering 	<p>De stand van zaken per instrument is als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De subsidieregeling MKB Innovatiestimulering Topsectoren wordt de komende jaren voortgezet. • Het investeringsgereedprogramma PIM is 1,5

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>Topsectoren (wordt sinds 2016 jaarlijks uitgevoerd)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investeringsgereed programma (Via een Europese aanbesteding is een consortium geselecteerd dat dit programma gaat uitvoeren. Deze is in juni 2017 gestart) • Proof-of-conceptfonds (gezamenlijk met de UvA Holding, geplande start januari 2018) • Versnellingsprogramma voor duurzame innovaties (uitwerking gestart, in overleg met de markt wordt gezocht naar de meest geschikte vorm) 	<p>jaar bezig en halverwege hun opdracht. Er lopen ruim 200 maatwerktrajecten en bij 36 bedrijven heeft dit tot financiering geleid, voor een totaal van € 11 miljoen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het proof-of-conceptfonds is in juni 2018 gestart onder de naam Innovatiefonds Noord-Holland. Inmiddels is zijn er 5 leningen verstrekt. <p>De tweede ronde van het versnellingsprogramma Go!-NH is bijna afgerond. Dan hebben 26 teams gebruik gemaakt van dit programma. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij willen doorgaan met ons beleid om de aanleg van zonnepanelen op openbare gebouwen, zoals scholen, te stimuleren	Van der Hoek		X	Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader duurzame energie. BOB model bruikbaar	<p>Voor het opstellen van de Beleidsagenda Energietransitie, die in mei 2016 is vastgesteld door PS, is gebruik gemaakt van het BOB model. Duurzame energie opwekken is daarin één van de drie speerpunten.</p> <p>Dankzij de regeling Zon op maatschappelijk vastgoed zijn er 156 zonnestroomsystemen geplaatst op maatschappelijk vastgoed.</p> <p>Er wordt tevens ingevolge de motie 56 verhoging subsidieplafond Zonnestroom op maatschappelijke vastgoed een vervolg gegeven aan het stimuleren van zonnestroom op maatschappelijk vastgoed.</p>	<p>Ten gevolgen van het verhoogde subsidieplafond in het kader van motie 56 zijn met de regeling Zon op maatschappelijk vastgoed nog 9 extra projecten uitgevoerd.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Ten aanzien van wind op land komen wij de afspraken die wij, gezamenlijk met de andere provincies gemaakt hebben met het Rijk, na	Van der Hoek/ Geldhof	X		De herstructureringsopgave wordt volgens het vastgestelde kader gerealiseerd.	<p>Wij liggen met het realiseren van onze herstructureringsopgave nog steeds op schema om daarmee de afspraken met het Rijk na te komen. De definitieve vergunningen voor de eerste van de zes herstructureringsprojecten (Waardpolder) zijn afgegeven. Windparken Ferrum, Groetpolder en Spuisluis zijn in ontwerp vergund.</p> <p>Naast de herstructureringsopgave hebben PS het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) windpark Westfrisia vastgesteld.</p>	<p>Wij liggen met het realiseren van onze herstructureringsopgave nog steeds op schema om daarmee de afspraken met het Rijk na te komen. De zes herstructureringsprojecten zijn vergund.</p> <p>Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Wij onderschrijven het belang van 'circulaire economie'. In het bijzonder in het Noordzeekanaalgebied/Westas zien wij kansen op dit gebied. Wij vervullen onze rol via het servicepunt Duurzame Energie	Van der Hoek		X	Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader circulaire economie. BOB model bruikbaar	<p>Voor Circulaire Economie hebben wij het Ontwikkelingsperspectief en de Actieagenda op 23 mei 2017 vastgesteld en ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd volgens het BOB model. Wij werken aan zes 'creatiesporen' om als Noord-Holland onze bijdrage te leveren aan het doel om in 2050 geheel circulair te zijn.</p> <p>De Westas is een samenwerkingsverband van 12 partners waar de provincie er een van is. Het programmabureau is bij onze provincie ondergebracht. De partners werken samen aan een sterke logistieke en</p>	<p>De actieagenda wordt langs de zes creatiesporen uitgevoerd. Innovatie en ondernemerschap (1) wordt gestimuleerd via deelname aan netwerken en met financiering in de vorm van zowel het aanbieden van training als voor de ontwikkeling van producten. Verkenningen zijn gedaan naar kansen om reststoffen weer grondstof te laten zijn en zo tot ketenvorming (2) te komen, en naar de productie van schone grondstoffen (3) waarbij het met name ging om hoogwaardige toepassing van biomassa zoals zeewier en (berm)gras.</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>circulaire Westas waarin ruimte is voor leefbaarheid en groei. Inmiddels hebben wij op 30 mei 2017 het rapport Ruimtelijk-Economische Verkenning Westas vastgesteld. Ook hebben wij besloten over het vervolg van de samenwerking en de governance. De Stuurgroep Westas heeft op 14 juni jl. ingestemd met het rapport Ruimtelijk Economische Verkenning Westas en heeft (positieve) besluiten genomen over het vervolg van het samenwerkingsverband.</p> <p>De kaders voor de werkzaamheden van het Servicepunt Duurzame Energie staan omschreven in de Beleidsagenda Energietransitie van mei 2016. Het Servicepunt heeft haar focus op de energietransitie in de gebouwde omgeving met als doelgroepen gemeenten, corporaties en bouw- en installatiebedrijven. Voor wat betreft de circulaire economie zien wij vooral ook een grote rol voor het bedrijfsleven.</p>	<p>Voor circulaire economie is ruimte (4) nodig, waarvoor in de Omgevingsvisie een reservering is opgenomen in de regionale samenwerking de verkenningen van kansen getrokken in, als onderdeel van de samenwerking in de West-As. De West-As is als programma afgerond.</p> <p>Om inzicht te krijgen is de rol van regelgeving (5) is een loket voor melding van belemmeringen georganiseerd, zijn belemmeringen in regelgeving (inter)nationaal geagendeerd, en wordt het loket in de MRA voortgezet. Een start is gemaakt als circulaire organisatie (6) door de mogelijkheden in aanbesteding en aankoop te verkennen en de doorwerking voor de verschillende taken van de provincie te bespreken. Met de partners in de MRA is een intentie getekend. Een servicepunt zou hier een rol kunnen gaan spelen om (kleinere) gemeenten te ondersteunen, waar capaciteit en kennis ontbreekt. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>
	Ten aanzien van biomassa en groengas blijven wij initiatieven, zoals rondom Alkmaar, ondersteunen en willen wij nieuwe vormen van gebruik van biomassa verkennen	Van der Hoek		X	Uitwerking zal plaatsvinden in een beleidskader duurzame energie. BOB model bruikbaar	<p>Voor het opstellen van de Beleidsagenda Energietransitie, welke in mei 2016 is vastgesteld door PS, is gebruik gemaakt van het BOB model. Duurzame energie opwekken is daarin één van de drie speerpunten, waaronder biomassa en groengas worden geschaard.</p> <p>Met gemeente Alkmaar, Investa, TAQA, Energy Valley, ECN, Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Inholland, Liander en de Rijksoverheid hebben wij de Green Deal InVesta gesloten in juni 2016. Er is vanuit de provincie ook een bijdrage beschikbaar gesteld. Conform de door PS vastgestelde voordrachten is juli 2017 subsidie aan Milena-Olgas-Esme (inmiddels getiteld Ambigo) verleend. Voor Investa is de subsidie-aanvraag in behandeling.</p> <p>Wij zetten daarnaast in op het stimuleren van (bio)LNG in de scheepvaart en vrachtverkeer met het organiseren van bijeenkomsten, zoals LNG- diners en de Energylabs 'Kansen voor LNG in de scheepvaart.'</p>	<p>De realisatie van Ambigo is vertraagd omdat de financiering niet rond kwam. Dat lijkt inmiddels te zijn gelukt. Indien uit een risico inventarisatie blijkt dat alle risico's beheersbaar zijn, zal begin 2019 worden besloten over de bouw van de installatie. Door de onzekerheid over de komst van Ambigo is de ontwikkeling van InVesta vertraagd. Sinds juni 2018 is er een directeur aangesteld. Deze ontwikkelt een alternatief plan, voor het geval de bouw van Ambigo begin 2019 niet door gaat of nog steeds onzeker is.</p> <p>Mede in opdracht van IPO wordt 'de LNG problematiek' opgenomen in het plan van aanpak duurzame brandstoffen. Dit plan van aanpak wordt opgesteld door de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) goederencorridors Oost en Zuidoost Nederland. Daarin participeren het Ministerie van I&W, provincies, Havenbedrijf Rotterdam en de Topsector logistiek. Als onderdeel van creatiespoor 4 voor circulaire economie zijn nieuwe toepassingen van biomassa verkend, zoals zeewier en grass2gritt. Hiermee is de doelstelling gerealiseerd.</p>

5. Ruimte

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
5.1.1 Wonen en vitaliteit woonomgeving van dorpen en steden stimuleren	Wij treden op als regisseur, aanjager, verbinder en kennismakelaar als het aankomt op het voorzien in de woningbehoefte hanteren daarbij vraaggestuurd bouwen als uitgangspunt	Geldhof	X		<p>Regisseur/verbinder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opstellen RAP's 2.0 (vastgesteld 2017) - aanpassen en uitvoeren uitvoeringsregeling (uvr) woonvisie (doorlopend tot 2020) - Voor opmaat NAAR RAP 3.0 (na 2017) is BOB-aanpak geschikt. <p>Aanjager:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opstellen en uitvoeren stimuleringsregeling binnenstedelijk bouwen - inzetten Noord-Hollands Woningbouwberaad - organiseren klankbordgroep marktpartijen (2 keer per jaar) <p>Kennismakelaar/verbinder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organiseren netwerkconferentie wonen (jaarlijks) - opstellen woningbouwmonitor (jaarlijks) - uitvoeren woningbouwprognose (tweejaarlijkse) 	<p>Regisseur/verbinder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle regio's hebben een vastgestelde RAP met uitgangspunten, afspraken en acties over nieuwbouw en bestaande bouw voor de komende 5 jaar. Hierin zijn de thema's die de provincie heeft meegegeven regionaal verwerkt. • Nog niet alle regio's hebben ook al regionale afspraken conform de 'Uitvoeringsregeling regionale afspraken nieuwe stedelijke ontwikkelingen 2017'. Dit betekent dat nog niet alle regio's een regionale woningbouwprogrammering hebben opgesteld met inzicht in locaties, kwantiteit en kwaliteit van de plannen. Hier wordt de komende tijd verder aan gewerkt. • De uitvoeringsregeling (uvr) woonvisie (doorlopend tot 2020) is uitgevoerd. • De opmaat NAAR RAP 3.0 – voor de periode na 2020 - moet nog plaatsvinden. <p>Aanjager:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2016 zijn we in MRA-verband aan de slag gegaan met de uitvoering van actie 1.2 uit de MRA-actieagenda, waarin voor alle MRA-gemeenten wordt aangegeven welke binnenstedelijke locaties de komende 4-10 jaar ter beschikking komen. Tegelijkertijd wordt op de schaal van de MRA een woonwensen- en verhuisbewegingen-onderzoek gedaan. Rond de zomer 2017 verwachten wij de resultaten hiervan. Op basis daarvan doen wij daarna een voorstel voor een Uitvoeringsprogramma binnenstedelijk bouwen. • Het Noord-Hollands Woningbouwberaad (NHWB) is beschikbaar. De belangstelling is echter zeer gering, er worden geen projecten aangemeld. De NHWB is daarom de laatste jaren niet bijeengekomen. 	<p>Regisseur/verbinder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nog niet alle regio's hebben ook al regionale afspraken conform de 'Uitvoeringsregeling regionale afspraken nieuwe stedelijke ontwikkelingen 2017'. We hebben er vertrouwen in dat de regio's waar het om gaat hieruit komen. Binnenkort verschijnt de voortgangsrapportage Uitvoeringsregeling 'regionale afspraken nieuwe stedelijke ontwikkelingen' waarin de stand van zaken wordt beschreven. • De regio's werken aan de uitvoering van de acties en afspraken uit hun RAP en hiervoor wordt voor sommige acties gebruik gemaakt van de woonvisiegelden. De voortgang wordt bijgehouden en regelmatig bestuurlijk besproken. • De uitvoeringsregeling (uvr) woonvisie is uitgevoerd. Er zijn in totaal 11 subsidies verleend ter waarde van € 840.000,- In 2019 vindt een herijking plaats om de regeling zo actueel mogelijk te houden. • We zijn in MRA-verband verder gegaan met de uitvoering van actie 1.1 uit de MRA-actieagenda. Die behelst dat de woningbouwopgave tot 2040 afgestemd en geprogrammeerd wordt. Voor de korte termijn tot 2025 is een short list van 8 (vooral grotere) woningbouwprojecten vastgesteld met als inzet voor deze projecten de benodigde bijdrage van het rijk voor bijv. regelgeving en infrastructuur te focussen. <p>Aanjager:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2018 heeft de provincie € 15 miljoen subsidie beschikbaar gesteld voor de versnelling van de woningbouw. Vanuit dit budget is er € 2,7 miljoen subsidie verleend aan de MRA, voor het inrichten en in standhouden van een Flexibele schil en cofinanciering van extra ambtelijke capaciteit, om de woningbouw te versnellen. Met de regio NHN lopen gesprekken om ook in deze regio cofinanciering mogelijk te maken. Het resterende budget wordt ingezet voor financiële knelpunten in versnellingsprojecten (zowel in de MRA als NHN). Daarvoor zijn meerdere projecten in beeld, waarvoor afspraken worden voorbereid. • Het Noord-Hollands Woningbouwberaad (NHWB) is beschikbaar. De belangstelling is echter zeer

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>In het kader van de Samenwerkingsagenda met Bouwend Nederland wordt momenteel een onderzoek uitgevoerd naar de plancapaciteit met als doel het vergroten van het inzicht of bestaande plannen daadwerkelijk tot voldoende nieuwe woningen gaan leiden binnen de gestelde termijnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks wordt minimaal twee keer een klankbordgroep marktpartijen georganiseerd. <p>Kennismakelaar/verbinder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2015 en 2017 is de netwerkconferentie georganiseerd. • De woningbouwmonitor is jaarlijks opgesteld. • In 2015 is de prognose opgeleverd en op 27 juni 2017 is een nieuwe prognose vastgesteld. 	<p>gering, er worden geen projecten aangemeld. De NHWB is daarom de laatste jaren niet bijeengekomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks is minimaal twee keer een klankbordgroep marktpartijen georganiseerd. <p>Kennismakelaar/verbinder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In april 2017 en september 2018 is de netwerkconferentie wonen georganiseerd, welke goed werden bezocht. • De woningbouwmonitor is jaarlijks opgesteld. • De provinciale prognoses worden tweejaarlijks opgesteld en dienen als basis voor de regionale kwantitatieve afspraken voor woningbouw. In maart/april 2019 komen de nieuwe prognoses. Deze worden in nauw overleg met de regio's opgesteld. • Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> ○ Analyse realisatierisico's plancapaciteit woningbouw in Noord-Holland (uitgevoerd door EIB) ○ In MRA-verband: Analyse Monitor Plancapaciteit MRA 2017 tbv MRA actie 1.1/1.2 (uitgevoerd door Stec Groep) ○ In MRA-verband: Versnellingsopgave woningproductie MRA (uitgevoerd door Fakton) ○ Voor Noord-Holland Noord: Verdiepingsslag woningbouwplannen Noord-Holland Noord (uitgevoerd door Fakton).
	We zetten ons in voor collectieve zelfbouw	Geldhof	X		Aanpassen en uitvoeren uitvoeringsregeling collectieve zelfbouw. Afspraken over zelfbouw in RAP's 2.0 verwerkt in 2017.	De uitvoeringsregeling is aangepast en wordt voortgezet. Afspraken over zelfbouw zijn opgenomen in de RAP's 2.0.	De uitvoeringsregeling is eind 2017 aangepast om de subsidiemogelijkheden voor transformatie en sloop/nieuwbouw te verruimen. De regeling eindigt eind 2019. Er zijn in 2017 en 2018 20 subsidies verleend t.w.v. € 216.000,- en 3 leningen verstrekt t.w.v. € 480.000,.
	Wij blijven aandacht vragen voor omzettingmogelijkheden van kantoren naar woningbouw	Geldhof/ Bond	X		Verwerken in de op te stellen (2015) en uit te voeren (2016-2020) stimuleringsregeling binnenstedelijk bouwen in relatie tot Plabeka	De uitvoeringsstrategie Plabeka 3.0 bevat bestuurlijke afspraken tussen gemeenten en provincies in de Metropoolregio Amsterdam om de opgave voor transformatie van leegstaande kantoren (ruim 1 miljoen m2 tot 2030 in het Noord Hollandse deel van de MRA) te realiseren. Wij hebben op 20 juni 2017 over Plabeka 3.0 besloten. De uitvoeringsstrategie Plabeka 3.0 wordt meegenomen in het op te stellen uitvoeringsprogramma	Er is meer getransformeerd dan gepland in de MRA. 2017 is een recordjaar voor transformatie; in één jaar tijd heeft een half miljoen vierkante meter kantoorruimte (4% van de totale voorraad) in de MRA een andere functie gekregen. Ook in 2016 (333.000 m2) en 2015 (348.000 m2) zijn grote kantoorvolumes van functie veranderd. Wonen is de voornaamste nieuwe functie; minstens de helft van de getransformeerde ruimte krijgt een woonfunctie. Uitgaande van 100 m2 per woning gaat het hier om

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						binnenstedelijk bouwen.	2.500 extra woningen in 2017 en 1.500 in 2016. Ondertussen is de kantorenleegstand gedaald en is in sommige deelregio's een schaarste ontstaan.
	Binnen het bestuursakkoord pilot Waterlands wonen zien we hoe het best kan worden omgegaan met de afspraak inzake afdracht van een bijdrage uit woningbouw om te kunnen investeren in groene en recreatieve waarden in de voormalige rijksbufferzone	Geldhof		X	In deze collegeperiode zullen de gesprekken met de betrokken partijen worden voortgezet waarbij de verschillende haalbare vervolgsenario's worden besproken. Op basis van de uitkomsten van deze gesprekken worden de vervolgtacties bepaald.	Diverse bestuurlijke overleggen hebben plaatsgevonden met alle partijen. Inmiddels is er een plan van aanpak opgesteld voor het vervolg van de pilot waarin de provincie een faciliterende rol heeft. De planning is om eind 2017 gezamenlijk met alle betrokken partijen een definitief besluit te nemen over het vervolg van de pilot.	Provincie en de gemeenten uit de regio Waterland zijn nog met elkaar in overleg over het regelen van de financiële afdracht.
	De provincie draagt in gebieden waar bevolkingskrimp dreigt, bij aan vitaliteit en leefbaarheid	Geldhof		X	Verkennen van de focus en de reikwijdte van leefbaarheid en vitaliteit en beoordelen of het thema en de problematiek zich leent voor een programmatische aanpak. Beoogd moment voor beoordeling aanpak medio 2016.	Op 7 maart 2017 hebben wij kennis genomen van een samenvatting van de verkenning leefbaarheid en vitaliteit in Noord-Holland. Wij hebben daaruit geconcludeerd dat dit thema zich niet leent voor een programmatische aanpak. Wel dragen wij op verschillende manieren bij aan leefbaarheid en vitaliteit in Noord-Holland. Bijvoorbeeld binnen het programma De Kop Werkt!.	Aan deze ambitie is in de eerste fase van deze collegeperiode al uitvoering gegeven.
	Wij vertalen de doorwerking van demografische ontwikkelingen door naar verschillende beleidsterreinen	Geldhof	X		De actuele demografische ontwikkelingen staan beschreven in de rapportage over de provinciale bevolkingsprognose. In een eind 2015, begin 2016 op te stellen rapportage laten we zien hoe deze ontwikkelingen uitwerken op de verschillende provinciale beleidsterreinen. Aan de hand hiervan worden acties benoemd: bijvoorbeeld het bijstellen van beleid, het informeren van regio's of het actualiseren van behoeftes. Deze acties hebben een looptijd van 2016 tot 2019 en worden binnen deze coalitieperiode afgerond. Besluitvorming door PS vindt plaats binnen de aparte beleidsterreinen/visies, bijvoorbeeld bij het vaststellen van de omgevingsvisie.	De rapportage over de doorvertaling van demografie naar de andere provinciale beleidsterreinen hebben wij in april 2016 vastgesteld en met PS besproken. In 2017 is gewerkt aan de nieuwe provinciale bevolkingsprognose voor de periode 2017-2040. Deze is 27 juni 2017 vastgesteld. Dit vormt een bouwsteen voor o.a. de RAP's en de Omgevingsvisie.	In de periode 2017-2019 is vanuit demografie veel input geleverd voor de provinciale omgevingsvisie. Momenteel wordt gewerkt aan een actualisatie van de bevolkingsprognose voor Noord-Holland waarbij actuele ontwikkelingen, zoals de toename van de buitenlandse migratie en de dynamiek op de woningmarkt, worden meegenomen. Om het draagvlak te vergroten en om de prognoses nauwkeuriger te maken, worden gemeenten en regio's actief betrokken bij het opstellen van de prognose. De nieuwe prognose wordt naar verwachting rond april/mei 2019 uitgebracht.
	Wij streven naar optimalisatie van de bouw van nieuwe woningen en bedrijven in de nabijheid van Schiphol, maar dan wel voor eigen rekening en risico van de toekomstige bewoners. Bezien moet worden hoe privaatrechtelijk handhaafbare afspraken gemaakt kunnen worden	Geldhof		X	Uitwerken met de samenwerkende partijen in het verband van SMASH, ruimte zoeken in afspraken met het rijk over LIB.	Op 1 april 2016 heeft de staatssecretaris het kabinetsbesluit SMASH kenbaar gemaakt. In dit kabinetsbesluit zijn afspraken vastgelegd die aansluiten bij de wens van de regio voor een betere balans op het dossier wonen-vliegen, met meer planologische ruimte om te werken aan de vitaliteit van de Schiphol-omgeving. Onderdeel van dit kabinetsbesluit zijn bestuurlijke afspraken over rekenschap	Op 20 oktober 2017 heeft de staatssecretaris de Tweede Kamer laten weten het gewijzigde Luchthavenindelingbesluit Schiphol in werking te laten treden. Dit mede ten gevolge van de gedegen regionale uitwerking van de bestuurlijke afspraken. Het gewijzigde LIB is per 1 januari 2018 in werking getreden. Met de inwerkingtreding van het LIB is de uitvoering van de regionale afspraken aan de orde. Met de staatssecretaris is overeengekomen dat de regio zorg

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>geven in de planvorming, informatievoorziening aan bewoners, klachtenafhandeling en vrijwaring van de luchtvaartsector van extra kosten.</p> <p>Op 28 maart 2017 heeft de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) op deze punten een regionaal pakket aan afspraken vastgesteld. Per brief van 24 april 2017 hebben wij de staatssecretaris over dit resultaat bericht en haar verzocht tot een spoedige implementatie van het Luchthavenindelingsbesluit, waarin de planologische verruiming zal worden verankerd.</p>	<p>draagt voor een monitoring van de uitvoering van het "rekenschap geven" en de "informatievoorziening". De coördinatie hieromtrent ligt bij de provincie Noord-Holland. Voorjaar 2018 is de BRS hieromtrent een aanpak overeengekomen. Afgesproken is dat de provincie Noord-Holland een coördinerende rol vervult en daarbij steunt op de input van de provincie Zuid-Holland en de betrokken gemeenten. In Q1 van 2019 wordt de eerste monitor opgeleverd.</p>
	Wij investeren in de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Bezien wordt of een provinciaal energieakkoord hierbij behulpzaam kan zijn. Het Servicepunt Duurzame Energie kan partijen met elkaar verbinden en monitort initiatieven	Geldhof/Van der Hoek		X	Opstellen en uitvoeren van een regeling verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Tevens zal dit thema uitgewerkt worden in een beleidskader duurzame energie.	Wij stellen een programma op voor het stimuleren van eigenaar-bewoners en corporaties om woningen te verduurzamen. Voornemen is om deze voordracht in december 2017 aan PS voor te leggen.	Het Programma <i>Verduurzaming bestaande woningvoorraad Noord-Holland</i> is in februari 2018 door PS vastgesteld. Alle activiteiten van het programma zijn gestart. Gemeenten vormen bij dit programma een belangrijke partner. Gemeenten dragen zelf 50 % bij in de kosten voor de uitvoering van deze programma's. Zij werken samen in regionale programma's, waarin woningeigenaren worden gestimuleerd hun woning te verduurzamen. Energieloketten maken deel uit van deze programma's. Energieloketten adviseren eigenaren-bewoners over verduurzamingsmaatregelen en begeleiden hen bij de uitvoering. Energieloketten houden bij hoeveel eigenaren-bewoners zij hebben geadviseerd en welke maatregelen zij hebben getroffen. PS zijn in januari 2019 geïnformeerd over de voortgang van het programma <i>Verduurzaming bestaande woningvoorraad Noord-Holland</i> .
	De bouw van levensloopbestendige en kangoeroewoningen wordt verder gestimuleerd. Daar waar er tekortkomingen zijn in de bestaande bouw, wordt in het kader van vraaggestuurd bouwen aandacht bij gemeenten gevraagd voor die doelgroepen die ondervertegenwoordigd zijn, zodat een passende woning voor iedereen in Noord-Holland bereikbaar is	Geldhof	X		Verwerken in RAP's 2.0. Vaststelling RAP's 2.0 in alle regio's voorzien in 2017.	In de RAP's besteden de regio's aandacht aan bijzondere doelgroepen. Er zijn hier zo nodig afspraken over gemaakt.	Om regio's te ondersteunen hun taken rond wonen en zorg goed uit te voeren bieden wij sinds september 2018 de WoonZorgwijzer aan als hulpmiddel om de behoefte aan zorgen ondersteuning in kaart te brengen.
	Wij blijven actief overleggen met gemeenten over de vraag hoe de huisvesting van seizoensarbeiders passend kan worden vormgegeven	Geldhof	X		Inbreng in regionale ambtelijke en bestuurlijke overleggen (doorlopend)	Vanaf 2015 zijn wij met een jaarlijkse financiële bijdrage 'kennispartner' van het Expertisecentrum Flexwonen. Deze organisatie helpt betrokken partijen (waaronder gemeenten) om betere huisvesting tot stand te brengen voor flexwonen, waaronder arbeidsmigranten.	Er is medio 2017 een stuurgroep ingesteld van wethouders van de gemeenten in De Kop en de gemeente Opmeer en de gedeputeerden RO en EZ. In opdracht van deze stuurgroep is zowel een kwantitatief onderzoek uitgevoerd (rapport 8 maart 2018) als een kwalitatief onderzoek (rapport november 2018) naar de vraag voor huisvesting van buitenlandse werknemers. Inmiddels heeft zowel de

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						In een bestuurlijk overleg dat wij hebben gevoerd met de gemeenten Hollands Kroon en Schagen in april 2017 is door ons herhaald dat het noodzakelijk is om voor de regio's in Noord-Holland Noord in beeld te brengen wat de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte is aan (extra) huisvesting van seizoenarbeiders om te komen tot passende huisvesting.	<p>stuurgroep als het Bestuurlijk afstemmingsoverleg Noord-Holland Noord een Plan van Aanpak (PvA) vastgesteld.</p> <p>Het is de bedoeling dat De Kop, Westfriesland en Regio Alkmaar de huisvesting gezamenlijk aanpakken op Noord-Holland Noord niveau.</p> <p>In dit PvA is ook de samenhang met andere onderwerpen aangegeven, zoals regionale economie, verblijfsrecreatie, registratie, vergunningverlening en handhaving, openbare orde en veiligheid, participatie en integratie.</p> <p>De Kop en Opmeer voeren een registratiesysteem in waardoor er een beter zicht ontstaat op het aantal buitenlandse werknemers, wat de basis is om te voorzien in goede huisvesting. De betrokken wethouders van Westfriesland en Regio Alkmaar hebben met elkaar afgesproken dit ook te gaan doen.</p>
5.1.2 Ruimtelijke ontwikkeling vormgeven en uitvoeren	De provincie ontwikkelt een duidelijke visie op het ruimtelijk beleid, met aandacht voor demografische ontwikkelingen	Geldhof		X	In de Omgevingsvisie wordt de integrale provinciale visie op het ruimtelijk beleid geconcretiseerd. Hierin is aandacht voor de demografische ontwikkelingen. Het startdocument voor de Omgevingsvisie wordt door GS vastgesteld in het eerste kwartaal van 2016.	Zie hieronder bij opstellen provinciale Omgevingsvisie.	Zie hieronder bij het opstellen van de provinciale Omgevingsvisie.
	Ons ruimtelijk beleid ondersteunt en faciliteert het OV-knooppuntenbeleid	Geldhof	X		Uitwerken programma OV-knooppunten in samenhang met de actualisatie PRV, de RAP's 2.0 en ander provinciaal beleid. Programmaplan gereed eind 2015, hierin worden activiteiten en mijlpalen verder aangegeven. Tegelijkertijd werken we samen met gemeenten, stadsregio, NS en ProRail aan de pilot Zaancorridor. Hiervoor wordt eind van het jaar de eerste versie van het gezamenlijke uitvoeringsprogramma vastgesteld door de stuurgroep. Dit wordt onderdeel van een programmaplan Zaancorridor. Eind oktober stelt de stuurgroep een communicatiestrategie en communicatiekalender vast.	Het programma OV-Knooppunten is uitgewerkt in samenhang met o.a. de RAP's en het programma is betrokken bij de actualisatie van de PRV. Het programmaplan is gereed en in twee onderdelen vastgesteld in 2015 en 2016 ('strategie per corridor' en 'doelstellingen en monitor'). Het programmaplan en uitvoeringsprogramma voor de Zaancorridor zijn gebundeld in het 'actie- en uitvoeringsprogramma Zaancorridor'. Dit is vastgesteld in 2016. Ook de communicatiestrategie en -kalender zijn vastgesteld. De komende tijd werken we aan de verdere uitwerking van deze plannen. Daarnaast wordt gewerkt aan de Kennemerlijn en de Schipholcorridor. De inzet van het beschikbaar financieel instrumentarium (TWIN-H) heeft nog niet plaatsgevonden. Bij de behoefte aan cofinanciering door de provincie gaat het tot nu toe vooral om complexe gebiedsontwikkelingen met een langere looptijd. Doordat meer knooppunten in de	We hebben het financieel instrumentarium ingezet in de knooppunten Castricum, Heerhugowaard, Kogerveld en Zaanse Schans. Gemeenten pakken hun knooppunten steeds vaker integraal aan. In veel gevallen ondersteund door en/of in samenwerking met ons zoals bijvoorbeeld Hoorn, Haarlem en Hilversum. Mede hierdoor en door de mogelijkheid van cofinanciering door de provincie zien we dat er steeds vaker wordt gekozen voor een integrale aanpak met alle relevante partijen. We hebben kennis en instrumenten voor de ondersteuning en monitoring van knooppuntontwikkeling ontwikkeld en breed gedeeld. Met de uitvoering van de communicatiestrategie leveren we een bijdrage aan de bekendheid van het programma en draagvlak voor samenwerking met o.a. gemeenten, vervoerders en marktpartijen. Naast de Zaancorridor is ook voor de alliantie Kennemerlijn een actie en uitvoeringsprogramma vastgesteld. Knooppuntontwikkeling is onder de noemer actie 1.8 onderdeel van de actieagenda van de MRA. Het traject van de Schipholcorridor loopt, de verkenningsfase wordt medio 2019 afgerond. Hiermee hebben wij deze doelstelling gerealiseerd.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						realisatiefase komen en naast de Zaancorridor nu ook de Kennemerlijn en de Schipholcorridor worden opgepakt, neemt de vraag naar de inzet van het financieel instrumentarium toe.	
	De huidige provinciale visiedocumenten op het gebied van water, verkeer en vervoer, wonen, milieu, natuur, landschap en cultuur worden vervangen door één provinciale omgevingsvisie	Geldhof		X	In de Omgevingsvisie wordt de integrale provinciale visie op het ruimtelijk beleid geconcretiseerd. Hierin is aandacht voor de demografische ontwikkelingen. Het startdocument voor de Omgevingsvisie wordt door GS vastgesteld in het eerste kwartaal van 2016.	<p>In de tweede helft van 2016 hebben we de eerste stap, de Verkenningenfase (BOB: beeldvorming en oordeelsvorming), uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in de Verkenningen NH2050 waarin de belangrijkste trends en ontwikkelingen voor de leefomgeving in Noord-Holland t/m 2050 in beeld zijn gebracht en zijn vertaald naar 49 opgaven. De demografische ontwikkelingen vormen hierin een belangrijk thema.</p> <p>De Verkenningen vormen het vertrekpunt voor de tweede stap, de Koersfase (BOB: besluitvorming), die op dit moment (febr – okt 2017) wordt uitgevoerd. Resultaat van de Koersfase is een Koersdocument. Met dit Koersdocument vragen wij PS, halverwege het proces, te bepalen welke hoofddambitie en leidende principes de basis moeten vormen voor de concept Omgevingsvisie die we na de Koersfase zullen opstellen. Onderdeel van de Koersfase is een grote participatiecampagne waarmee niet alleen alle professionele stakeholders, maar ook inwoners kunnen meedenken en -discussiëren over onze Omgevingsvisie. De concept Omgevingsvisie (BOB: oordeelsvorming) die we na de Koersfase opstellen, zal in april 2018 gereed zijn en dan ter visie worden gelegd. PS zullen in het najaar 2018 de Omgevingsvisie vaststellen (BOB: besluitvorming).</p>	Wij hebben in 2017 in aanloop naar het vaststellen van een Koersdocument, een discussiedocument opgesteld. Dit document hebben PS gebruikt bij het debat over de hoofddambities van de Omgevingsvisie. Dit heeft, na besprekingen in PS op 9 oktober en 13 november 2017, geleid tot vaststelling van de Koers NH2050 in PS op 18 december 2017. Met deze richtinggevendende uitspraken van PS hebben wij de ontwerp Omgevingsvisie NH2050 opgesteld. Ook in deze fase is de publiekscampagne Jouw Noord-Holland ingezet voor de participatie met de samenleving. Na een tweetal participatieve bijeenkomsten in mei 2018 van PS, hebben wij de ontwerp Omgevingsvisie op 12 juni 2018 vrijgegeven voor de terinzagelegging. Naar aanleiding van de 108 binnengekomen zienswijzen zijn wijzigingen op het ontwerp doorgevoerd en is een eindconcept Omgevingsvisie opgesteld die wij op 9 oktober 2018 hebben vastgesteld en doorgestuurd naar PS. PS hebben de Omgevingsvisie NH2050 op 19 november 2018 vastgesteld, waarmee het nieuwe strategische beleid van de provincie een feit is. Hiermee hebben we de doelstelling uit het uitvoeringsprogramma coalitieakkoord gerealiseerd.
	Wij bieden geen planologische ruimte voor verdere uitbreiding van windturbines op land	Geldhof	X		Is reeds meegenomen in de actualisatie van de PRV.	Conform	Conform.
	Wij zetten de ARO in de huidige vorm voort. De ARO adviseert aan Gedeputeerde Staten en alleen over de landschappelijke kwaliteiten en ruimtelijke inpassing van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen met impact in het landelijk gebied.	Geldhof	X		Reeds uitgevoerd	Conform.	Conform.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	Met de partners in de MRA blijven wij samenwerken aan het metropolitane landschap	Tekin	X		Momenteel wordt gewerkt aan een Actieprogramma Metropolitaan Landschap. Het programma, waarin negen opgaven worden onderscheiden, vormt het kader voor te maken afspraken mbt de uitvoering door de partners. De totstandkoming en uitvoering van het Actieprogramma is een continue actie in de komende collegeperiode.	Wij werken samen met gemeenten en het MRA-bureau aan de uitvoering van het actieprogramma. De meeste projecten zijn gestart, voor enkele is de start later gepland. Binnen het portefeuillehoudersoverleg Metropolitaan Landschap monitoren we gezamenlijk de voortgang. De komende tijd willen we ons binnen de MRA inzetten om de opgave voor het landschap te verbinden met andere grote ruimtelijk-economische opgaven waar de regio voor staat, zoals de energietransitie en de woningbouwopgave. Ook is een aantal actiepunten opgepakt, zoals een MRA brede evenementenstrategie en de verkenning naar de mogelijkheden van een MRA landschapsfonds.	De samenwerking is geïntensiveerd. Samen met MRA-partners is een aanpak opgesteld en gestart die gebiedsgericht inzage geeft in de samenhang van de grote ruimtelijke opgaven met cultuurhistorische, ecologische en recreatieve waarden. Een proces om te komen tot financiering is gestart, in de vorm van een inventarisatie van vele sectorale budgetten ten behoeve van het landschap in de MRA en opdracht aan Job Cohen voor een verkenning naar mogelijkheden om tot een akkoord over financiering te komen. Daarnaast is samen met het MRA-programma cultuur opdracht gegeven voor het opstellen van een landschappelijk-cultuurhistorisch narratief over de MRA, is gestart met de realisatie van de pilot Buitenpoort Santpoort Zuid en wordt gewerkt aan een regionale evenementenstrategie.
5.2.1 Een optimaal vestigingsklimaat scheppen	Gerichte acquisitie van internationale bedrijven wordt versterkt in samenwerking met betrokken partners	Bond	X		Leent zich voor/wordt aan gewerkt om BOB traject mee te nemen in planning. 1 ^e kwartaal 2016 wordt nieuw economisch beleid vastgesteld. Daarin worden speerpunten en/of mijlpalen opgenomen.	Het Strategisch Beleidskader Economie is tot stand gekomen met toepassing van het BOB-model. De Uitvoeringsagenda Economie is, na bespreking in de commissie, door ons vastgesteld binnen deze kaders. Acquisitie van internationale bedrijven maakt onderdeel uit van de Uitvoeringsagenda Economie. We trekken met partners als NFIA, Amsterdam Trade en gemeenten op om bedrijven gericht te werven. In 2017 hebben wij aan 15 projecten deelgenomen, te weten zes nieuwe vestigers en negen current investors (gericht op behoud/uitbreiding in de provincie).	In deze collegeperiode is er van provinciale zijde (al dan niet met partners) betrokkenheid geweest bij 43 acquisitie projecten (nieuwe bedrijven) en 52 projecten voor <i>current investors</i> (d.w.z. projecten gericht op behoud/ uitbreiding van reeds gevestigde bedrijven).
	Initiatieven zoals de Amsterdam Economic Board worden ondersteund	Bond	X		Leent zich voor/wordt aan gewerkt om BOB traject mee te nemen in planning. 1 ^e kwartaal 2016 wordt nieuw economisch beleid vastgesteld. Daarin worden speerpunten en/of mijlpalen opgenomen.	Het Strategisch Beleidskader Economie is tot stand gekomen met toepassing van het BOB-model. De Uitvoeringsagenda Economie is, na bespreking in de commissie, vervolgens door ons vastgesteld binnen deze kaders. In het Strategisch Beleidskader Economie en de Uitvoeringsagenda Economie is 'een sterk innovatieklimaat' één van de speerpunten van het beleid en is gekozen om voor de uitvoering van het beleid o.a. gebruik te blijven maken van bestaande	De maatschappelijke uitdagingen van de Amsterdam Economic Board zijn nog actueel en ook relevant voor de Uitvoeringsagenda Economie van de provincie. De board heeft hiermee nog altijd een belangrijke rol als uitvoeringspartner van de provincie voor deze agenda. Op het gebied van bijvoorbeeld data en datastrategie heeft de board bovendien nauw samengewerkt met de provincie. Daarnaast is de board gestart met een 'regiotour', om de kennis en resultaten van de board meer in de deelregio's van de MRA te laten landen. De board wordt ondersteund vanuit het budget van

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						gremia als de Amsterdam Economic Board. Deze board werkt aan de hand van grootstedelijke, maatschappelijke uitdagingen, waaronder circulaire economie en mobiliteit. Hiermee heeft de Board ook een belangrijke rol in de uitvoering van de economische actieagenda van de Metropoolregio Amsterdam.	Platform Economie van de MRA. De provincie draagt jaarlijks bij aan dit budget, conform het convenant dat voor de MRA is getekend door alle MRA-partners.
	Per arbeidsmarktregio wordt bekeken welke sectoren de meeste kansen bieden op behoud van banen en behoud van voorzieningen	Tekin		X	Wordt in 2016 als onderdeel van nog op te stellen A&O beleid meegenomen. Een voorstel voor A&O beleid wordt 4 ^e kwartaal 2015 aan PS gestuurd.	In de UitvoeringsAgenda Arbeidsmarkt van april 2016 hebben we op het onderdeel campusvorming een focus gelegd op kansrijke en specifieke technische sectoren. Een arbeidsmarkttrappage is in de zomer van 2017 beschikbaar.	De rapportage Noord-Hollandse Arbeidsmarkt in cijfers zijn wij jaarlijks gaan actualiseren en vormt de onderlegger bij het gevoerde Arbeidsmarktbeleid. Samen met de periodieke economische analyse van de provinciale regio's in de uitvoeringsagenda Economie geven zij blijvend zicht op de kansrijke ontwikkelingen van specifieke sectoren.
	In krimp- en/of anticipeergebieden bieden de agrarische sector, toerisme, de health- en de ICT-sector mogelijkheden. Jaarlijks wordt gemonitord in hoeverre het onderwijs hierbij nog voldoende aansluit	Tekin		X	2016: Opzetten van monitor/actualiseren (externe) cijfers 2017-2019: jaarlijkse monitor	In 2016 hebben wij een standaardrapportage met regionale focus beschikbaar gesteld. De geactualiseerde versie van juni 2017 vormt de start van het proces met onze partners om te komen tot een jaarlijkse monitor die gedragen kan worden door de regio's. We verkennen de mogelijkheden om een dashboard op te stellen om de arbeidsmarkt cijfers nog beter te ontsluiten.	In 2018 hebben onze partners bij gemeenten, onderwijs en bedrijven in Noord-Holland Noord besloten tot aansluiting bij het landelijke dashboard "Arbeidsmarkt in zicht." De regio heeft daarmee vanaf 2019 een eigen toegang en ontwikkelingsmogelijkheid binnen dit dashboard. De provincie heeft dit mede gefaciliteerd en is partner in de doorontwikkeling van het dashboard naar data(science)gedreven arbeidsmarktbeleid.
	Cross-overs tussen de Metropoolregio Amsterdam en de overige delen van de provincie moeten, daar waar het de economie ten goede komt, tot stand worden gebracht	Bond		X	Leent zich voor/wordt aan gewerkt om BOB traject mee te nemen in planning. 1 ^e kwartaal 2016 wordt nieuw economisch beleid vastgesteld. Daarin worden speerpunten en/of mijlpalen opgenomen.	Het Strategisch Beleidskader Economie is tot stand gekomen met toepassing van het BOB-model. De Uitvoeringsagenda Economie is, na bespreking in de commissie, vervolgens door ons vastgesteld binnen deze kaders. Een van de activiteiten in de Uitvoeringsagenda is het versterken van de regio Noord-Holland Noord via de regionale samenwerking (Bestuurlijk Afstemmingsoverleg Noord-Holland Noord) en het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord. Wij en de regio Noord-Holland-Noord hebben het ambitiedocument 'Holland Boven Amsterdam 2040' vastgesteld (november 2016, via het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg Noord-Holland Noord), waarin ambities zijn opgenomen om de regio Noord-Holland Noord te positioneren als economisch complementaire regio ten	De provincie heeft vier mkb-innovatieinstrumenten (zie hieronder bij mkb-innovatie 2017) ingericht. Via bijvoorbeeld bijeenkomsten, werksessies en workshops die in dit kader worden georganiseerd komen kennis en netwerken van de MRA in contact met Noord-Holland Noord en andersom. In 2019 zal het landelijke Invest-NL als staatsdeelneming van start gaan. Hiermee komt een bedrag van € 2,5 miljard beschikbaar voor investeringen in ondernemingen op het gebied van onder meer energietransitie. Om goed voorbereid te zijn hierop is de provincie een initiatief gestart om een deskundig Noord-Hollands loket in te richten. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de gemeente Amsterdam, MRA en de regio's in Noord-Holland Noord.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						opzichte van de MRA. Dit wordt nog uitgewerkt in een uitvoeringsagenda (2017).	
	De knelpunten van digitale ontsluiting worden in kaart gebracht en onderzocht wordt op welke wijze glasvezel zo goed en zo breed mogelijk bereikbaar wordt in NH	Bond		X	Onderzoek is in 2015 gestart, voorstel komt in 2016 (1 ^e kwartaal) in PS.	In 2016 zijn de mogelijkheden onderzocht voor de provincie om (in 2020) snel internet in Noord-Holland beschikbaar te hebben. Daarbij is de focus komen te liggen op de zogenaamde witte buitengebieden. Op 16 maart 2017 hebben wij een besluit genomen over onze rol en uitvoeringsstrategie. Wij gaan lokale initiatieven (verder) faciliteren en financieel steunen met garantstellingen. Op 29 augustus 2017 hebben wij ingestemd met de werkwijze voor beoordeling van aanvragen voor garantstelling voor breedband in het buitengebied van Noord-Holland. Wij hebben gemeenten en lokale initiatieven geïnformeerd over de werkwijze. Initiatiefnemers worden uitgenodigd voor een intakegesprek en krijgen tot 1 december de tijd om een aanvraag in te dienen. Wij nemen uiterlijk 31 maart een besluit op de aanvragen. Daarnaast gaan we, voor witte buitengebieden waar de aanleg van glasvezel niet haalbaar blijkt, de mogelijkheden van vast-draadloos internet onderzoeken. Wij verwachten eerste kwartaal 2018 inzicht te hebben in welke gebieden dit betreft.	Op onze uitvraag zijn twaalf aanvragen voor een garantstelling ontvangen. Twee daarvan voldoen aan alle eisen en zijn geschikt, de anderen hebben inmiddels door de totaal omgeslagen marktsituatie aansluiting gevonden bij een marktpartij of voeren daar serieuze gesprekken mee. Het resultaat is dat meer dan 75% van de circa 18.000 witte percelen in het buitengebied, zicht hebben op een glasvezelaansluiting. De resterende percelen komen in aanmerking voor vast-draadloos internet. Deze techniek volstaat totdat ook daar glasvezel kan worden aangelegd.
	Het programma WED wordt voortgezet, waarbij gezien wordt in hoeverre eigen provinciale projecten voor het stimuleren van vervoer over water onder het WED-programma kunnen vallen	Loggen	X		2015: uitvoeringsregeling opengesteld. 2016 en verder: op basis van evaluatie (reeds naar PS verstuurd) en op te stellen visie waterrecreatie wordt invulling WED opnieuw bepaald.	In 2015 hebben wij een uitvoeringsregeling opengesteld die gericht was op de sectoren riviercruisevaart en sloepenvaart. Dit sloot aan bij de WED-evaluatie waarin deze twee als de kansrijke sectoren binnen de waterrecreatie zijn aangemerkt. Ten behoeve van de uitvoering van de Visie op de Waterrecreatie die in 2016 door PS is vastgesteld, hebben wij ook in 2017 weer een uitvoeringsregeling opengesteld die deze keer volledig op sloepenvaart was gericht. Daarbij was er ditmaal in de regeling extra aandacht voor stimuleren van elektrisch varen. Wij blijven nagaan of (de voortgang van) de projecten uit het uitvoeringsprogramma Waterrecreatie de komende periode	In deze coalitieperiode is WED uitsluitend ingezet in het kader van de uitvoering van de Visie op de Waterrecreatie. De uitvoeringsregeling uit 2017 die gericht was op realiseren van faciliteiten t.b.v. de sloepenvaart, en op voorzieningen t.b.v. elektrisch varen, is in 2018 gecontinueerd. Ook in 2019 zal deze uitvoeringsregeling weer worden opengesteld. In de Visie op de Waterrecreatie wordt o.a. gewezen op het belang het kunnen varen van rondjes. Wegnemen van aanwezige fysieke knelpunten in de regionale vaarnetwerken, kan de mogelijkheden voor rondjes varen uitbreiden en verbeteren. In 2018 is de regio West-Friesland in de gelegenheid gesteld om met WED-subsidie een aantal knelpunten in het regionale vaarnetwerk weg te nemen. In 2019 zal ook aan de overige regio's in Noord-Holland deze mogelijkheid worden geboden.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						concrete mogelijkheden geeft voor de inzet van WED. Daarnaast willen wij nader bezien of de voor WED beschikbare middelen ook ingezet kunnen worden voor projecten gericht op de verdere (duurzame) ontwikkeling van onze zeehavens, met name in Den Helder.	
	De mogelijkheden voor het realiseren van grootschalige vrachtwagenparkeerplaatsen worden onderzocht	Post		X	In samenwerking met o.a. de SRA, gemeente Haarlemmermeer, Schiphol en haven Amsterdam doet de provincie onderzoek naar de behoefte aan truckparkeerplaatsen rondom de Mainport. Tevens loopt een uitraag naar exploitanten om een truckparkeerterrein bij Schiphol te exploiteren.	Dit project bevindt zich nog steeds in de onderzoeksfase. In juni 2017 wordt de huidige problematiek in het Schipholgebied in opdracht van de Tafel van Ruimte onder leiding van de Schiphol Area Development Company (SADC) gemonitord. Schiphol is al een tijd voornemens parkeerplaatsen aan te leggen. Die zijn nu naar verwachting eind 2017/begin 2018 gereed. Daarna worden effecten van de nieuwe parkeerplaatsen in beeld gebracht. Als de effecten bekend zijn wordt onderzocht of er nog aanvullende maatregelen nodig zijn en zo ja welke dat dan zijn.	Schiphol heeft in 2018 truckparkeerplaatsen aangelegd. De effecten hiervan zullen nog in beeld worden gebracht. Afhankelijk hiervan zal blijken of er nog behoefte is aan aanvullende maatregelen.
	De provincie analyseert de behoefte naar een MKB-innovatiefonds en is bereid om een dergelijk fonds voor innovatieve projecten van het MKB op te richten	Bond/Van der Hoek		X	Onderzoek naar behoefte is in 2015 afgerond. Inzet van middelen start in 2016.	De uitgevoerde analyse heeft geleid tot het voornemen tot het ontwikkelen en uitvoeren van vier instrumenten. Bij twee hiervan is reeds gestart met de uitvoering: <ul style="list-style-type: none"> • Subsidieregeling MKB innovatiestimulering Topsectoren (wordt sinds 2016 jaarlijks uitgevoerd) • Investeringsgereed programma (Via een Europese aanbesteding is een consortium geselecteerd dat dit programma gaat uitvoeren. Deze start in juni 2017) • Proof-of-conceptfonds (gezamenlijk met de UvA Holding, geplande start januari 2018) • Versnellingsprogramma voor duurzame innovaties (beoogde start oktober 2017). 	De stand van zaken per instrument is als volgt: <ul style="list-style-type: none"> • De subsidieregeling MKB Innovatiestimulering Topsectoren wordt de komende jaren voortgezet. • Het investeringsgereedprogramma PIM is 1,5 jaar bezig en halverwege hun opdracht. Er lopen ruim 200 maatwerktrajecten en bij 36 bedrijven heeft dit tot financiering geleid, voor een totaal van € 11 miljoen. • Het proof-of-conceptfonds is in juni 2018 gestart onder de naam Innovatiefonds Noord-Holland. Inmiddels is zijn er 5 leningen verstrekt. De tweede ronde van het versnellingsprogramma Go!-NH is bijna afgerond. Dan hebben 26 teams gebruik gemaakt van dit programma.
	De provincie wil arbeidsmarkt en onderwijs beter op elkaar laten aansluiten	Tekin	X		Wordt in 2016 als onderdeel van nog op te stellen A&O beleid meegenomen. Een voorstel voor A&O beleid wordt 4 ^e kwartaal 2015 aan PS gestuurd.	De UitvoeringsAgenda Arbeidsmarkt van april 2016 heeft verbeteren van de aansluiting van arbeidsmarkt en onderwijs als één van haar doelstellingen. Met de inzet op samenwerking in triple helix verband binnen campussen en de inzet van de werkambassadeur (zie hieronder) werken onze partners aan visievorming en	Op basis van de Midtermrapportage UitvoeringsAgenda Arbeidsmarkt hebben wij samen met het beleidsveld kunnen vaststellen dat een boogde MBO-campusstructuur rond techniek en technologie van de grond is gekomen. Deze structuur heeft meerwaarde voor het realiseren van alle drie de doelstellingen uit ons arbeidsmarktbeleid. Eind 2017 hebben de triple helixpartijen uit het

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
					<p>ontwikkeling van nieuwe campussen en een betere aansluiting. Belangrijke initiatieven zijn Tech@Connect, TerraTechnica, SmartmakersEducation (3DmZ), Hilversumse MediaCampus (Take 5) en TechportCampus.</p> <p>Met de nieuwe en al aanwezige MBO-campussen in het zuiden van de provincie wordt in MRA-verband gewerkt aan het zogenaamde House of Skills (HoS). Hierin worden om- en bijscholing in lijn met de vraag van de arbeidsmarkt toegankelijk gemaakt voor werkzoekenden en mensen die van werk naar werk willen (gaan) bewegen. Het (MBO)onderwijs, bedrijfsleven en overheden dragen door deze samenwerking bij aan de mogelijkheden voor een leven lang ontwikkelen. Het HoS wil de komende jaren minimaal 5000 mensen passende skills bij (laten) brengen.</p>	<p>ontwikkeling van nieuwe campussen en een betere aansluiting. Belangrijke initiatieven zijn Tech@Connect, TerraTechnica, SmartmakersEducation (3DmZ), Hilversumse MediaCampus (Take 5) en TechportCampus.</p> <p>Met de nieuwe en al aanwezige MBO-campussen in het zuiden van de provincie wordt in MRA-verband gewerkt aan het zogenaamde House of Skills (HoS). Hierin worden om- en bijscholing in lijn met de vraag van de arbeidsmarkt toegankelijk gemaakt voor werkzoekenden en mensen die van werk naar werk willen (gaan) bewegen. Het (MBO)onderwijs, bedrijfsleven en overheden dragen door deze samenwerking bij aan de mogelijkheden voor een leven lang ontwikkelen. Het HoS wil de komende jaren minimaal 5000 mensen passende skills bij (laten) brengen.</p>	<p>werkveld een visie voor Noord-Holland op de aansluiting Arbeidsmarkt en Onderwijs opgesteld en onderschreven. Op basis van de visie hebben diezelfde partijen gezamenlijk ons geadviseerd bij de inzet van de provinciale arbeidsmarkt middelen. Inmiddels zijn daarmee 20 campus daadwerkelijk tot stand gekomen of doorontwikkeld. Tussen de campus onderling zijn kennisdelingsinitiatieven opgestart en zijn een drietal nieuwe crossover initiatieven tussen opleidingen in ontwikkeling: FOOD-technologie, Robotisering en Digitalisering.</p> <p>Eind december 2018 is onder de vlag van het House of Skills (hoS) een regionaal SkillsAkkoord gerealiseerd. Meer dan 90 bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden hebben concreet gemaakt wat zij tot 2023 gaan bijdragen aan meer mobiliteit op de arbeidsmarkt. De provincie is vanuit dat kader gestart met de verkenning van de mogelijkheden van een individuele leerrekening en intersectorale mobiliteit. Specifieke aandacht daarin heeft dat deel van de beroepsbevolking dat het lastig vindt om regie te voeren op zijn/haar eigen ontwikkeling.</p>
	Wij zetten het project Nieuw-West Airport Express voort	Tekin	X		Subsidie voor 2016 is voorbereid.	Subsidie is verleend. Het streven was om 100 mensen naar werk of opleiding te begeleiden. Dat aantal is ruimschoots gehaald. Samen met partners wordt vorm gegeven aan een vervolg.	In 2018 hebben wij een subsidie verleend van € 120.000 voor het programma Werk-en-de-luchthaven. In 2019 verlenen wij nog subsidie van € 80.000. In 2018 is gestart met een groep van 12 mensen voor een algemene opleiding, een groep van 12 statushouders en een groep van 10 mensen specifiek gericht op ICT en logistiek. In 2019 wordt gestart met een groep van 25 gericht op beveiliging. In totaal zijn 28 mensen nu aan een baan gekomen. Het project loopt tot 2020.
	De provincie stelt een provinciale werkambassadeur aan	Tekin		X	Ambassadeur start uiterlijk 1-1-2016. Ambassadeur voert beleid uit en adviseert hierover. Een voorstel voor A&O beleid wordt 4 ^e kwartaal 2015 aan PS gestuurd.	Wij hebben de werkambassadeur tijdig kunnen benoemen. Zijn werkagenda is bepaald en opgenomen in de Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt. Inmiddels zijn meer dan 100 bedrijven, Onderwijsinstellingen en overheden bezocht. Wij constateren dat door de inzet van de werkambassadeur op de aangegeven prioriteiten o.a. nieuw initiatief tot samenwerking in de Kop van Noord-Holland tussen Ondernemers, Onderwijs, Onderzoek en Overheden ontstaat ten behoeve van goede aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs voor de Mariene, offshore, energy sector, waarvoor de netwerkorganisatie Tech@Connect gevormd. Daarnaast heeft de werkambassadeur rond de vraaggerichtheid en versterking van het	Na twee jaar zijn de activiteiten van onze Werkambassadeur onafhankelijk geëvalueerd. Wij hebben kunnen vaststellen dat deze functionaris van meerwaarde is voor partijen in beleidsveld en het realiseren van onze arbeidsmarkt doelstellingen. De inzet van de huidige Werkambassadeur hebben wij op basis hiervan verlengd tot 2020, met de aanbeveling dit instrument voor het arbeidsmarkt structureel te maken. In overleg met Provinciale Staten heeft een accentverschuiving in de activiteiten plaatsgevonden richting duurzame inzetbaarheid van onze beroepsbevolking. Voor de ontwikkeling van TerraTechnica hebben alle partners en wijzelf voor minimaal 5 jaar het beoogde convenant ondertekend.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>HBO-onderwijs in Noord-Holland Noord een verkenning uitgevoerd. Inmiddels wordt de verkenning uitgewerkt tot een convenant en zijn partijen onder de naam TerraTechnica bezig uitvoering te geven aan een actieprogramma.</p> <p>Als laatste kan hier genoemd worden de inzet van de werkambassadeur op de vorming van een vakschool voor Technische Installateurs (VTI) in de MRA. Binnen korte tijd heeft dat kunnen leiden tot een gehonoreerde subsidieaanvraag bij het Regionaal Investerings Fonds MBO. Het bedrijfsleven levert hierin een belangrijke bijdrage aan actueel beroepsonderwijs. De VTI is mede van belang in relatie tot voldoende en kwalitatief goede vakmensen waarmee o.a. de opgaven van energietransitie en duurzaam bouwen tegemoet kan worden getreden. Verder voert de werkambassadeur verkennende gesprekken met het Havenbedrijf Amsterdam en de werkgevers in de Amsterdamse haven om de vraag naar en aanbod van werk beter op elkaar aan te laten sluiten.</p>	De gesprekken van de Werkambassadeur rond ontwikkelingen in het havengebied zijn in 2018 neergeslagen in een aanpak voor een ZaanCampus in Zaanstad met een bovenregionale betekenis voor de arbeidsmarkt rond Foodtechnologie en Robotisering. Deze ZaanCampus is tevens verankerd in de gehonoreerde regiodeal Zaan-IJ met het Rijk.
	In het programma 'De Kop Werkt!' willen wij een actieve rol blijven spelen, maar verwachten van de betrokken gemeenten dat zij het initiatief nemen binnen het samenwerkingsverband	Bond	X		<p>Na de zomer 2015 komt de regio De Kop met hun voorstel voor een gezamenlijk programma met concrete uitvoeringstaken, als logisch vervolg op het programma De Kop Werkt!. Als de samenwerking een vervolg krijgt, zal medio december 2015 het programma bestuurlijk worden vastgesteld. Afhankelijk van de zwaarte en de integraliteit van het programma zal een voorstel worden gedaan voor de bestuurlijke en ambtelijke inzet namens de provincie.</p> <p>BOB-aanpak: indien er een financieringsstrategie wordt opgezet, dan is communicatie met PS via BOB mogelijk.</p>	<p>Samen met de 4 gemeenten in de Kop van Noord-Holland hebben we op 11 april 2017 de Samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Daarbij is ook het Jaarprogramma 2017 vastgesteld en zijn diverse projecten gestart, zoals de ontwikkeling van de kernen De Koog en Oude sluis, opstellen Bereikbaarheidsplan, sectorplannen voor Arbeidsmarkt en Onderwijs, havenontwikkeling en het uitvoeren van een toeristische marketingcampagne. Alle projecten worden door de gemeenten getrokken. De gedeputeerde Economie heeft zitting in de Stuurgroep die de voortgang bewaakt. De projecten voor 2018 worden ter advisering voorgelegd aan PS.</p> <p>Er is geen gebruik gemaakt van het BOB-model. Het is een programma van de regio waarin wij verzocht zijn te participeren en</p>	<p>Via de voortgangsrapportage wordt tweemaal per jaar verantwoording afgelegd over de projecten. Uit de voortgangsrapportage valt de conclusie te trekken dat veel projecten met de voorbereiding zijn gestart maar dat de uitvoering op zich laat wachten. In totaal zijn er 37 van de 50 projecten opgepakt. De voorbereiding waarbij gedacht moet worden participatie, planologische procedures en aanbestedingen vergt veel tijd.</p> <p>De stuurgroep De Kop Werkt! heeft een centrale rol in het bewaken van de voortgang van de projecten.</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						te co-financieren. We hebben PS geïnformeerd over de inhoud en de wijze van samenwerking en de mogelijkheid geboden hierover wensen en bedenkingen te uiten.	
	De pilot 'social return' wordt geëvalueerd	Van der Hoek	X		Adviesrapport pilot social return (gestart maart 2013) komt uiterlijk in oktober 2015 in GS met conclusies en aanbevelingen voor nieuw beleid.	<p>Met ingang van 1 januari 2016 is het toepassen van social return beleid bij contracten boven de vigerende drempel voor Europese aanbestedingen voor dienstverleningsovereenkomsten. Per 1 januari 2017 is dit beleid uitgebreid met infrastructurele projecten, eveneens boven de vigerende drempel voor Europese aanbestedingen.</p> <p>Op 23 mei 2017 hebben wij kennis genomen van de 'voortgangsrapportage mei 2017' over social return. Daarnaast is besloten het doelgroepwaardenmodel toe te gaan passen. Tot nu toe zijn in totaal 62 mensen bemiddeld naar werk. De gemiddelde duur van een plaatsing op een vacature is 10 maanden. Regelmatig kiezen wij er samen met de opdrachtnemer voor om kandidaten met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt langer mee te tellen via de social return afspraken. Dit draagt bij aan een duurzame inzet van mensen en heeft al meerdere keren geleid tot een vast contract.</p> <p>De rapportage hebben wij aan de leden van Provinciale Staten verzonden. Het social return beleid wordt geëvalueerd in het voorjaar van 2019.</p>	<p>Op 5 juni 2018 hebben wij kennisgenomen van de 'voortgangsrapportage mei 2018' over social return.</p> <p>Cumulatief tot 2018 hebben in totaal 148 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werk gevonden of werkervaring opgedaan. De gemiddelde duur van een plaatsing is 10 maanden. In mei 2019 wordt de uitvoering van het social return beleid geëvalueerd en zullen wij de resultaten aan de leden van Provinciale Staten verzenden.</p>
	Marktinitiatieven ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen willen wij ondersteunen	Bond/ Tekin/ Van der Hoek		X	1 ^e kwartaal 2016 wordt nieuw economisch beleid vastgesteld. Daarin worden speerpunten en/of mijlpalen opgenomen.	Maatschappelijk verantwoord ondernemen is onder meer verankerd in ons arbeidsmarktbeleid. Onze inspanningen op dit gebied zijn terug te zien in o.a. het 200-banenplan en het Nieuw West Airport Express 2.0. Binnen de ondernemersverkiezing Noord-Holland is maatschappelijk verantwoord ondernemen één van de aandachtspunten. Daarbij zetten wij vanuit onze rol als grote opdrachtgever en als publieke voorbeeldfunctie in op het instrument social return.	<p>Conform 2017. Het 200-banenplan is in 2018 afgerond met uiteindelijk meer dan 270 gerealiseerde baantrajecten.</p> <p>Zie voor de overige resultaten de teksten in dit overzicht betreffende Nieuw-West Airport Express en Social Return.</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	In het belang van de werkgelegenheid zal de provincie (inter)nationale ontwikkelingen en innovatie die kansen bieden voor Noord-Holland daar waar nodig ondersteunen	Bond	X		Leent zich voor/wordt aan gewerkt om BOB traject mee te nemen in planning. 1 ^e kwartaal 2016 wordt nieuw economisch beleid vastgesteld. Daarin worden speerpunten en/of mijlpalen opgenomen.	<p>Het Strategisch Beleidskader Economie is tot stand gekomen met toepassing van het BOB-model. De Uitvoeringsagenda Economie is, na bespreking in de commissie, vervolgens door ons vastgesteld binnen deze kaders.</p> <p>De voortgangsrapportage van de Uitvoeringsagenda Economie bespreken wij jaarlijks met de commissie EEB (oktober 2017). Hierin gaan we in op (inter)nationale ontwikkelingen en de vraag of dit aanpassingen noodzaakt voor ons economisch beleid. Voorbeeld daarvan is de Brexit.</p>	Het volgen van internationale ontwikkelingen en innovatie is verankerd in het Strategisch Beleidskader Economie en Uitvoeringsagenda Economie in de vorm van internationale marketing en acquisitie, onze MKB-innovatie-instrumenten, de voortgangsrapportages met internationale vergelijkingen en het onderzoeken van Brexit-effecten op Noord-Holland.
	Wij leveren eenmalig een bijdrage aan de kenniswerkplaats ter voorbereiding van de verzelfstandiging van deze organisatie	Tekin	X		Eenmalige bijdrage voor 2016 is voorbereid.	De bijdrage is beschikt en verleend. Tot en met einde van het schooljaar 2016-2017 zullen nog ruim 500 studenten HBO en WO werken aan praktijkopdrachten uit de regio. In het stimuleren van campusvorming in Noord-Holland Noord heeft vanaf 2017 ook inbedding van de kenniswerkplaats(methodiek) aandacht. Concreet betekent dat, dat een aantal AOC/ROC's en het HBO plannen maken om de methodiek in hun onderwijsactiviteiten te incorporeren en hierin ook (gaan) samenwerken. Ook wordt aansluiting gezocht bij TerraTechnica dat studenten 'boven Amsterdam' de kans geeft tijdens hun studie te werken in fieldlabs.	Conform onze voornemens is er sinds 2019 geen beleidsmatige en financiële verhouding meer tot de kenniswerkplaats. De oorspronkelijke kenniswerkplaats is omgewerkt tot een onderwijsmethodiek. De ROC's in de regio en INholland/TerraTechnica werken met ondersteuning van het Ontwikkelingsbedrijf NHN aan het operationeel houden van de methodiek.
	De rol van havencomplexen in de Noord-Hollandse economie moet waar mogelijk worden versterkt, waarbij wij coördinerend dan wel regisserend optreden	Post	X		Via bestaande overlegstructuren (Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied en Tripartiete Overleg Port of Den Helder) wordt gemonitord of extra provinciale inzet noodzakelijk is om de rol van havencomplexen te versterken.	<p>Via het Bestuursplatform en Tripartite Overleg Port of Den Helder(TOP) zet de Provincie in op verdere economische ontwikkeling van de zeehavens. Op dit moment wordt een coördinatiestructuur t.b.v. Den Helder uitgewerkt. Voor het Noordzeekanaalgebied is er een apart uitvoeringsprogramma.</p> <p>Via het Bestuursplatform NZKG en Tripartite Overleg Port of Den Helder (TOP) zet de Provincie in op verdere economische ontwikkeling van de zeehavens. Op dit moment is een coördinatiestructuur t.b.v. Den Helder uitgewerkt. De gemeente Den Helder en de provincie werken nauw samen binnen de dossiers:</p>	<p>Building with Nature: In 2018 is de provincie een onderzoek gestart naar de haalbaarheid van een nieuwe havenmondning voor de haven de Helder die enerzijds nieuwe ontwikkelruimte voor de haven moet opleveren en tegelijkertijd het natuurlijk ecosysteem in de Wadden zee versterkt (Building with Nature). In het najaar van 2019 moet duidelijkheid ontstaan over een voorkeursalternatief dat in een volgende planstudiefase verder uitgewerkt kan worden.</p> <p>De Kop Werkt!: Binnen de bestuursopdracht Havens blijkt een aantal projecten in de Haven te kampen te hebben met wijzigingen. De Marine heeft meer ruimte nodig, waardoor er minder ruimte is voor civiel medegebruik in de haven. Dit doet zich op korte termijn voor bij het</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<ul style="list-style-type: none"> • Building with Nature (onderzoek naar fysieke havenmondaanpassing met gelijktijdige natuurversterking) waarvoor de provincie een trekker heeft aangesteld voor de concept MER. • De Kop Werkt! waar in het uitvoeringsprogramma budget is gealloceerd voor de Bestuursopdracht Havens. • Onderzoek naar de mogelijkheid van een provinciale deelneming in PoDH als in te zetten instrument. • Voornemen tot subsidieverstrekking t.b.v. het nog aan te tonen tekort op de businesscase Marsdiepkade (RWS locatie) in de zeehaven Den Helder. In dit project wordt de dienst Betonningen van RWS verhuisd naar elders in de haven ten gunste van de aanleg van terrein en kade voor offshore bedrijven. • het onderbrengen van Noord-Hollandse projecten onder de werking van het waddenfonds en het Investeringskader Waddengebied. <p>Voor het Noordzeekanaalgebied (NZKG) is er een apart uitvoeringsprogramma. De uitvoeringsvisie NZKG met een rapportage over de stand van zaken over de verschillende projecten is aan PS aangeboden.</p>	<p>project Paleiskade. Vanaf 1 september 2018 is daarom gestart met een verkenning om de locatie Harssens 1 deels te transformeren voor civiel medegebruik. Feitelijk is het een uitbreiding van het project Paleiskade II met circa 3 à 4 ha bedrijfsterrein met kaderuimte.</p> <p>Den Helder: Het onderzoek naar de mogelijkheid voor een provinciale deelneming in Port of Den Helder is nog niet afgerond. Er moet eerst meer helderheid komen over een aantal zaken tussen PoDH en de gemeente Den Helder.</p> <p>In het najaar van 2018 zijn GS een samenwerkingsagenda aangegaan met de gemeente Den Helder. Een onderdeel van deze agenda is de evaluatie van de doeltreffendheid van de Helderse deelnemingen. De uitkomsten daarvan zullen mede worden betrokken bij de provinciale afweging om deel te nemen in PoDH. Dit onderzoek wordt in de zomer van 2019 afgerond.</p> <p>De subsidie ten behoeve van een bijdrage in de onrendabele top voor de RWS-kade zou op termijn mogelijk omgezet kunnen worden in aandelenkapitaal (mocht het tot een provinciale deelneming komen). Door veranderende omstandigheden bij de Marine (de Marine gaat uitbreiden), heeft deze meer behoefte aan ruimte in de haven en ziet geen mogelijkheid om Defensiegebied ter beschikking te stellen voor civiel mede gebruik. Dat betekent dat het lopende onderzoek naar de beoogde ontwikkeling van de RWS locatie voor civiel medegebruik is gestaakt en de bijbehorende reservering ten behoeve van dit project niet zal worden aangesproken voor deze locatie.</p> <p>Voor het Noordzeekanaalgebied (NZKG) is er een apart uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma met een stand van zaken van de verschillende projecten wordt in april 2019 aan PS aangeboden.</p>
	Wij stellen voor het havenindustriële complex ten behoeve van de uitvoering van ruimte-, intensiverings-, innovatie- en duurzaamheidsprojecten extra cofinancieringsmiddelen beschikbaar	Post		X	Financieringsvoorstellen zullen via de reguliere begrotingscyclus aan PS worden voorgelegd.	Via de subsidieregeling Duurzame Zeehavens is extra financiering beschikbaar gekomen voor de uitvoering van ruimte-, intensiverings-, innovatie- en duurzaamheidsprojecten in de Noord-	De subsidieregeling is eind 2018 geëvalueerd. De resultaten worden meegenomen in de Uitvoeringsregeling die in 2019 zal worden open gesteld.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						Hollandse zeehavens.	
	Ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de haven van Den Helder willen wij cofinanciering beschikbaar stellen, mede afhankelijk van het nu uitgevoerde onderzoek	Post		X	Voorgelegde business cases, ontwikkeld via het onderzoek Optimale benutting civiele en marine haven Den Helder, worden getoetst aan provinciale kaders indien provinciale cofinanciering gevraagd wordt. Eerst voorliggende business case is de RWS kade.	Samen met het ministerie van Defensie en de gemeente Den Helder, hebben wij in 2016 besloten om financiële middelen te reserveren ten behoeve van het aanvullen van het tekort op de RWS-businesscase. Naar verwachting zullen begin 2018 voostellen voor de besteding van deze reservering worden voorgelegd.	Door veranderende omstandigheden bij de Marine (de Marine gaat uitbreiden), heeft deze meer behoefte aan ruimte in de haven en ziet geen mogelijkheid om het Defensiegebied ter beschikking te stellen voor civiel mede gebruik. Dat betekent dat het lopende onderzoek naar de beoogde ontwikkeling van de RWS locatie voor civiel medegebruik is gestaakt en de bijbehorende reservering t.b.v. dit project niet zal worden aangesproken voor deze locatie.
	De provincie is bereid ten aanzien van een onderzoek naar de nieuwe ideeën voor de Averijhaven een trekkersrol te vervullen	Post		X	Indien aan de provincie de vraag gesteld wordt om trekker te worden, zal zij positief reageren.	In overleg met alle partijen (gemeente Velsen, Rijkswaterstaat, Amsterdam IJmuiden Offshore Ports, I&M, Haven Amsterdam, TATA en zeehaven IJmuiden) heeft de provincie de trekkersrol op zich genomen ten aanzien van de transitie van Averijhaven naar energiehaven. Begin 2018 zal er duidelijkheid zijn over de haalbaarheid van deze transitie. De resultaten zullen wij daarna delen met PS.	Partijen hebben een haalbaarheidsstudie opgesteld en zijn in onderhandeling over de waarde van de grond en over een bijdrage van het Rijk in de aanlegkosten van deze haven. De verwachting is dat er begin 2019 duidelijkheid is over genoemde onderhandelingspunten en deze zullen dan gedeeld worden met PS.
	De provinciale inspanningen rondom het Sluis-en-haven-informatiepunt (SHIP) worden voortgezet	Post	X		Indien ook andere partijen in het Bestuursplatform bereid zijn een financiële bijlage te leveren dan kan het SHIP in het 1 ^e kwartaal 2016 gerealiseerd worden.	Het SHIP is gerealiseerd en is per 31 maart 2017 opengesteld voor het publiek.	Het SHIP is gerealiseerd en is per 31 maart 2017 opengesteld voor het publiek en zal vijf jaar in stand blijven.
	De tweede tranche van de gereserveerde € 40 miljoen voor PALLAS in Petten wordt vrijgegeven op basis van een geactualiseerde en sluitende business case	Bond	X		GS handelen volgens de consultatie-afspraken die gemaakt zijn met PS.	Na instemming van de Statencommissie EEB op 14 december 2015 met de betaling van de tweede tranche hebben wij een eerste deel van de tweede tranche beschikbaar gesteld aan de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor. Wij hebben toegezegd PS te zullen betrekken bij het beschikbaar stellen van het tweede deel van de tweede tranche waartoe wij in het najaar van 2017 een verzoek van Pallas verwachten. Hierbij zullen wij de stand van zaken van de businesscase betrekken. In 2018 verwachten wij de aanvraag voor de derde, en laatste, tranche.	In november 2018 is besluitvorming over de derde tranche afgerond, na consultatie van PS.
5.2.2 Hoogwaardige werklocaties realiseren	De provincie voert in Noord-Holland Noord regie om te komen tot regionale uitwerking van de behoefte aan bedrijventerreinen en kantoorlocaties	Bond	X		Voortzetting huidig beleid. Besluitvorming over behoefteraming wordt uiterlijk 1 ^e kwartaal 2016 verwacht.	Na het vaststellen van de behoefteraming hebben we in juli en september 2016 convenanten afgesloten met respectievelijk de regio's Kop van Noord-Holland en Alkmaar die gelden als regionale afspraken ten aanzien van werklocaties, conform de eisen van de PRV.	Met het vaststellen van het convenant West-Friesland in juni 2018 zijn in alle regio's in Noord-Holland Noord regionale afspraken gemaakt ten aanzien van werklocaties conform de eisen van de PRV.
	Wij zetten de HIRB-regelingen voort	Bond	X		Leent zich voor/wordt aan gewerkt om BOB traject mee te nemen in planning. In het 1 ^e kwartaal 2016 wordt nieuw	Het Strategisch Beleidskader Economie is tot stand gekomen via de BOB-methode. De Uitvoeringsagenda Economie is, na	In 2017 en 2018 zijn subsidietenders gehouden van de uitvoeringsregeling HIRB. In de beide tenders gezamenlijk is uiteindelijk aan 11 projecten subsidie

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
					economisch beleid vastgesteld. Daarin worden speerpunten en/of mijlpalen opgenomen.	<p>bespreking in de commissie, vervolgens door ons vastgesteld binnen deze kaders. HIRB is een van de activiteiten in de uitvoeringsagenda.</p> <p>Na het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma Toekomstbestendige werklocaties in februari 2017, hebben wij in juni de Uitvoeringsregelingen HIRB 2017 en de Uitvoeringsregeling subsidie ondersteuning toekomstbestendige werklocaties Noord-Holland 2017 vastgesteld. De uitvoeringsregeling voor vraagbundeling van Breedband op bedrijventerreinen hebben wij op 18 juli vastgesteld. Bij besluit van 22 augustus 2017 hebben wij een wijziging in de Uitvoeringsregeling HIRB 2017 doorgevoerd om ook subsidie te kunnen verstrekken voor haventerreinen.</p>	toegekend voor fysieke herstructureringen op bedrijventerreinen. In 2019 zal wederom een HIRB-subsidietender worden uitgeschreven. De uitvoeringsregeling Ondersteuning Toekomstbestendige Werklocaties loopt door t/m 2019. Ultimo 2018 waren er 14 subsidies verstrekt. Hierbij bleven de aanvragen voor maatregelen m.b.t. beheer van bedrijventerreinen vooralsnog wat achter bij de verwachting. Dit komt vooral door problemen met het vinden van een geschikte partij om de ambassadeursrol in te vullen om het belang van, en de mogelijkheden voor beheer van bedrijventerreinen meer bekendheid te geven. Inmiddels is hierin voorzien.
	Wij continueren de twee regionale adviescommissies detailhandel (RAC)	Bond	X		Beleid is net vastgesteld. Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland Zuid start 3 ^e kwartaal 2015.	Er zijn twee regionale adviescommissies detailhandel actief. De Adviescommissie Noord-Holland Noord is ingesteld op 25 mei 2010. De Adviescommissie Zuid is op 1 juli 2015 ingesteld, per 1 januari 2017 is deze adviescommissie het enige adviesorgaan over detailhandel in Noord-Holland Zuid door het opgaan van de Stadsregio Amsterdam in de Vervoerregio Amsterdam.	Er zijn nog steeds twee regionale adviescommissies actief. De Adviescommissie Noord-Holland Noord bracht 2 adviezen uit en de Adviescommissie Detailhandel Zuid bracht 6 adviezen uit in 2018. Beide commissies hebben daarnaast een grote kennisdelingsrol. Uit de evaluatie van het detailhandelsbeleid (januari 2018) blijkt dat de regionale adviescommissies als een waardevol instrument worden ervaren dat in de praktijk goed werkt.
5.2.3 Aan het toerisme gekoppelde bedrijvigheid stimuleren	De provincie bevordert toerisme door versterking van de identiteit van (kust-)plaatsen en investeringen in recreatiegebieden, natuur en monumenten	Bond	X		Leent zich voor/wordt aan gewerkt om BOB traject mee te nemen in planning. In het 1 ^e kwartaal 2016 wordt nieuw economisch beleid vastgesteld. Daarin worden speerpunten en/of mijlpalen opgenomen.	<p>Het Strategisch Beleidskader Economie is tot stand gekomen via de BOB-methode. De Uitvoeringsagenda Economie is vervolgens door ons vastgesteld binnen deze kaders. Onder de doelstelling het optimaliseren van randvoorwaarden voor ontwikkeling van toerisme komt dit onderwerp terug in de Uitvoeringsagenda.</p> <p>Wij vragen aandacht voor de identiteit van regio's, bijvoorbeeld door bij ontwikkelingen de profielen van de kustplaatsen mee te nemen en door (mede)opdrachtverlening voor een meerjarenprogramma regionale beeldverhalen (Cultuurnota). We willen toerisme laten bijdragen aan andere sectoren (cultuur, recreatie en natuur) en aan nieuwe verdienmodellen, zodat een</p>	<p>Samen met de betreffende regio's heeft de provincie toeristisch-recreatieve producten ontwikkeld rond identiteiten als de buitenplaatsen (Kennemerland en G&V), Industrie cultuur (Noordzeekanaalgebied) en de Gouden Eeuw (West-Friesland) om hiermee de toeristische aantrekkelijkheid van de regio's te versterken maar ook een bijdrage te lenen aan de beleefbaarheid van onze cultuurhistorie. Daarnaast is de Stichting Oer-IJ ondersteund om recreatieve activiteiten te organiseren in het kader van dit 'vergeten landschap'.</p> <p>Hoewel de behoefte, zowel intern als extern, er nog steeds is om te komen tot een programma Vrijtijdseconomie is dat binnen de huidige uitvoering van het coalitieakkoord nog niet gerealiseerd. Wel vind er inhoudelijk veel uitwisseling plaats, met name ook in onderzoek. Op landelijk niveau hebben we met 8 provincies geïnvesteerd in een actualisatie van de leefstijlatlas om deze toegankelijker te maken voor</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>samenhangend vrijetijdsproduct ontstaat.</p> <p>We maken kwartier voor een programma vrijetijdseconomie en werken op het snijvlak van toerisme, recreatie, natuur en cultuur intensiever samen. Een voorbeeld hiervan is het Bezoekersonderzoek natuur- en recreatiegebieden dat wij samen met de terreinbeherende organisaties hebben laten uitvoeren en het vervolg dat wij hieraan willen geven (o.a. stimulering toepassing Leefstijlatlas Noord-Holland).</p>	<p>onzelf als onze partners en deze interessante data ook breder toepasbaar te maken. Deze data is door diverse partners en beleidssectoren benut om beter in te spelen op de behoefte van de eigen inwoners ten aanzien van hun leefomgeving.</p>
	Bij het realiseren van onder andere natuur, kustversterking en waterbeheer wordt gekeken naar de recreatieve mogelijkheden	Bond/Loggen	X		<p>Momenteel lopen diverse projecten waarin recreatie meekoppelt met andere belangen: dijkversterking Hoorn-Amsterdam, de Afsluitdijk, Oostelijke Vechtplassen. Deze plannen worden integraal uitgewerkt en uitgevoerd. Indien zich nieuwe projecten voordoen met meekoppelkansen voor recreatie, dan worden die in het project ingebracht.</p>	<p>Bij de rapportage van de verschillende projecten is aangegeven in hoeverre recreatieve meekoppelkansen meegenomen zijn.</p>	<p>Bij de verschillende projecten zoals de Afsluitdijk, Den Oever en de Hondsbossche Duinen zijn allerlei recreatieve meekoppelkansen meegenomen en uitgevoerd, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Waddenbelevingspunt Den Oever - Het Zuiderstrand bij Den Oever - Fietspad aan de waddenzeezijde Afsluitdijk over de gehele lengte; wordt met de versterking van de Afsluitdijk meegenomen - uitkijktorens in Sint Maartenszee, uitgevoerd door gemeente Schagen - vlonderpad in Sint Maartenszee, uitgevoerd door gemeente Schagen - uitzichtpunt Kiefteglop in Callantsoog, uitgevoerd door gemeente Schagen - Eilandjes de Putten in de Harger en Pettemerpolder, uitgevoerd door Natuurmonumenten
	De provincie stimuleert promotie om bij toeristen onder de aandacht te brengen wat Noord-Holland buiten Amsterdam te bieden heeft	Bond	X		<p>Leent zich voor/wordt aan gewerkt om BOB traject mee te nemen in planning. In het 1^e kwartaal 2016 wordt nieuw economisch beleid vastgesteld. Daarin worden speerpunten en/of mijlpalen opgenomen.</p>	<p>Het Strategisch Beleidskader Economie is tot stand gekomen via de BOB-methode. De Uitvoeringsagenda Economie is, na bespreking in de commissie, vervolgens door ons vastgesteld binnen deze kaders.</p> <p>Ons beleid voor toerisme hebben we uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda Economie. Daarin is een betere spreiding van toeristen in tijd en ruimte een belangrijk aandachtspunt. Samen met partners als de MRA en het NBTC voeren we diverse projecten uit en zijn er marketingcampagnes zoals 'Amsterdam bezoeken, Holland zien' en de verhaallijnen van HollandCity.</p>	<p>Om de spreiding van het toerisme te verbeteren zijn binnen het programma 'Amsterdam bezoeken, Holland zien' diverse producten ontwikkeld zoals: themaplattegronden met aanbod uit de regio's, filmclips van themagebieden, campagnes op social mediakanalen en Virtual Reality filmpjes om de internationale bezoekers de regio's te laten beleven alsof je er zelf midden in staat. Daarnaast hebben we de destinationmarketing organisatie Holland boven Amsterdam (financieel) ondersteund om meer toeristen naar Noord-Holland Noord te trekken doormiddel van een verbeterde website, gerichte campagnes maar ook samenwerking met bijvoorbeeld het reisprogramma 'Wunderschön' van de WDR. Op nationaal niveau participeren we in 3 verhaallijnen van HollandCity waarbij we internationale toeristen naar de nog wat onbekende plekken hebben</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
							getrokken rond de thema's Nederland Waterland, Kastelen en buitenplaatsen en De Gouden Eeuw.
5.2.4 Voor duurzame land- en tuinbouwgebieden zorgen	Wij versterken de Greenports als aanjager en kruisbestuiver van allerlei subsectoren in de agribusiness	Bond	X		Wij vragen hiervoor aandacht in de vergaderingen van de Greenports en de uitvoeringsprogramma's die voor 4 jaar worden opgesteld.	<p>Meerjarenprogramma's Greenports worden voortgezet en zijn volop in uitvoering. Wij ondersteunen de Greenport zowel in haar organisatie als in het aanjagen van projecten.</p> <p>Daarnaast is een Integrale ruimtelijke visie, met energie als onderlegger, door de Greenport Noord-Holland Noord als bouwsteen voor provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies opgesteld. Op landelijke niveau is een verklaring MIRT Greenports 3.0 getekend dat bijdraagt aan de volgende thema's: modernisering teeltareaal, CO2 en warmte, synchromodaal vervoer, toerisme (bloemenlijn en -jaar Nederland), innovatie. Vanuit de Noord-Hollandse Greenports is aangesloten bij het landelijke programma HOT (Herstructurering en Ontwikkeling Tuinbouw)</p>	<p>De Meerjarenprogramma's van de Greenports zijn uitgevoerd langs de thema's: Bodem & Water, Agri & Voeding & Gezondheid, Ruimte en Leefomgeving, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Internationale agenda, Energie, Bovenregionale samenwerking en Kennis en Innovatie.</p> <p>Er is een verklaring 'Impulsagenda Greenports 3.0' ondertekend tijdens het zogenaamde Beraad van Boskoop. In 2018 heeft dit geleid tot een nieuwe landelijke publiek-private netwerkstructuur Greenports Nederland naar model van de Noord-Hollandse Greenports. Hiervoor is een landelijke Green Board (stuurgroep) opgericht en dagelijks bestuur a.i. In 2018 is een landelijke programmamanager aangetrokken en is de netwerkstructuur geformaliseerd.</p> <p>Voor de zes transitielijnen worden de programmalijnen uitgewerkt tot een uitvoeringsagenda 2019-2022 en worden er bestuurlijke transitietafels ingericht. Begin maart 2019 wordt er een tuinbouwakkoord getekend door het tuinbouwnetwerk verenigd in Greenports Nederland samen met de minister van LNV. Het tuinbouwakkoord is een eerste uitvoeringskader van o.a. de landbouwvisie van minister Schouten en het Klimaatakkoord.</p>
	Wij heroverwegen het onderscheid tussen gebieden voor gecombineerde en grootschalige landbouw	Bond/Geldhof	X		Er wordt een verkenning gedaan en deze wordt meegenomen in de herziening van de PRV die voorzien wordt eind 2016.	Wij hebben op 4 april 2017 besloten het onderscheid tussen de gebieden los te laten en dit te vertalen in eerstvolgende wijziging van de PRV, waarbij wij tevens nadere regels voor ruimtelijke kwaliteit zullen vaststellen.	De wijziging van de PRV is op 23 april 2018 door Provinciale Staten vastgesteld. De gewijzigde PRV is op 2 mei 2018 in werking getreden.
	Daar waar nodig ondersteunen wij in belang van werkgelegenheid ontwikkelingen en innovatie van bedrijven in de agribusiness	Bond	X		Wij vragen hiervoor aandacht in de vergaderingen van de Greenports en de uitvoeringsprogramma's die voor 4 jaar worden opgesteld.	In zowel het meerjarenprogramma van de Greenport Aalsmeer als de Greenport Noord-Holland Noord is een programmaonderdeel innovatie opgenomen. In beide Greenports worden deze programmaonderdelen ondersteund vanuit het Europese EFRO-programma met cofinanciering van de provincie. De Greenport Aalsmeer werkt hierbij samen met de Amsterdam Green Campus en NHN met de AgriTech Campus. Tevens is er een landelijk programma opgezet vanuit de samenwerkende Greenports op het thema innovatie.	Er is samen met de Amsterdam Green Campus een door EFRO gefinancierd innovatie programma Green Innovation Cluster gestart. Green Innovation Cluster heeft als doel om innovatieversnelling in de sector te stimuleren. Er zijn 12 concrete ideeën en projecten ontwikkeld voor het duurzaam versterken van de economische slagkracht van de tuinbouw en in het bijzonder het sierteeltcluster en de plantveredelingsindustrie in de Metropoolregio Amsterdam. Uitvoering vindt plaats en resultaten worden tijdens regionale bijeenkomsten besproken. De Greenports werken in 2019 aan de continuering van deze programma's.
	Wij zetten voormalig BBL-gronden zo effectief mogelijk in voor het	Post	X		Vroegtijdig inbrengen van gronden in kavelruilen en andere gebiedsprocessen.	De BBL-gronden worden t.b.v. meerdere provinciale doelen ingezet. Met name t.b.v.	Het huidige pachtbeleid is enkele jaren geleden vormgegeven toen een groot areaal BBL-gronden aan

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	oplossen van knelpunten bij schaalvergroting in de landbouw en het realiseren van andere provinciale doelen				<p>Ook worden waar mogelijk kansen benut om door middel van grondruil doelen te realiseren.</p> <p>Er vindt een uitwerking plaats van dit doel (oplossen knelpunten schaalvergroting) en enkele ander landbouwdoelen in relatie met het inzetten van provinciale gronden. In 2017 is duidelijk welke knelpunten agrariërs ervaren bij schaalvergroting en op welke wijze de inzet van provinciale gronden bijdraagt aan het oplossen ervan. De resultaten van die uitwerking vormen input voor de actualisatie van het grondbeleid en het landbouwbeleid/de Economische Agenda.</p> <p>Tussen 2015 en 2019 zal naar verwachting een flink deel van de provinciale gronden zijn verkocht en/of ingezet voor de realisatie van provinciale doelen, waaronder het oplossen van knelpunten bij schaalvergroting in de landbouw.</p>	<p>de NNN-realisatie (b.v. Dorpzicht, vliegveld Bergen, Harger- en Pettemerpolder, Holendrechtterpolder), maar ook voor verbetering van de landbouwstructuur (Zeevang, Noordelijke Vechtstreek, voormalig Wieringerrandmeer, Harger- en Pettemerpolder) zijn en worden BBL-gronden ingezet. De praktijk leert dat agrarische knelpunten bij schaalvergroting een grote regionale diversiteit kennen en daarmee op gebiedsniveau moeten worden benaderd.</p> <p>De provincie streeft naar duurzaamheid bij de verpachting van haar agrarische gronden, waaronder de BBL-gronden. Dat beleid is in 2017 ingevoerd en zal n.a.v. de evaluatie de komende jaren eventueel worden aangepast.</p> <p>Met behulp van een meerjarenverkoopprogramma wordt de grondverkoop, waaronder de BBL-gronden, geprogrammeerd. Hiermee blijven op een gecoördineerde wijze de mogelijkheden in beeld om bestaande gebiedsprocessen te ondersteunen of te entameren. Eind 2017 zal er een plan van aanpak gereed komen t.b.v. de actualisatie van de 4^e Nota Grondbeleid, de inzet van BBL-gronden zal hier onderdeel van zijn.</p>	<p>de provincie werd overgedragen. Het huidige pachtbeleid, waarmee 1800 hectare agrarische grond wordt beheerd, is ontstaan uit een zoektocht naar de meest optimale vorm.</p> <p>Ook de komende jaren blijft het onze intentie om te streven naar de meest optimale manier om de verschillende belangen (provinciale doelen, financiële opbrengsten, maatschappelijke wensen en verwachtingen) bij elkaar te brengen. Dit is onderdeel van het meerjarenbeheerplan dat onderdeel is van de 5e Nota Grondbeleid.</p>
	Wij maken een tweede, aan de agrarische bestemming gekoppelde bedrijfswoning, mogelijk	Geldhof/ Bond		X	Wordt meegenomen in actualisatie van de PRV	Conform, deze mogelijkheid was reeds opgenomen in de PRV.	Conform.
	Wij willen bij agrarische bedrijven nevenactiviteiten in kassen mogelijk maken	Geldhof/ Bond		X	Wordt meegenomen in actualisatie van de PRV. Dit is mede afhankelijk van de uitvoeringsagenda GP Aalsmeer (1 ^e kwartaal 2016)	De uitvoeringsagenda Greenport Aalsmeer is vastgesteld. De afweging of nevenactiviteiten in kassen mogelijk kunnen worden gemaakt, is hierin meegenomen. De conclusie is dat nevenactiviteiten in kassen de (her) ontwikkeling van glastuinbouw in de weg staat. De PRV wordt op dit punt niet aangepast.	Conform.
	Wij willen samen met gemeenten en het IPO de mogelijkheden onderzoeken om de problematiek van leegstaande agrarische bebouwing op te lossen	Bond		X	Dit is een samenwerkingstraject waarbinnen een plan van aanpak voor een onderzoek wordt opgesteld. Planning 1e kwartaal 2016.	Het onderzoek nadert de afronding. We verwachten dat het onderzoek eind 2017 afgerond zal zijn. Het onderzoek wordt samen met de provincies Utrecht en Zuid-Holland uitgevoerd.	Naar aanleiding van het onderzoek van het Kadaster en Wageningen ER (zie hiernaast 2017) is een integraal Plan van Aanpak voor leegstand en transformatie opgesteld. Dit Plan van Aanpak heeft tot doel om leegstand in de verschillende sectoren

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
							(zoals de landbouw, bedrijventerreinen, recreatie, maatschappelijk vastgoed, detailhandel) integraal en op regionaal niveau te bekijken en de waterbedefferen tussen die sectoren te onderzoeken. Bureau Buiten heeft de opdracht gekregen om dit Plan van Aanpak uit te voeren, dat bestaat uit 3 sporen: <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek naar werkingsmechanismen van leegstand in de agrarische sector en de instrumenten voor leegstand en transformatie. Dit mede als bouwsteen voor de aankomende Omgevingsverordening (afgerond); - Onderzoek naar de ervaringen en verwachte knelpunten van gemeenten m.b.t. leegstand en transformatie (staven van de onderzoeksresultaten van het onderzoek van Kadaster en WER) (Start januari 2019); - Indien gewenst door de regio, het opstellen van een Plan van Aanpak voor leegstand en transformatie per regio (start maart 2019). Het Plan van Aanpak wordt uitgevoerd in de regio's Kop van Noord-Holland, West-Friesland en Alkmaar.
	Wij onderzoeken op welke wijze agrarische loon- en hulpbedrijven zich in de nabijheid van agrarische bedrijven kunnen vestigen	Geldhof/ Bond		X	Is in de herziening van de PRV in 3 ^e kwartaal 2015 geregeld.	Conform.	Conform.
	Vanuit de bestaande structuur van de Greenports investeren wij in projecten die duurzame landbouw bevorderen en wij stellen financiële middelen beschikbaar voor maatregelen die het verduurzamen van de land- en tuinbouwsector stimuleren	Bond	X		Dit is voortzetting van het huidige beleid.	Dit is onderdeel van de lopende uitvoeringsprogramma's van de Greenports en is ook geagendeerd op de landelijke agenda's via o.a. het MIRT Greenport 3.0 traject, de warmtetafel en CO2 Smart Grid.	Dit is onderdeel van de lopende uitvoeringsprogramma's van de Greenports: diverse masterclasses over o.a. bodem en water, energie, klimaat en hightech landbouw. Diverse projecten zoals Evergreen (vitale bodem), vruchtbare kringloop, zeewier en voeding & gezondheid. Tevens aandacht op de landelijke agenda's via o.a. het MIRT Greenport 3.0 traject, de warmtetafel, CO2 Smart Grid en via de glastuinbouwtafel in het klimaat-Energieakkoord (KEA). De CO2 en warmtenetprojecten in Noord-Holland zijn uitgewerkt en gebundeld ingebracht voor de deze tuinbouwtafel. Daaraan heeft vooral de samenwerking van het consortium Green Deal CO2 voorziening Noord-Holland bijgedragen. Vier CO2 projecten zijn voor staatsteuntoetsing aan de EU commissie voorgelegd. Eén daarvan is inmiddels in 2018 al goedgekeurd. Die subsidieaanvraag is ingediend en wordt afgehandeld. De overige drie projecten wachten nog op uitspraak vanuit de EU Commissie. Er is ook subsidie verleend voor het verder ontsluiten van de duurzame glastuinbouwlocatie Prima4a.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	Initiatieven gericht op verantwoord gebruik door een zorgvuldige visserij van Noordzee, Waddenzee en IJsselmeer worden waar nodig en mogelijk door ons ondersteund	Bond	X		Dit is voortzetting van het huidige beleid.	De provincies Noord Holland en Flevoland hebben door middel van een subsidie van ieder € 250.000,- bijgedragen aan het programma van de stichting Transitie IJsselmeervisserij. Via het Waddenfonds ondersteunen we de transitie van de garnalenvisserij op de Waddenzee. Via deelname en bijdrage aan het Bestuurlijk platform visserij dragen wij bij aan de lobby voor een duurzame visserij op m.n. de Noordzee en Waddenzee.	Volgens LNV is er een reëel risico dat de beoogde Waddenfonds subsidie voor de transitie van de garnalenvisserij op de Waddenzee niet kan worden verleend en dat daarmee de opgave vertraging oploopt. Er zijn geen nieuwe subsidies voor de visserijsector verleend.
	We zetten in op algemene verduurzaming van de sector	Bond		X	Een voorstel hiervoor wordt voorbereid, planning is dat het 4 ^e kwartaal 2015 naar PS verstuurd wordt.	<p>Een informerende notitie (duurzame) landbouw, grond en natuur is op 30 november 2015 in de Commissie NLM besproken. In die notitie is een aantal acties en onderzoeken aangekondigd die hebben geleid tot de uitwerking van nieuw beleid. Het duurzame landbouwbeleid is ondergebracht in het Strategisch Beleidskader Economie en het daarbij horende uitvoeringsagenda. Voorbeelden van lopende initiatieven in de uitvoeringsagenda zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsregeling POP3 subsidies NH: <ul style="list-style-type: none"> • Onderdeel 'Fysieke investeringen voor de brede uitrol van innovaties binnen de agrarische sector' • Onderdeel 'verplaatsingsregeling glastuinbouwbedrijven' • Bijdrage aan Landelijk Milieu Platform Bollen • Lobby voor geothermie MRA regio • Geactualiseerd uitvoeringsprogramma Greenport NHN en Greenport Aalsmeer • Duurzame ruimtelijke visie agribusiness regio NHN • 1x living lab Groen Kapitaal natuurinclusieve landbouw • Verkenning realisatie biologische vakgroep NH • Verkenning MIRT Greenports - Mainports • Gebiedsvisie gestart modernisering Alton • Ondernemersverkenningen herstructurering. Greenport Aalsmeer 	<p>Verschillende initiatieven hebben inmiddels tot concrete resultaten geleid. Een aantal voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van de POP3 'Fysieke investeringen voor de brede uitrol van innovaties binnen de agrarische sector' hebben dertien projecten gebruik kunnen maken. • Van de POP3 'verplaatsingsregeling glastuinbouwbedrijven' hebben in 2018 zes bedrijven gebruik kunnen maken. • De POP3 'verplaatsingsregeling glastuinbouwbedrijven' wordt begin 2019 opnieuw opengesteld. • Het sluiten van het 'Gebiedsakkoord Alton en omliggende buitengebied', waarin concrete afspraken zijn vastgelegd om het Altongebied toekomstbestendig te maken. • In 2018 is de vereniging BIO-NH opgericht. • Vanuit het Klimaatakkoord is de provincie qua landbouw aangesloten op de klimaattafel Glastuinbouw in aansluiting bij de transitielijn klimaatneutrale tuinbouw van Greenports Nederland en de Green Deal CO₂ voorziening Noord-Holland. • Via de werkgroep landbouw van het IPO is de provincie aangesloten bij de klimaattafel Landbouw en Landgebruik waar in 2019 verder wordt gewerkt aan de verdere uitvoering van o.a. veenweide, veehouderij en kringlooplandbouw. • Vanuit motie 110 is het programma Natuurinclusieve landbouw medio 2018 gestart. Op het congres Groen Kapitaal 2018 werd de handtekening gezet onder een procesafpraak: partijen zoals o.a. de TBO's, LTO Noord, MNH, Greenport Noord-Holland Noord stellen een plan op voor een regionale vertaalslag van het

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						<p>gestart.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring verduurzaming landbouw via Agrimatie met start bouwen in 2017 • Inzet op realisatie voedsel-netwerk MRA (gericht op duurzame ketensamenwerking, groene & sociaal inclusieve economie en gezondheid) 	<p>landelijke Deltaplan herstel biodiversiteit op het platteland als input voor het nieuwe provinciale college.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanuit Groen Kapitaal heeft het living lab natuurinclusieve landbouw verschillende kenniscafés en boerendiners georganiseerd rondom thema's zoals bodem, high tech landbouw en agroforestry. • De monitor duurzame landbouw Noord-Holland is te raadplegen via: www.agrimatie.nl/noord-holland • Het voedselnetwerk MRA heeft in 2017 het manifest 'Voedsel Verbindt' ondertekend. Het manifest heeft geleid tot de verdere uitwerking van een regionaal governance model, een uitvoeringsagenda en communicatieplan. Hieraan wordt door het netwerk verder vorm en inhoud gegeven. De lancering van de uitvoeringsagenda Voedsel Verbindt staat eind februari 2019 gepland. De thema's die aan de orde komen zijn: Gezonde voeding, Voedsellandschappen, Data, Arbeidsmarkt & Onderwijs, Circulaire Economie en Voedselstromen en logistiek. <p>Vanuit het programma Transitie Energie en Grondstoffen is het project 'Het Nieuwe Telen 2018/2019' geïnitieerd. Dit is een samenwerkingsverband tussen LTO Glaskracht, LNV, de Noord-Hollandse Greenports en de Provincie. Het project is bedoeld om tuinders te informeren en kennis te laten nemen van energiebesparing op hun eigen bedrijf. Dat kan per bedrijf resulteren in energiebesparingen van rond de 30%. Ook wordt kennis gedeeld over de impact van het Klimaat-Energieakkoord (aardgasloze kassen).</p>

6. Groen

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
6.1 Een samenhangende groenstructuur	De provincie zet zich in om het Natuurnetwerk Nederland (NNN) af te ronden Wij voeren de Agenda Groen verder uit met betrekking tot het aanschaffen, inrichten en beheren van 250 hectare natuur per jaar binnen het NNN	Tekin		X	Realiseren van 250 hectare NNN per jaar, conform het voortschrijdende en door Provinciale Staten vast te stellen Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG).	De kwantitatieve doelstelling staat als Actieplan 250 in het PMG 2017-2021. In de afgelopen twee jaar is (nagenoeg) aan de doelstelling volstaan. Er is 492 ha NNN (320 ha in 2015 en 172 ha in 2016) gerealiseerd. De komende twee jaar gaan we daarmee door. Daarnaast zullen wij ons richten op kwalitatieve verbetering van bestaande natuurgebieden, aangezien ook hiermee een grote winst van biodiversiteit te behalen is. Het maatregelenprogramma Natura2000, waarbij bijna € 30 miljoen is gemoeid, is hier een voorbeeld van. Diezelfde periode gebruiken we ook om de gebiedsgerichte aanpak breder in te zetten, omdat we verwachten dat het combineren van meerdere belangen in een gebied tot betere resultaten zal leiden. Een goed voorbeeld hiervan is het gebiedsprogramma Oostelijke Vechtplassen.	Over de gehele periode is ongeveer 2.000 ha NNN gerealiseerd. Tegelijkertijd is de begrensde NNN met ongeveer 1.200 ha toegenomen. Hiermee hebben we deze doelstelling gerealiseerd. Het nieuwe Programma Natuurontwikkeling (PNO) is één van de programma's onder de provinciale Omgevingsvisie. Het Natuurbeheerplan is integraal opgenomen in het PNO en er een aparte groene grondparagraaf opgenomen. In 2019 verkennen we instrumenten die kunnen helpen bij het versnellen van de NNN realisatie (zie ook hieronder bij 'evaluatie beleidskader groen grondbeleid'). De regio-aanpak die provinciebreed is ingezet biedt voor de NNN realisatie de mogelijkheid om verschillende belangen in een gebied te combineren. Het programma Oostelijke Vechtplassen is hier al een goed voorbeeld van.
	Met betrekking tot de nieuwe wet natuurbescherming bezien we wat de consequenties zijn voor het provinciaal beleid, vergunningverlening/ontheffing en handhaving	Tekin		X	Besluitvorming GS/PS over beleidsregels en provinciale verordeningen naar aanleiding van de nieuwe Wet Natuurbescherming waarin nieuwe taken en bevoegdheden voor de provincie zijn opgenomen. Deze besluitvorming is gepland voorafgaand aan de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming (planning van het Rijk op dit moment: 1 maart 2016). De inhoud van de verordeningen zal via de BOB-methode met PS worden besproken (najaar/winter 2015).	De Wet Natuurbescherming is in werking getreden op 1 januari 2017 in plaats van op 1 maart 2016. Er zijn op 4 oktober 2016 vijf verordeningen vastgesteld in Provinciale Staten, waarin provinciale bevoegdheden onder de wet, nader worden uitgewerkt. Op 6 september 2016 waren er al twee beleidsregels vastgesteld in GS. Wij zijn voornemens in het najaar van 2017 door middel van een voordracht aan PS enkele wijzigingen in de verordeningen voor te stellen. Deze wijzigingen zijn het gevolg van opgedane ervaring met de nieuwe wet en het herstel van kleine omissies. De verordeningen zijn conform het voornemen middels de BOB-methode met PS besproken. Het model is geheel doorlopen en goed toepasbaar gebleken.	Sinds 1 januari 2017 werken we met de nieuwe Wet natuurbescherming en alle daarbij horende verordeningen en beleidsregels. Dit blijkt in de praktijk goed te gaan. In de loop van de tijd hebben we op grond van praktijkervaringen en/of jurisprudentie verordeningen en beleidsregels gewijzigd of aangevuld. Het is nu geen specifiek speerpunt meer en onderdeel van de normale uitvoering van de wettelijke taken en bevoegdheden. Hiermee hebben we de doelstelling gerealiseerd.
	Onderzocht wordt wat het onderwerp dierenwelzijn, dat naar verwachting onderdeel vormt van de nieuwe wet natuurbescherming, betekent voor de diverse beleidsterreinen van de provincie	Tekin/ Bond		X	De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op het dierenwelzijn van gehouden dieren. Over in het wild levende dieren bevat de wet een artikel over de zorgplicht. De zorgplicht, die ook in de Flora- en faunawet opgenomen was, vraagt	De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op het dierenwelzijn van gehouden dieren. Over in het wild levende dieren bevat de wet een artikel over de zorgplicht. De zorgplicht, die ook in de Flora- en faunawet opgenomen was, vraagt niet	Geen wijzigingen ten opzichte van de hiernaast geschetste stand van zaken in 2017. Hiermee hebben we deze doelstelling gerealiseerd.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
					niet om aparte besluitvorming door GS/PS.	om aparte besluitvorming door GS/PS.	
	Naar aanleiding van de evaluatie van het 'beleidskader groen grondbeleid' bezien wij of het provinciale groene grondbeleid, waarin de verkoop van natuur aan particulieren is geregeld, aangepast moet worden	Post	X		<p>Het beleidskader groen grondbeleid wordt geëvalueerd. Daarnaast beraden GS zich op het actualiseren van de 3e Nota Grondbeleid. Indien mogelijk en nodig worden het groene en het "reguliere" grondbeleid geïntegreerd in één beleidskader. De uitkomsten van de evaluatie worden daarin meegenomen.</p> <p>In 2017 is er nieuw/geactualiseerd strategisch grondbeleid vastgesteld dat bijdraagt aan de realisatie van provinciale doelen. Vervolgens wordt daar waar het noodzakelijk is het geactualiseerde grondbeleid uitgewerkt in door GS vast te stellen uitvoeringsregelingen.</p>	<p>Op 23 mei 2016 hebben PS de 4e Nota Grondbeleid vastgesteld. Met deze nota is het groene grondbeleid en het "reguliere grondbeleid" geïntegreerd in één beleidskader. In deze nota is tevens strategisch grondbeleid geactualiseerd met onder meer het besluit om het krediet "Strategische aankopen" de komende 10 jaar af te bouwen van € 97 miljoen naar € 20 miljoen.</p> <p>Sinds het verschijnen van de 4e Grondnota heeft er, met name in de buitenwereld, een aantal veranderingen plaatsgevonden die noodzaken om het Grondbeleid op onderdelen te actualiseren. In 2017 zal hiervoor een plan van aanpak gereed komen om in 2018 de actualisatie in PS vast te stellen. De evaluatie van het beleidskader groen grondbeleid is werkende weg aangepast. Er is vooralsnog te weinig ervaring beschikbaar om een adequate evaluatie uit te voeren.</p>	<p>In november 2018 hebben PS een geactualiseerde versie van de nota vastgesteld (5e Nota Grondbeleid). In deze nieuwe nota wordt de focus vooral gelegd op het hernieuwen van het beschikbare grond-instrumentarium waarmee wij onze doelen sneller hopen te halen. De 5^e Nota Grondbeleid is voor het groene domein uitgewerkt in een grondparagraaf in het Programma Natuurontwikkeling. Aandachtpunten hierbij zijn: de inzet van (nieuwe) flexibele instrumenten zoals kavelruil en verpachting, strategische grondaankoop, het verkennen van mogelijke nieuwe partners voor realiseren NNN, de inzet van de Wet voorkeursrecht en natuurvriendelijk beheer van bermen en oevers. Hiermee hebben we deze doelstelling gerealiseerd.</p>
	Binnen het nu geldende beleid zijn wij bereid particuliere initiatieven binnen het NNN te ondersteunen	Tekin	X		<p>Het huidige beleid, dat ruimte biedt voor particuliere initiatieven binnen het NNN, wordt gecontinueerd. Een voorbeeld hiervan is de SKNL-regeling voor functiewijziging van landbouwgrond naar natuur; op deze regeling kunnen alle grondeigenaren (inclusief particulieren) een beroep doen.</p>	<p>In de afgelopen twee jaar zijn er 14 SKNL-aanvragen voor functiewijziging gehonoreerd, waarmee circa 100 hectare is omgezet van landbouwgrond in natuur. Er lopen op dit moment nog acht aanvragen, voor in totaal circa 75 hectare functiewijziging.</p> <p>Een regelmatig gehoorde reden waarom minder gebruik wordt gemaakt van de SKNL-regeling dan wij zouden willen, is dat we sinds 2015 niet meer standaard 85% van de grondprijs als afwaardering subsidiëren, maar dat wij nu de daadwerkelijke waardedaling taxeren bij omzetting van landbouwgrond in natuur. Deze werkelijke waardedaling is, met name wanneer sprake is van weidevogelstellingen waarbij ook nog beperkt agrarisch gebruik mogelijk is, lager dan 85%. Deze aanpassing was echter noodzakelijk vanwege de Europese</p>	<p>In de hele periode is voor (afgerond) 180 ha functiewijziging verleend, plus 50 ha lopend.</p> <p>Voor inrichting is 290 ha verleend en 55 ha lopend.</p> <p>Hiermee hebben we deze doelstelling gerealiseerd.</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						regelgeving met betrekking tot staatssteun en kan dus niet worden herzien. Wij zijn hierover met de betrokken organisaties in gesprek.	
6.2 Adequaats beheerd groen	Goois Natuurreservaat: Wij onderzoeken op welke wijze samenwerking met andere terreinbeherende organisaties kan worden verbeterd en hoe efficiëntievoordelen behaald kunnen worden	Tekin	X		Het stimuleren van samenwerking tussen terreinbeherende organisaties is reeds jaren ons uitgangspunt en is verankerd in de Agenda Groen. Wij doen dit op verschillende manieren: wij wijzen de terreinbeherende organisaties op mogelijkheden, we hebben hen in het verleden financieel ondersteund om deze mogelijkheden te onderzoeken en we bevorderen samenwerking in onze eigen beleidsvorming (zoals door het programma Betrekken bij Groen te introduceren, waarin samenwerking tussen terreinbeherende organisaties en het IVN een vanzelfsprekendheid is). Als participant in het GNR stimuleren wij onderzoek naar mogelijke samenwerking van het GNR met andere organisaties. Naar verwachting zal het bestuur van het GNR hier in 2015 en 2016 concrete besluiten over nemen.	Het stimuleren van samenwerking tussen terreinbeherende organisaties (TBO's) is reeds jaren ons uitgangspunt en is verankerd in de Agenda Groen. Wij doen dit op verschillende manieren: wij wijzen de TBO's op samenwerkingsmogelijkheden, we hebben hen financieel ondersteund om de samenwerkingsopties te onderzoeken en we bevorderen samenwerking in onze eigen beleidsvorming (zoals het programma Betrekken bij Groen waarin samenwerking tussen TBO's en het IVN een vanzelfsprekendheid is). Als participant in het GNR stimuleren wij dat het GNR onderzoek doet naar mogelijke samenwerking van het GNR met andere organisaties. Het beoordelen van samenwerkingsopties met andere partijen vormt één van de projecten uit het Transitieplan 2016 van het GNR. Het bestuur van het GNR heeft, ondanks onze inspanningen, niet besloten tot samenwerking met andere organisaties, zoals PWN of de Regio Gooi en Vecht. De prioriteit wordt gelegd bij het op korte termijn versterken van de eigen organisatie. Daarnaast worden de mogelijkheden verkend om door het aangaan van allianties met andere partijen de organisatie verder te versterken.	Als participant in het GNR hebben wij het GNR gestimuleerd onderzoek te doen naar mogelijke samenwerking van het GNR met andere organisaties. Het bestuur van het GNR heeft, ondanks onze inspanningen, niet besloten tot samenwerking met andere organisaties, zoals PWN of de Regio Gooi en Vecht. Als onderdeel van de uitwerking van het Transitieplan van het GNR uit 2016 is prioriteit gelegd bij het versterken van de eigen organisatie. De gebleken geringe bereidheid tot samenwerking met andere partijen, die tot versterking van de financieel en organisatorisch kwetsbare positie van het GNR had kunnen leiden, leidt mede tot een almaar stijgend exploitatietekort. Vanwege de bepaling in de samenwerkingsovereenkomst tussen de participanten in het GNR dat wij 25% dienen bij te dragen aan dat tekort, zijn wij gedwongen een almaar stijgende bijdrage te betalen, in weerwil van ons besluit uit 2015 om onze bijdrage te maximeren op het niveau van 2015. Dit was één van de redenen waarom wij in 2018 ons hebben voorgenomen uit te treden als participant in het GNR. Andere redenen daarvoor zijn dat het uit oogpunt van good governance ongewenst is mee te besturen in een organisatie die we subsidiëren en het uit oogpunt van gelijkberechtiging niet langer gewenst is om aan het GNR, als enige terreinbeherende organisatie, naast de reguliere SNL-subsidie voor natuurbeheer, ook nog een bijdrage aan het exploitatietekort te verlenen. Wij hebben aan de doelstelling voldaan, maar wel met een andere uitkomst tot gevolg.
	Wij dragen het voorzitterschap van het GNR over aan bij voorkeur een onafhankelijke voorzitter	Tekin	X		Wij hebben de overdracht van het voorzitterschap geagendeerd in het bestuur van het GNR. Dit zal, tezamen met enkele andere wijzigingen in de statuten van het GNR die op stapel staan, in de jaren 2015/2016 moeten leiden tot formele bevestiging van dit punt.	Bij de statutenwijziging, waartoe het bestuur van het GNR eind 2016 heeft besloten, is geregeld dat er een onafhankelijk bestuursvoorzitter is. Deze is inmiddels ook in functie. Verder zijn er twee onafhankelijke bestuursleden benoemd. Ook zijn de participanten in het GNR gestart met een gesprek over herziening van de Samenwerkingsovereenkomst.	Geen wijzigingen ten opzichte van de hiernaast geschetste stand van zaken in 2017. Hiermee hebben we deze doelstelling gerealiseerd.

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	Wij onderzoeken in hoeverre terreinbeherende organisaties voor moeilijk te beheren (versnipperde) gebieden in aanmerking kunnen komen voor aanvullende subsidie	Tekin		X	Onderzoek naar de beheerproblematiek van versnipperde gebieden is reeds gestart. De resultaten worden in het najaar van 2015 besproken met de terreinbeheerders en begin 2016 voorgelegd aan GS en PS.	Wij hebben na onderzoek een subsidieregeling in het leven geroepen, die terreinbeherende organisaties stimuleert om versnipperde natuurterreinen te ontsnipperen door aankoop of beheer door een collega-terreinbeheerder in de directe omgeving.	De subsidieregeling is in april 2017 in werking getreden. Zowel in 2017 als in 2018 geen aanvragen. In het PNO is voor 2019 nog € 50.000 opgenomen en de jaren daarna niet meer. Hiermee hebben we deze doelstelling gerealiseerd.
	Wij zetten de vaarlandtoeslag voor natuurbeheerders voort	Tekin	X		Geen nieuwe actie nodig; er is een vaarlandtoeslag voor beheerders van natuurgebieden (zowel voor natuurorganisaties als voor particuliere natuurbeheerders).	Het agrarisch collectief Water, Land en Dijken kan in de periode 2017-2019 jaarlijks een vaarlandtoeslag voor het uitrijden van ruige mest op vaarland door agrarische natuurbeheerders bij ons aanvragen ten behoeve van het behoud en de verbetering van het weidevogelbiotoop. De vaarlandtoeslag voor het uitrijden van ruige mest op vaarland in de jaren 2015 en 2016 is door ons gerepareerd.	De vaarlandtoeslagen voor het uitrijden van ruige mest door agrarische natuurbeheerders in de periode 2015-2018 zijn door ons verstrekt. Hiermee hebben we deze doelstelling gerealiseerd.
	Samen met gemeenten zoeken wij ten aanzien van de recreatieschappen naar modernisering van de huidige gemeenschappelijke regelingen. Dat proces wordt in deze periode afgerond	Tekin	X		Het overleg met gemeenten over de organisatie en financiering van de recreatieschappen is gestart. Begonnen is met het maken van procesafspraken. Omdat wij mede afhankelijk zijn van de positionering van onze partners in de gemeenschappelijke regelingen, is het nog niet mogelijk om concreet te benoemen op welk moment besluitvorming kan worden voorgelegd aan GS en PS. Wanneer besluitvorming aan de orde is, kan hiervoor de BOB-methode worden gehanteerd.	<p>In november 2016 is in de Statencommissie de notitie voortgang modernisering recreatieschappen besproken. In deze notitie zijn de tot dan toe behaalde resultaten beschreven. Op basis van deze notitie is besloten in de komende periode prioriteit te geven aan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Balans tussen natuur en recreatie in de recreatieschappen nader uit te werken Verkennen van de rol en de positie van N.V. Recreatie Noord-Holland (RNH) <p>Ad 1. Wij hebben opdracht gegeven voor het uitvoeren van een ecologische verkenning in vijf recreatieschappen. Deze zijn inmiddels afgerond en aan uw Staten gestuurd. Op basis van deze onderzoeken zullen wij met een voorstel komen dat zich richt op zowel het bieden van ruimte voor recreatieve ruimte, als betere bescherming van natuurwaarden in de recreatiegebieden. Dit zal in de komende periode nader worden uitgewerkt in het Natuurbeheerplan.</p> <p>Ad 2. Mede op basis van het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer over recreatieschap Spaarnwoude zullen wij bezien welke gevolgen dit heeft voor de rol en positie van RNH.</p>	<p><u>Balans tussen natuur en recreatie in de recreatieschappen:</u> Inmiddels hebben Provinciale Staten de beschrijvingen van de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW) binnen alle NNN-gebieden vastgesteld. Het artikel 19 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) is aangepast met deze beschrijvingen. Per 1 februari 2019 gaat de aangepaste PRV in werking. Hiermee kunnen wij ruimtelijke initiatieven beter beoordelen, ongewenste ontwikkelingen tegengaan en gewenste ontwikkelingen ondersteunen.</p> <p><u>Modernisering van gemeenschappelijke regelingen (GR) recreatieschappen</u> Begin 2018 is het evaluatierapport naar het functioneren van RNH (zoals afgesproken in de raamovereenkomst tussen de schapsbesturen en RNH) van het adviesbureau Berenschot verschenen. De evaluatie heeft zowel voor RNH als de recreatieschappen verbeterpunten opgeleverd. De verbeterpunten zijn vergelijkbaar als de aanbevelingen uit het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer in 2017. Mede naar aanleiding van het onderzoeksrapport van Berenschot hebben wij op 17 juli 2018 besloten een verkenning naar de uitvoering van beheertaken bij recreatieschappen te laten uitvoeren. Bij deze verkenning worden o.a. de mogelijke governance-modellen (manier van besturen) van recreatieschappen en de daarbij passende beheerorganisaties door het bureau Common Eye verkend. Begin 2019 wordt het rapport verwacht. Dit onderzoek zal zowel ons, als de andere deelnemers in de GR'en voor recreatieschappen veel inzicht bieden voor de modernisering van de</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
						Op 20 september 2017 hebben wij, conform de Statenmotie, een Staten- en Radenconferentie georganiseerd ter voorbereiding van de verdere besluitvorming, met aandacht voor burgerparticipatie.	GR'en. Wat betreft de balans tussen natuur en recreatie in de recreatieschappen hebben wij aan de doelstelling voldaan. Wat betreft de modernisering van de recreatieschappen is in januari een verkenning verricht naar de uitvoering van beheertaken van de recreatieschappen.
	Samen met de natuurorganisaties en LTO wordt de komende jaren intensief populatiebeheer uitgevoerd met de G-7 doelstellingen als uitgangspunt Ten aanzien van populatiebeheer worden samen met andere provincies aansluitende maatregelen getroffen conform de wet	Bond	X		Populatiebeheer is via verschillende sporen ingezet (op basis van het Uitvoeringsbeleid Ganzen Noord-Holland 2014).	Populatiebeheer van ganzen wordt door de samenwerkende ganzenakkoord partijen, verenigd in de Faunabeheereenheid Noord-Holland, uitgevoerd op basis van het Faunabeheerplan ganzen Noord-Holland. Wij stellen jaarlijks een bedrag voor de uitvoering van ganzenbeheer beschikbaar. Uitvoering vindt plaats door middel van een pakket aan maatregelen zoals nestbehandeling, afschot en vangacties. Resultaat is een afvlakking van de groei van de populatie van de grauwe gans, de grootste schadeveroorzaker. Het absolute aantal ganzen in Noord-Holland blijft echter nog groeien en de faunaschade daarmee ook. Dit beheer zal in ieder geval tot en met 2019 worden voortgezet. In samenwerking met andere provincies is gezorgd voor de borging van het middel CO2 voor gebruik bij vangacties in de Wet natuurbescherming. Tevens wordt er ingezet op Europese samenwerking voor beheerplannen voor winterganzen op flyway niveau.	Populatiebeheer van ganzen wordt door de samenwerkende ganzenakkoord partijen, verenigd in de Faunabeheereenheid Noord-Holland, uitgevoerd op basis van het Faunabeheerplan ganzen Noord-Holland. In 2019 zal hiervoor een nieuw Faunabeheerplan ganzen Noord-Holland worden opgesteld. Wij stellen jaarlijks een bedrag voor de uitvoering van ganzenbeheer beschikbaar. Uitvoering vindt plaats door middel van een pakket aan maatregelen zoals nestbehandeling, afschot en vangacties. Desondanks groeit de populatie ganzen in Noord-Holland nog en neemt de faunaschade nog niet af. Dit beheer zal in ieder geval tot en met 2019 worden voortgezet. Tevens zijn door middel van internationale samenwerking beheerplannen voor ganzen op trekroute/flyway niveau. Deze worden de komende jaren vertaald naar een aanpak in de aangesloten landen. Daarnaast heeft de Maatschappelijke Adviesraad Fauna aanbevelingen gedaan hoe het systeem rondom faunabeheer en de schadevergoedingen anders ingericht kan worden om de maatschappelijke kosten te verminderen. De doelstelling om samen te werken, is gerealiseerd. Dit heeft nog niet geleid tot een kleine ganzenpopulatie.
6.3 Bij groen betrokken bewoners en bedrijven en overheden	De gelden voor vrijwilligers in het landelijk gebied maken structureel deel uit van het groene budget	Tekin	X		De aanvullende middelen in het coalitieakkoord worden verwerkt in de begroting 2017. Het programma Betrekken bij Groen wordt voortgezet.	Het programma Betrekken bij Groen is een succesvol programma waarmee duizenden vrijwilligers worden ondersteund via projecten als de Groene Academie, de Dialoogdag en het Betrekken bij Groen Fonds. Het kent een stevige organisatie via Landschap Noord-Holland en IVN en er vindt goede afstemming plaats met de provincie Noord-Holland. De ambitie voor 2019 is om meer projecten te richten op jongeren. Daarom is in 2017 een onderzoek gestart naar de wensen van deze doelgroep en gaan in 2018 pilots plaatsvinden. De doelgroep jongeren is van cruciaal belang voor het draagvlak voor natuur(beleid) in een vergrijzend vrijwilligersbestand.	Het programma is nog steeds succesvol. In 2018 is een aantal nieuwe initiatieven ondernomen om jongeren en zakelijke partijen te betrekken, onder andere via de Groendag. Het jongeren project is gericht op evenementen. De ambitie voor 2019 is om meer de samenwerking te zoeken met de Groene Gezonde Leefomgeving (pijler Groen Kapitaal). Hiermee hebben wij deze doelstelling gerealiseerd.
	Wij zetten deelname aan het	Tekin	X		Deelname wordt gecontinueerd	Wij hebben onze deelname aan het	Wij hebben onze deelname aan het programmabureau

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	programmabureau Groene Hart voort					programmabureau Groene Hart gecontinueerd. Eén van de nieuwe initiatieven van het programmabureau is het opstellen van het Perspectief Groene Hart als voorbereiding op de invoering van de omgevingsvisie.	Groene Hart gecontinueerd. Het Perspectief Groene Hart is afgerond, waarna er een gezamenlijk Statenbijeenkomst in Utrecht is georganiseerd. Ten behoeve van de inbreng in de Nationale Omgevingsvisie is er een bijeenkomst met vertegenwoordigers van het Rijk geweest. Hiermee hebben wij deze doelstelling gerealiseerd.
	<p>Wij willen binnen het bestaande beleid van landschap en natuur meer aandacht besteden aan biodiversiteit. De Verklaring Groen Kapitaal NH 2015 van onze natuurpartners zullen wij hierbij betrekken.</p> <p>Cross overs worden benut tussen de beleidsterreinen landbouw, zorg en waterveiligheid</p>	Tekin		X	<p>Ontwikkeling van een programma Groen Kapitaal, waarin (o.a.) implementatie van de aanbevelingen in de Verklaring Groen Kapitaal wordt verwerkt. Het programma Groen Kapitaal richt zich op het behoud en herstel van de biodiversiteit, vooral ook buiten het NNN, door het vormgeven van crossovers tussen natuur en landbouw, economie, water en klimaat, zorg en de stedelijke omgeving.</p> <p>Begin 2016 zal een eerste discussiestuk ter bespreking worden voorgelegd aan de Statencommissie NLM. Met medeneming van de uitkomsten daarvan zal het programma verder worden vormgegeven.</p>	<p>Sinds 1 januari 2017 staat er volwaardige Aanpak Groen Kapitaal, gericht op vier pijlers met zeer diverse thema's, zoals infranatuur, groene gezonde leefomgeving, sterk blauw netwerk, natuur-inclusieve landbouw en biodiversiteit op bedrijventerreinen. De aandacht gaat uit naar netwerken bouwen, onderhouden en opschalen.</p> <p>Vanuit de pijler Economie is voor de landbouwsector reeds één kenniscafé (2016) en één living lab georganiseerd. In 2015 is de Gouden Roerdomp (provinciale aanmoedigingsprijs voor biodiversiteit) uitgereikt aan een biologische bollenteeltbedrijf, en in 2016 een biologische varkenshouderij.</p>	<p>2018 was een bijzonder jaar voor Groen Kapitaal. De contouren voor het programma Natuurinclusieve Landbouw zijn neergezet. Dit is nu een zelfstandig programma geworden. De Europese LIFE-subsidie voor Grass2Grit van € 3,2 mln. is toegekend. Het netwerk van Groene Gezonde Leefomgeving is gegroeid en heeft verschillende succesvolle projecten gestart, zoals gezond natuurwandelen. Het animo bij gemeenten is toegenomen via kenniscafés en de toolbox voor gemeenten. Tot slot is er een succesvol congres georganiseerd waarbij de vele initiatieven het podium hebben gepakt. Dit alles is terug te vinden op een nieuwe online platform, begeleid met professionele sociale media door een community manager. Hiermee hebben wij deze doelstelling gerealiseerd.</p>

7. Cultuur en welzijn

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
7.1.1 Regionale sociale ontwikkeling stimuleren	Wij stellen een bijdrage beschikbaar aan een samenwerkingsverband van Platform Dorpshuizen NH en de Vereniging van Kleine Kernen	Geldhof	X		Voortzetting jaarlijkse subsidieverlening in het kader van leefbaarheid platteland.	De Vereniging kleine kernen Noord-Holland en het Platform Dorpshuizen Noord-Holland zijn met ingang van 1 januari 2017 gefuseerd tot Dorpswerk NH. Deze organisatie ontvangt t/m 2019 een jaarlijkse subsidie van ons.	Dorpswerk NH voert de activiteiten uit volgens het met ons afgesproken activiteitenplan. Bovendien is in november 2018 het Noord-Hollands PlattelandsParlement door hen georganiseerd. Hiermee hebben wij deze doelstelling gerealiseerd.
	Wij houden de bijdrage aan Sportservice in stand	Bond		X	Voortzetting jaarlijkse subsidieverlening in kader van leefbaarheid. Opstellen en uitvoeren van een plan voor overdachten van taken aan gemeenten.	Boekjaar subsidie aan Sportservice is verleend voor het uitvoeren van een provinciale Kennisfunctie Sport. Daarbij is Sportservice gevraagd om in het Activiteitenplan ruimte te maken voor onderzoek en bijeenkomsten t.b.v. de overdracht van taken aan gemeenten dan wel voor het ontwikkelen van een nieuwe opzet om de kennisfunctie minder afhankelijk te maken van de provinciale subsidie.	De boekjaarsubsidie is ook voor 2018 verleend. Tevens is er door Sportservice een bijeenkomst georganiseerd waarin zij aan gemeenten hun werkzaamheden en meerwaarde hebben kunnen toelichten.
7.2.1 Investeren in behoud en exploitatie in erfgoed	Wij ondersteunen gemeenten op het gebied van het digitaal ontsluiten van archieven	CdK	X		Uitvoering pilot E-depot met Noord-Hollands archief en kennis delen met gemeenten.	De pilot E-depot is in nauwe samenwerking met het Noord-Hollands Archief uitgevoerd. In januari 2016 is een symposium gewijd aan het thema dat door bijna 100 deelnemers vanuit Noord-Hollandse gemeenten werd bezocht. In 2017 heeft de pilot een vervolg gekregen. Afronding hiervan is dit najaar voorzien. Begin 2018 zal opnieuw een kennisbijeenkomst worden georganiseerd over het digitaal duurzaam opslaan en ontsluiten van archieven door gemeenten.	In 2018 is de koppeling tussen ons documentmanagement systeem en het E-depot van het Noord-Hollands Archief opgeleverd. Het symposium dat oorspronkelijk in de herfst van 2018 stond gepland is in overleg tussen PNH en NHA vervangen door een symposium over duurzaam archiveren dat begin 2019 bij PNH wordt gehouden. Tijdens dit symposium zullen we onze ervaringen delen met de Noord-Hollandse gemeenten
	Wij willen een impuls geven aan waardevolle herbestemmingsprojecten van monumenten	Van der Hoek		X	Verkenning naar vorm en inhoud herbestemmingsfonds. Deze bepaalt inzet van de provinciale middelen. Daarnaast zetten we bestaande regelingen voor restauratie en onderhoud van monumenten in.	Wij hebben in februari 2017 besloten het Noord-Hollands fonds voor monumenten te verruimen (qua inhoud en financieel). De uitwerking daarvan gebeurt in samenwerking met het Nationaal Restauratie Fonds, dat het eerder ingestelde Noord-Hollands fonds al uitvoert. Wij hebben daarnaast een Loods Herbestemming aangesteld die concrete herbestemmingsprojecten verder gaat helpen in realisatie van de herbestemming. Wij hebben de subsidieregeling voor rijksmonumenten 2017 vastgesteld op basis waarvan aanvragen voor restauraties en groot onderhoud zijn ingediend. Tevens is er een subsidieregeling opengesteld voor haalbaarheidsonderzoeken en energiescans.	In 2018 hebben wij met meerdere eigenaren toegewerkt om aanvragen in te dienen voor het Noord-Hollands fonds voor monumenten. Verder heeft de Loods Herbestemming ruim 35 projecten ondersteund middels advies. Wij hebben wederom de subsidieregelingen restauratie

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	Ten aanzien van de onderwaterarcheologie zullen wij bepleiten dat het Rijk haar verantwoordelijkheid neemt daar waar het rijkswateren betreft	Van der Hoek		X	Eind 2015 start een pilot met de RCE bij Texel. Pilot bepaalt inzet provinciale middelen vanaf 2016.	<p>Wij hebben afgesproken de pilot onderwaterarcheologie Texel te verlengen tot 1 juli 2017 en de samenwerking ook na formele beëindiging van de pilot voort te zetten.</p> <p>De gemeente Texel werkt aan ruimtelijk beleid om het maritiem erfgoed op haar grondgebied beter te beschermen. Het Rijk werkt aan plannen voor de fysieke instandhouding van scheepswrakken in het Rijksmonument Burgzand Noord (Texel).</p> <p>Wij hebben samen met de andere kustprovincies een brief aan de minister van OC&W verzonden om het Rijk te vragen om een programmatische aanpak voor het beheer van maritiem erfgoed in de Noordzee en Waddenzee. Maritiem erfgoed is geagendeerd als thema bij de herijking van het nationale erfgoedbeleid.</p>	<p>rijksmonumenten en duurzaam benutten uitgevoerd.</p> <p>In een brief over de lobby van het maritiem erfgoed aan de minister van OCW d.d. 10 mei 2017 wordt aandacht gevraagd voor een betere bescherming van maritiem erfgoed langs de Nederlandse Noordzee- en Waddenzeekust (913537/943724). In deze brief zijn concrete voorstellen voor verbetering gedaan; niet alleen over het beheer van scheepswrakken maar ook over het betrekken van vrijwilligers bij de onderwaterarcheologie. Deze lobby is succesvol geweest. De minister van OCW heeft het problematiek rondom erosie erkend en hier extra middelen voor uitgetrokken. Met welke concrete maatregelen het Rijk zal komen is vooralsnog onduidelijk maar het is door de provincie geagendeerd en er is beweging op dit vlak.</p>
7.2.2 Draagvlak voor behoud van erfgoed versterken	Wij stimuleren dat cultureel erfgoed wordt opengesteld voor publiek	Van der Hoek	X		<p>Programma voor publieksprojecten opgesteld en uitgevoerd in 2015 en 2016. Daarnaast zetten we onze bestaande regelingen voor restauratie en onderhoud van monumenten in.</p>	<p>In 2015 is in het jaar van het Europees industrieel erfgoed het Festival Industriecultuur georganiseerd in het NZKG. Deze is zeer succesvol verlopen en heeft geleid tot een onderzoek naar de mogelijkheden voor een regionaal beeldverhaal in het gebied, welke in 2017 vorm begint te krijgen.</p> <p>Daarnaast is in 2016 bijgedragen aan de viering van 100 jaar droge voeten naar aanleiding van de watersnoodramp in 1916. Dit publieksproject heeft meer dan 200 activiteiten opgeleverd en een bewustzijn rondom het materiële en immateriële erfgoed. Publieksprojecten zijn sinds 2017 geen onderdeel meer van ons cultuurbeleid.</p> <p>De regelingen voor restauratie en onderhoud zijn in 2015 en 2016 (wederom) opengesteld en zullen worden voortgezet in 2017.</p>	<p>In 2017 en 2018 heeft het regionaal beeldverhaal NZKG vorm gekregen gedurende 'De Week van de industriecultuur'. Meer dan 10.000 bezoekers uit de regio waren te gast bij ruim 80 activiteiten (bedrijfsbezoeken, theater, muziek en creatieve workshops) Dit is uitgevoerd door de hiervoor opgezette Stichting Industriecultuur NZKG. Naast de provincie investeren ook de gemeenten Zaanstad, Beverwijk en Velsen in deze activiteit op basis van een meerjarenplan.</p>

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
							Voor het beeldverhaal buitenplaatsen hebben we in 2018 de overdracht voorbereid van de inhoud van de provinciale site buitenplaatseninbeeld.nl naar de site van de Stichting Kastelen, Buitenplaatsen en Landgoederen zodat de informatie duurzaam kan worden ontsloten. Met een bijdrage aan het project Goudkust is ook vorm gegeven aan het regionaal beeldverhaal West-Friesland. Een basisinfrastructuur van routes en activiteiten rond 50 historische iconen ligt klaar voor het jaar van de Gouden Eeuw dat in 2019 plaatsvindt.
7.3.1 Toeristische en recreatieve benutting van erfgoed en cultureel aanbod door gebiedsgerichte samenwerking aanjagen	Wij ondersteunen de culturele en toeristische sector om de regionale kwaliteit in te zetten bij de ontwikkeling van product-marktcombinaties en het creëren van aanbod dat aansluit bij de (ruimtelijke) kwaliteit van een gebied	Van der Hoek		X	Opstellen en uitvoeren meerjarig programma regionale beeldverhalen.	In 2016 hebben we een opdracht gegeven om kansrijke beeldverhalen te onderzoeken en te adviseren over een programma 2016 – 2019. Op basis van dit onderzoek is besloten om de komende jaren specifiek in te zetten op 'Buitenplaatsen in Beeld' en industriecultuur in het Noordzeekanaalgebied en daarbinnen resultaten te willen behalen. Daarnaast ondersteunen we de regio West-Friesland om een beeldverhaal over het maritieme verleden te ontwikkelen alsook het programma "De Kop Werkt!" om een beeldverhaal rondom de Waddenbaai te ontwikkelen.	Zie 7.2.2. (Hierboven)
	Vanuit de gedachte 'behoud door ontwikkeling' willen wij forteigenaren van forten van de Stelling van Amsterdam blijven ondersteunen in hun zoektocht naar een verantwoorde (economische) ontwikkeling	Geldhof	X		In het kader van het uitvoeringprogramma Stelling van Amsterdam 2013-2016 worden ten minste 3 forten ondersteund. Voor de periode daarna wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld.	Wij hebben afgelopen periode meerdere forten ondersteund bij hun economische ontwikkeling, waaronder de forten bij Hoofddorp, Kudelstaart en Zuidwijkermeer. Begin 2017 hebben wij een nieuw uitvoeringsprogramma voor de Stelling van Amsterdam opgesteld voor de periode 2017-2020. Een belangrijk accent daarin zijn activiteiten in het kader van de uitbreiding van de Stelling van Amsterdam met de Nieuwe Hollandse Waterlinie als werelderfgoed.	We hebben de ondersteuning van de economische ontwikkeling van de forten Hoofddorp, Kudelstaart en Zuidwijkermeer afgelopen periode gecontinueerd. Daarnaast zijn er ook nadere gesprekken gevoerd over de economische ontwikkeling van o.m. de forten Benoorden Spaarndam en Middenweg. De uitbreiding van de Stelling van Amsterdam met de Nieuwe Hollandse Waterlinie tot 1 groot werelderfgoed krijgt steeds nader vorm. Het

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
							nominatiedossier hiervoor is oktober 2018 door ons vastgesteld en onlangs aan UNESCO aangeboden.
7.4.1 Ondersteunen en stimuleren van bovenlokale samenwerking	Wij beëindigen de subsidies van een aantal instanties op het gebied van cultuur	Van der Hoek	X		Subsidies aan de Cultuurcompagnie en de Monumentenwacht worden in 2016 en 2017 (gedeeltelijk) afgebouwd conform de Kaderbrief 2015.	De subsidie aan Cultuurcompagnie is in 2016 afgebouwd en met ingang van 1 januari 2017 beëindigd.	De subsidie met de Monumentenwacht is met ingang van 1 januari 2019 beëindigd.
	Wij zetten in op volledige verzelfstandiging van de Cultuurcompagnie	Van der Hoek	X		Op basis van haalbaarheidsonderzoeken in 2015 wordt de verzelfstandiging van de Cultuurcompagnie vanaf 2016 uitgevoerd in samenhang met de afbouw van de subsidie.	Per 1 januari 2017 is Cultuurcompagnie gefuseerd met stichting Nationaal Museumfonds (NMF). De werkzaamheden van de Cultuurcompagnie worden per die datum voortgezet door NMF Erfgoedadvies. MOOI Noord-Holland en Stichting NMF geven nu samen invulling aan het Steunpunt Monumenten& Archeologie Noord-Holland.	MOOI Noord-Holland en Stichting NMF hebben in 2018 samen invulling gegeven aan het Steunpunt Monumenten& Archeologie Noord-Holland.
	Onze bijdrage aan het programma Cultuureducatie met kwaliteit zetten wij voort	Van der Hoek		X	Bijdrage verleend aan de uitvoering huidige programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) in 2015 en 2016. Bijdrage verleend aan het nieuw te ontwikkelen rijks programma Cultuureducatie 2017-2020, in cofinanciering met rijk en gemeenten.	In 2017 hebben wij een bijdrage verleend aan Plein C t.b.v. het programma CMK 2017-2020 in cofinanciering met rijk en 32 NH gemeenten. De 32 deelnemende gemeenten matchen gedurende de periode 2017-2020 jaarlijks € 504.119 voor de lokale programma's en de ruim 200 deelnemende scholen matchen jaarlijks € 109.830. Het Rijk matcht, via Fonds voor Cultuurparticipatie, jaarlijks € 719.415. Dit financiële resultaat vertaalt zich inhoudelijk in het gegeven dat gemeenten geld hebben voor meerjarig cultuureducatiebeleid. Die bijdrage stelt 200 basisscholen in staat om vier jaar lang cultuureducatie te implementeren in het onderwijs en projecten op school te realiseren. In totaal werken hieraan zo'n 250 culturele instellingen/kunstenaars mee.	In 2018 hebben wij aan Plein C € 250.000 verleend t.b.v. het programma CMK 2017-2020 in cofinanciering met rijk en 32 NH gemeenten. De 32 deelnemende gemeenten matchen gedurende de periode 2017-2020 jaarlijks € 504.119 voor de lokale programma's en de ruim 200 deelnemende scholen matchen jaarlijks € 109.830. Het Rijk matcht, via Fonds voor Cultuurparticipatie, jaarlijks € 719.415. Dit financiële resultaat vertaalt zich inhoudelijk in het gegeven dat gemeenten geld hebben voor meerjarig cultuureducatiebeleid. Die bijdrage stelt 200 basisscholen in staat om vier jaar lang cultuureducatie te implementeren in het onderwijs en projecten op school te realiseren. In totaal werken hieraan zo'n 250 culturele instellingen/kunstenaars mee.
	Wij onderzoeken in hoeverre de huidige provinciale bijdrage aan ProBiblio toereikend is voor het	Van der Hoek			X	Onderzoek is eind 2015 afgerond. Onderzoek bepaalt inzet van provinciale middelen.	In 2015 hebben we KWINK Groep opdracht gegeven om de provinciale wettelijke taken, onze financiële bijdrage aan ProBiblio en de activiteiten van ProBiblio te onderzoeken. De conclusies van dit

Doel uit begroting	Activiteit coalitieakkoord	PF-houder	Reguliere activiteit	Nieuw speerpunt	Te ondernemen acties/activiteiten	Stand van zaken 2017	Stand van zaken 2019
	vervullen van de wettelijke taak van de provincie op het gebied van bibliotheken					onderzoek hebben geen aanleiding gegeven tot een wijziging van provinciale middelen. In het Beleidskader Cultuur 2017-2020 is daarom opgenomen dat we de provinciale middelen gelijk houden. Verder maken we met ProBiblio in het activiteitenplan duidelijkere afspraken over de uitvoering van onze wettelijke taken.	de wettelijke innovatietaak. ProBiblio concentreert zich daarbij op Toekomstbestendig Interbibliothecair leenverkeer (IBL) en twee van de vier thema's van de gezamenlijke landelijke innovatie-agenda : <ul style="list-style-type: none"> - Jeugd & onderwijs en - Verandering & Verbreding van de klassieke Bibliotheek. Hiermee hebben wij de doelstelling (onderzoek en eventueel aanpassen bijdrage 2017-2020 aan ProBiblio) gerealiseerd.